

Fundusze Europejskie w Małopolsce w 2021 roku

Raport roczny
6 (18) 2022

Małopolskie Obserwatorium
Rozwoju Regionalnego

Departament
Rozwoju Regionu

Fundusze Europejskie w Małopolsce w 2021 roku

**Raport roczny
6 (18) 2022**

Kraków 2022

Autorzy opracowania: Andrzej Binda

Wydawca: Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Departament Rozwoju Regionu
ul. Wielicka 72B, 30-552 Kraków
tel. (+48) 12 29 90 900, fax (+48) 12 29 926

Opracowanie w wersji elektronicznej dostępne na stronie www.obserwatorium.malopolska.pl.

Skład publikacji: Pracownia C&C

Projekt okładki: Pracownia C&C

Autor zdjęć wykorzystanych na okładce: Archiwum UMWM

ISSN: 2545-1596

Egzemplarz bezpłatny Przy wykorzystywaniu danych z publikacji prosimy o podawanie źródła.

W publikacji wykorzystano informacje znajdujące się na stronach Ministerstwa Funduszy i Rozwoju Regionalnego, Głównego Urzędu Statystycznego, Funduszy Europejskich 2014–2020, Agencji Rozwoju i Modernizacji Rolnictwa, dane własne zgromadzone w Departamencie Zrównoważonego Rozwoju i Departamencie Funduszy Europejskich UMWM.

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020.

Słowo wstępne

Szanowni Państwo!

Zachęcam do zapoznania się z kolejnym wydaniem cyklicznego raportu pn. *Fundusze Europejskie w Małopolsce*, który kompleksowo podsumowuje wykorzystanie środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w latach 2014–2020.

Całkowita wartość realizowanych w Małopolsce projektów ze wsparciem funduszy unijnych to 41,6 mld zł, z czego w samym 2021 roku pula ta zwiększyła się o 2,6 mld zł. Tym samym udało nam się przekroczyć wartość środków pozyskanych w perspektywie 2007–2013 o prawie 5,4 mld zł. Z pieniędzy tych skorzystało niemal 2,5 tys. małopolskich beneficjentów, którzy dzięki nim mogli rozwinąć swoje umiejętności, biznesy, zbudować m.in drogi, położyć sieć kanalizacyjną, rozwiązać problemy społeczne, a tym samym wzmocnić potencjał województwa. Te coroczne podsumowania to nie tylko liczby, ale dowód sukcesywnie i efektywnie wykonywanej pracy. Biorą w niej udział zarówno samorząd województwa, jako podmiot zarządzający środkami, jak też sami Małopolanie, w tym przedsiębiorcy, lokalne samorządy, podmioty III sektora oraz różnego rodzaju instytucje i organizacje, które swoim zaangażowaniem i pomysłowością współtworzą pozytywny kierunek przemian, w jakim podąża Małopolska.

W naszym regionie angażowane są największe w skali kraju środki z Unii Europejskiej na realizację celów związanych z innowacyjnością, rozwojem badań naukowych, jak również walką z ubóstwem, wykluczeniem społecznym i dyskryminacją. Te dwa teoretycznie niepowiązane ze sobą kierunki są najlepszym świadectwem tego, czym jest Małopolska. To region nowoczesny, jeden z największych ośrodków naukowych w kraju, a także miejsce, w którym nie zapomina się o najstarszych i potrzebujących pomocy. Dzięki tej synergii cała Małopolska rozwija się dynamicznie i w sposób zrównoważony, dając każdemu szansę na odniesienie sukcesu, jak i poczucie bezpieczeństwa.

Szczególnie ten ostatni element wzmocniło uruchomienie w obliczu pandemii COVID-19 – ze wsparciem funduszy unijnych – Małopolskiej Tarczy Antykryzysowej. Jej realizacja pozwoliła nie tylko skutecznie wesprzeć służbę zdrowia, ale również stymulowała regionalną gospodarkę i podniosła jakość świadczonych usług społecznych. Środki z Funduszy Europejskich zasiliły również Małopolską Tarczę Humanitarną, stanowiącą kompleksowy system pomocy dla uchodźców z ogarniętej wojną Ukrainy. Środki te skierowaliśmy zarówno w celu najpilniejszego, doraźnego wsparcia (np. dostęp do służby zdrowia), jak i w kontekście długofalowych wyzwań związanych z integracją przybyłych do nas sąsiadów, zwłaszcza w zakresie edukacji i rynku pracy. Ten gest solidarności wyływający z odruchu serca to także mądra inwestycja w naszą wspólną i, o czym jestem głęboko przekonany, lepszą oraz spokojniejszą przyszłość.

Szanowni Państwo, mam nadzieję, że ten raport oraz zawarte w nim ciekawe analizy i zestawienia pozwolą Państwu prześledzić realizację programów ze wsparciem środków unijnych w Małopolsce i staną się potwierdzeniem, że konsekwentny kurs na wzmacnianie potencjału regionu, nawet w obliczu nieprzewidywalnych sytuacji, jest z całą mocą podtrzymywany.

Witold Kozłowski

Marszałek Województwa Małopolskiego

Spis treści

Słowo wstępne	3
Stosowane skróty	5
Streszczenie raportu	7
Uwagi metodologiczne	9
Nabory i wnioski o dofinansowanie projektów	12
Wykorzystanie alokacji	16
Beneficjenci środków unijnych z województwa małopolskiego	22
Projekty małopolskich beneficjentów	28
Projekty realizowane przez beneficjentów z Małopolski	28
Wartość projektów realizowanych przez beneficjentów z Małopolski	30
Projekty realizowane na terenie Małopolski	33
Projekty wg obszarów realizacji	33
Struktura wartości projektów	36
Projekty nowe i anulowane w 2021 roku	37
Wartość realizowanych projektów	40
Projekty wg powiatów i gmin województwa małopolskiego	42
Projekty wg źródeł współfinansowania unijnego	48
Projekty wg programów operacyjnych	50
Realizacja celów tematycznych w projektach wdrażanych w Małopolsce	56
Program Europejskiej Współpracy Terytorialnej Polska-Słowacja	61
Wspólna polityka rolna w Małopolsce	64
Dopłaty obszarowe	64
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich	67
Aneks	76
Spis map	82
Spis tabel	83
Spis wykresów	84

Stosowane skróty

ARiMR – Agencja Rozwoju i Modernizacji Rolnictwa

B+R – działalność badawcza i rozwojowa

B+R+I – działalność badawcza, rozwojowa i innowacyjna

CT – Cel Tematyczny

EFRG – Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

EFROW – Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

EFS – Europejski Fundusz Społeczny

EFSI – Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne

FS – Fundusz Spójności

GUS – Główny Urząd Statystyczny

ICT/TIK – technologie informacyjno-komunikacyjne

KE – Komisja Europejska

KI – kategoria interwencji

LGD – Lokalna Grupa Działania

LSR – Lokalna Strategia Rozwoju

MŚP – małe i średnie przedsiębiorstwa

PO – Program Operacyjny

PO IŚ – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020

PO IR – Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014–2020

PO PC – Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014–2020

PO WER – Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020

PROW – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014–2020

PS – Polityka Spójności

PT – Pomoc Techniczna

RPO – Regionalny Program Operacyjny

RPO WM – Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego

UE – Unia Europejska

UMWM – Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

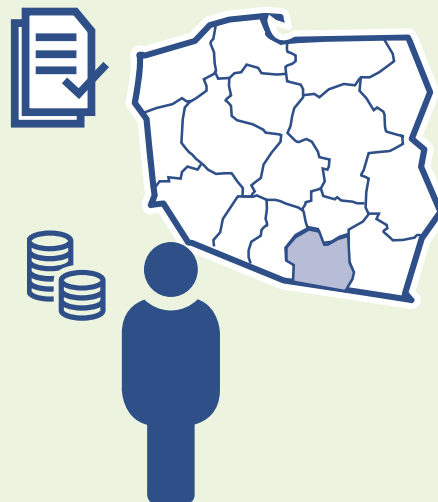
WPR – Wspólna Polityka Rolna

ZWM – Zarząd Województwa Małopolskiego

Streszczenie raportu

Polska – stan od uruchomienia wsparcia z funduszy UE do 31 grudnia 2021 roku

- **8,0 tys.** przeprowadzonych naborów, w tym 131 w 2021 roku;
- **192,3 tys.** złożonych wniosków w trakcie naborów, w tym 23,6 tys. w 2021 roku;
- **97,0 tys.** zawartych umów na dofinansowanie projektów, w tym 13,4 tys. w 2021 roku;
- **553,1 mld zł** – całkowita wartość podpisanych umów na realizację projektów, w tym 38,1 mld zł w 2021 roku;
- **592,9 tys.** złożonych wniosków o płatność, w tym 187,4 tys. w 2021 roku;
- **342,9 mld zł** – wartość projektów zgłoszona we wnioskach o płatność, w tym 79,1 mld zł w 2021 roku.

Małopolska – stan od uruchomienia wsparcia z funduszy UE do 31 grudnia 2021 roku

- **2,5 tys.** beneficjentów otrzymujących wsparcie z funduszy UE ma swoją siedzibę w Małopolsce, w 2021 roku ich liczba wzrosła o 131;
- **6,5 tys.** pozycji na liście projektów realizowanych w Małopolsce, w tym 541 na podstawie umów podpisanych w 2021 roku;
- **41,6 mld zł** – wartość realizowanych w Małopolsce projektów, w ciągu 2021 zwiększyła się o 2,6 mld zł;
- **25,3 mld zł** – dofinansowanie unijne do zawartych umów na realizację projektów na terenie Małopolski, w ciągu 2021 roku zwiększyło się ono o 1,8 mld zł.

Do końca 2021 roku przeprowadzono **456 naborów** do RPO WM, w ramach których zostało złożonych **7679 wniosków** o dofinansowanie. Podpisanych zostało **4130 umów**.

Poziom zaangażowania środków unijnych w RPO WM, liczony wartością dofinansowania unijnego w podpisanych umowach do całości przyznanej alokacji, wyniósł na koniec 2021 roku **93,8%**, co lokuje Małopolskę na 7. miejscu w kraju.

Realizacji projektów wg wszystkich programów podjęto się łącznie **2478 beneficjentów** mających siedzibę na terenie województwa małopolskiego.

Na koniec 2021 roku na obszarze Małopolski realizowane były **6454 projekty** (6. miejsce w Polsce), w tym 4132 projekty z RPO WM 2014–2020, 1640 projektów z PO IR, 436 z POWER, 213 z PO IŚ 2014–2020, 33 z PO PC.

Systematycznie powiększa się zróżnicowanie pomiędzy powiatami w zakresie liczby realizowanych na ich terenie projektów – na koniec 2021 roku wartości skrajne kształtowały się w przedziale od **175 projektów** w powiecie miechowskim po **1697 projektów** w Krakowie.

W 2021 roku podpisane zostało **657 umów** na realizację przedsięwzięć na terenie Małopolski, w tym 308 z RPO WM i 324 z PO IR.

Wartość projektów realizowanych na terenie województwa małopolskiego wyniosła na koniec 2021 roku **41,6 mld zł (UE: 25,3 mld zł)**, przekraczając wartość środków pozyskanych w perspektywie 2007–2013 o niemal 5,4 mld zł.

Wartość projektów realizowanych na 1 mieszkańca w Małopolsce wyniosła **12 201 zł (UE: 7413 zł)**, co daje 13. miejsce wśród województw.

Rozpatrując z kolei wartość projektów uwzględnianych w poszczególnych programach, województwo małopolskie jest **liderem** w PO IR, jak również zajmuje **2. miejsce** w przypadku RPO WM, **3. miejsce** w przypadku PO WER i **6. miejsce** dla PO IS oraz PO PC.

W Małopolsce zaangażowane są **największe w Polsce** środki finansowe na realizację dwóch celów tematycznych nakreślonych przez KE: **Wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji** oraz **Promowanie włączenia społecznego oraz walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją**. Pozycja wielocelidiera przypadła podmiotom realizującym na obszarze województwa małopolskiego projekty w zakresie objętym trzema celami tematycznymi: **Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami, Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników i Innowacje społeczne**.

Rolnikom z Małopolski w całym okresie 2004–2021 wypłacono tytułem dopłat bezpośrednich **7,6 mld zł**, w tym **413,2 mln zł w 2021 roku**.

PROW 2014–2020 zaowocował podpisaniem **413,1 tys. umów** dofinansowanych z EFRROW **kwotą 3,6 mld zł** na realizację umów na terenach wiejskich i małych miasteczek w województwie małopolskim. W samym 2021 roku przybyło niemal 70,0 tys. umów na kwotę 0,8 mld zł. Do końca 2021 roku z PROW 2014–2020 wypłacone zostało w Małopolsce 2,1 mld zł.

W ramach działań PROW 2014 wdrażanych przez Zarząd Województwa Małopolskiego podpisane zostało **2491 umów o wartości 1018,0 mln zł, dofinansowanych z EFRROW kwotą 621,6 mln zł**.

Uwagi metodologiczne

Raport w części dotyczącej **funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności okresu programowania 2014–2020** jest opracowany na podstawie danych z Centralnego Systemu Teleinformatycznego SL 2014 wspierającego realizację programów operacyjnych i projektów współfinansowanych z Funduszy Europejskich 2014–2020, zawierającego informacje o programach, cyklu życia projektów i procesie certyfikacji, według stanu na **31 grudnia 2021 r.**

Zaprojektowany algorytm przeliczania oparty jest na miejscach realizacji zarejestrowanych we wnioskach o dofinansowanie i umowach o dofinansowanie – działa tylko przy poprawnie zdefiniowanych w SL 2014 miejscach realizacji. W związku z tym, że nigdzie w SL 2014 nie zostało zaprojektowane sztywne przypisanie konkretnych wartości do konkretnych miejsc realizacji, dane prezentowane w raportach należy traktować jako przybliżone, wyliczane w jeden ustalony sposób:

1. Województwa mają udziały proporcjonalnie w ramach projektu:
2. udział województwa = kwota projektu dzielona przez liczbę województw, na terenie których projekt jest realizowany.
3. Powiaty mają udziały proporcjonalnie, ale w ramach swojego województwa:
4. udział powiatu = kwota udziału województwa dzielona przez liczbę powiatów w ramach danego województwa, na terenie których projekt jest realizowany.
5. Gminy mają udziały proporcjonalnie, ale w ramach swojego powiatu:
6. udział gminy = kwota udziału powiatu dzielona przez liczbę gmin w ramach danego powiatu, na terenie których projekt jest realizowany.

Od powyższej reguły dokonano w niniejszym opracowaniu odstępstw w przypadku pięciu projektów o charakterze liniowym, których kwoty przeliczone wg powyższego algorytmu powodują znaczące zniekształcenie wartości projektów na poziomie gmin i powiatów. W związku z tym całkowita kwota projektu podzielona została przez liczbę gmin, przez które przebiegać ma inwestycja, a następnie wartość ta przypisana została każdej z gmin objętych inwestycją i zsumowana na poziom powiatów oraz województwa:

1. Projekt POIS.02.01.00-00-0002/19 „Odtworzenie ciągłości ekologicznej Wisły i dolnych odcinków rzek Soły i Skawy”. Łączna wartość przedsięwzięcia wynosi 60,3 mln zł, przy dofinansowaniu ze środków UE w wysokości 51,3 mln zł. Zadanie realizowane jest na terenie 10 gmin małopolskich i 1 gminy z województwa śląskiego. Wobec tego przyjęto uśrednioną wartość inwestycji na gminę w wysokości 5,5 mln zł (UE: 4,7 mln), co w efekcie przekłada się na zwiększenie wartości przypadającej na województwo małopolskie o 24,7 mln zł (UE: 21,0 mln zł), przy jednoczesnym zmniejszeniu środków szacowanych dla województwa śląskiego o tę samą kwotę.
2. Projekt POIS.05.01.00-00-0026/17 „Prace na linii kolejowej nr 93 na odcinku Trzebinia–Oświęcim–Czechowice Dziedzice” wykonywany jest na terenie 6 gmin małopolskich i 3 gmin śląskich. Średnia wartość na gminę wynosi 111,8 mln zł (UE: 76,3 mln zł). Przeliczenie wartości na poziom województwa skutkuje zwiększeniem wartości dla Małopolski o 167,6 mln zł (UE: 114,3 mln zł) kosztem Śląska.
3. Projekt POIS.07.01.00-00-0011/17 „Gazociąg Strachocina–Pogórska Wola” – przebiega przez teren 12 gmin z terenu województwa podkarpackiego i jednej gminy z terenu województwa małopolskiego (Skrzyszów), wobec czego wartość przypadająca na gminę wynosi 51,1 mln zł (UE: 18,2 mln zł). W efekcie zmniejsza to wartość projektu przypadającą na województwo małopolskie o 281,1 mln zł (UE: 100,1 mln zł), przy jednoczesnym wzroście w województwie podkarpackim o taką samą kwotę.

4. Projekt POIS.07.01.00-00-0015/17 „Gazociąg Pogórska Wola–Tworzeń” – przebiegać ma przez teren 16 gmin z Małopolski, czterech gmin z województwa świętokrzyskiego i dwóch gmin z województwa śląskiego. Wartość przypadająca na jedną gminę wynosi 57,9 mln zł (UE: 28,1 mln zł). Rezultatem przyjętego rozwiązania jest zwiększenie wartości projektów przypadających na Małopolskę o 502,1 mln zł (UE: 243,2 mln zł), przy jednoczesnym zmniejszeniu wartości projektów w województwie śląskim o 309,0 mln zł (UE: 149,6 mln zł), a w województwie świętokrzyskim o 193,1 mln zł (UE: 93,5 mln zł).

W wyniku przeprowadzonych korekt wartość projektów realizowanych na terenie Małopolski wzrosła o 413,3 mln zł (UE: 278,4 mln zł).

Dodatkowo znaczącej korekty w systemie informatycznym wykonano w przypadku projektu POIS.03.01.00-0031/17 – „Budowa drogi ekspresowej S7, odc. Lubień–Rabka”, przypisanego w systemie w całości do powiatu krakowskiego, podczas gdy inwestycja zlokalizowana jest na terenie gminy Lubień, gminy wiejskiej Jordanów, gminy Rabka-Zdrój i gminy Raba Wyżna. W wyniku zastosowanej korekty wartość projektów realizowanych na terenie powiatu krakowskiego zmniejszyła się o 2471,4 mln zł (UE: 1322,4 mln zł) przy jednoczesnym wzroście w każdej z wymienionych gmin o 617,8 mln zł (UE: 325,1 mln zł). W stosunku do poprzednich edycji raportu metodologia podziału środków została nieco zmodyfikowana, poprzednio kwota całkowita dzielona była najpierw na powiaty, a później na gminy, stąd różnice w porównaniu z rokiem ubiegłym.

W przypadku projektów partnerskich, wszystkie informacje dotyczące beneficjenta odnoszą się do partnera wiodącego, a wszystkie wartości liczbowe zostały zsumowane do poziomu partnera wiodącego.

Projekty mające zasięg ogólnokrajowy, ogólnowojevodzki lub ogólnopowiatowy mają wartość projektu przypisywaną wyłącznie do całego kraju bądź całego województwa lub całego powiatu, bez podziału na jednostki niższego rzędu. Stąd mogą wystąpić niezgodności przy sumowaniu wartości.

Przez **wartość projektów realizowanych na danym terenie** w określonym czasie rozumie się wartość zawartych umów na realizację projektów realizowanych na tym obszarze, niezależnie od faktycznego okresu rozpoczęcia lub zakończenia projektu.

Informacje na temat **liczby naborów i złożonych wniosków** podano na podstawie zestawień przygotowywanych cyklicznie z systemu SL 2014.

Poziom **zaangażowania alokacji** określony jest przez stosunek dofinansowania UE **w zawartych umowach** do wartości przyznanej na program/oś priorytetową alokacji wyrażonej w złotych, w oparciu o średni z ostatnich 12 miesięcy kurs NBP złotego w stosunku do euro.

Poziom **wykorzystania alokacji** zdefiniowano jako wartość dofinansowania UE wykazanego **we wnioskach o płatność** w stosunku do przyznanej na dany program/oś priorytetową alokacji wyrażonej w złotych, w oparciu o średni z ostatnich 12 miesięcy kurs NBP złotego w stosunku do euro

Dane na temat **liczby beneficjentów** wyliczono w oparciu o unikalne numery identyfikacji podatkowej (NIP). W przypadku projektów realizowanych przez kilka podmiotów jako beneficjent przyjmowany był wyłącznie beneficjent wiodący. Automatycznie do zestawień przyjmowana była jego lokalizacja.

Informacje na temat **liczby projektów** wyliczono w oparciu o unikalne numery zawartych umów.

Dane w części opisowej dotyczące wartości projektów podawane są w dwóch układach: wartość ogółem i wartość dofinansowania ze środków europejskich (podawana w nawiasie, uzupełniona o skrót UE).

Przy przeliczeniach wskaźników na mieszkańca wykorzystano dane dotyczące faktycznego stanu ludności na koniec grudnia 2020 roku.

Dane dotyczące wsparcia ze strony **EFROW** pozyskano ze strony internetowej ARiMR, uzupełniając o bazę projektów zarządzanych przez ZWM, prowadzoną przez Departament Funduszy Europejskich UMWM. Wielkość dofinansowania w ramach pierwszego filaru (dopłaty bezpośrednie) przedstawiona została również za okres 2004–2020.

Wszystkie prezentowane tabele, wykresy i mapy stanowią opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z wykazanych wcześniej źródeł.

Używane w opracowaniu określenia typu **wartość realizowanych projektów**, o ile nie zaznaczono tego dodatkowo, oznaczają **wartość zawartych umów**, niezależnie od aktualnego poziomu realizacji

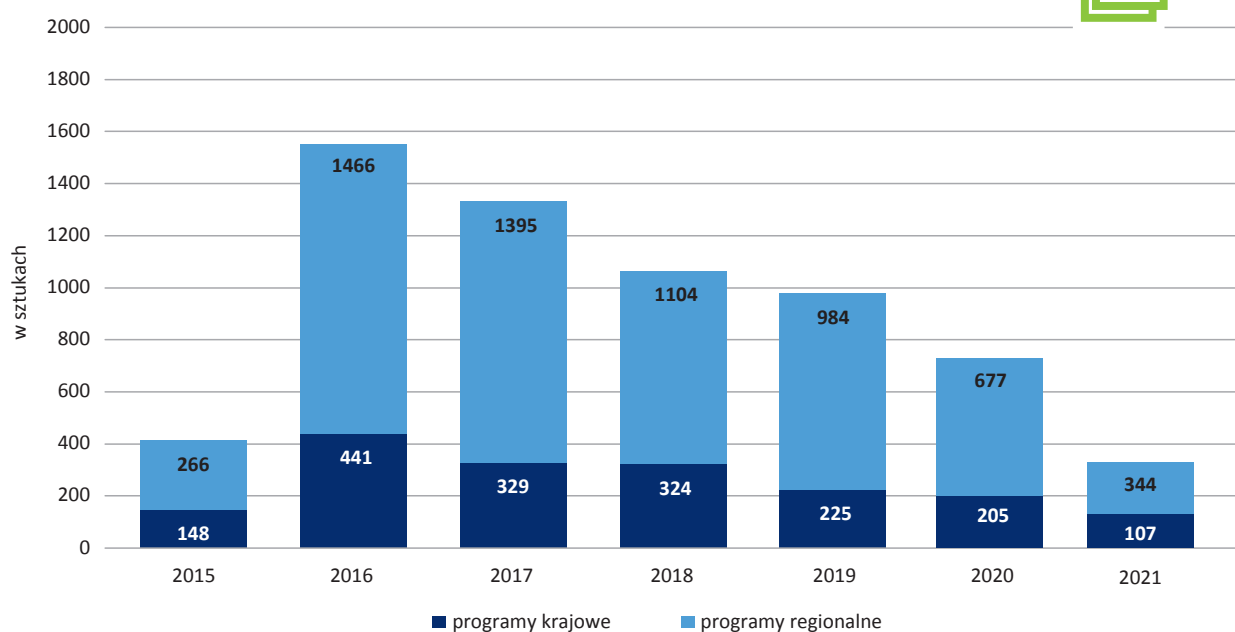
Nabory i wnioski o dofinansowanie projektów

Do końca 2021 roku instytucje zarządzające programami operacyjnymi dla okresu 2014–2020 przeprowadziły **8015 naborów** na dofinansowanie projektów w ramach programów krajowych i regionalnych finansowanych z EFRR, EFS i FS. W samym tylko 2021 roku ogłoszonych zostało **451 naborów**, z czego niemal co czwarty do programu krajowego. Liczba naborów sukcesywnie maleje co roku, co wiąże się ze stopniowym wyczerpywaniem kwoty przyznanych środków unijnych i przygotowaniem do zamknięcia rozliczenia bieżącej perspektywy finansowej. Stosunkowo krótki czas, jaki pozostał do całkowitego zakończenia kwalifikowalności wydatków w bieżącej perspektywie, pozwala więc jedynie na zawarcie nowych umów na realizację projektów mieszczących się w krótkiej perspektywie czasowej lub dofinansowania nieco większych, rozpoczętych wcześniej w okresie kwalifikowalności wydatków, których realizacja dobiega końca.

Spośród wszystkich naborów **1779** zostało przeprowadzonych **do programów krajowych**, a **6236** do **programów regionalnych**. Spośród tych ostatnich **456** stanowią nabory do **RPO WM 2014–2020**.

Wykres 1.

Liczba naborów ogłoszonych do programów krajowych i regionalnych w latach 2015–2021

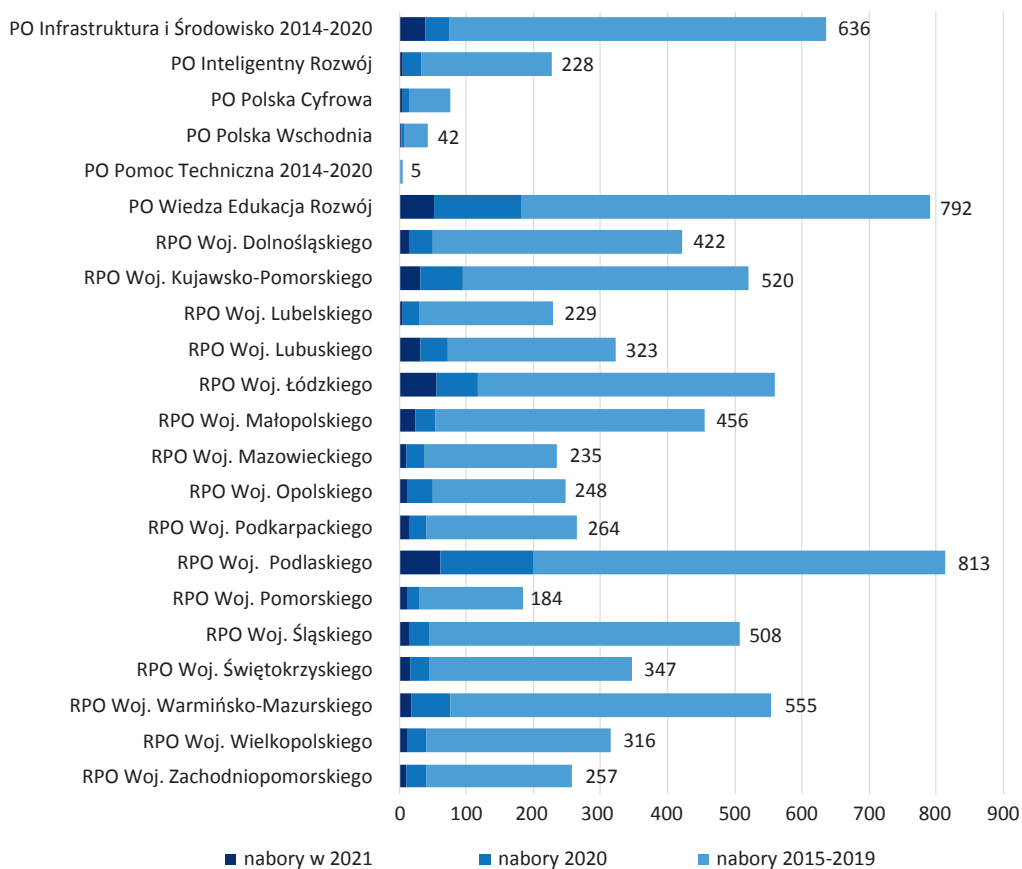

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

W 2021 roku przeprowadzonych zostało niemal dwukrotnie mniej naborów niż w poprzedzającym roku. W dużej mierze jest to efekt stabilizacji życia gospodarczego silnie zaburzonego w roku 2020 pandemią COVID-19 i wprowadzonymi wówczas ograniczeniami. Uruchomiona dla przedsiębiorców pomoc w postaci tarcz antykrzysowych realizowana była m.in. poprzez dodatkowe działania współfinansowane ze środków UE, co wymagało przeprowadzenia pełnej procedury administracyjnej. W zależności od przyjętych rozwiązań organizacyjnych, procedury naborów bardzo się multiplikowały. Obecnie bezwzględnym liderem pod tym względem jest RPO Województwa Podlaskiego, w ramach którego przeprowadzono do tej pory 813 naborów, w tym 61 w 2021 roku. Do RPO WM 2014–2020 przeprowadzono w tym samym roku 23 nabory.

Wykres 2.

Liczba naborów ogłoszonych w ramach programów operacyjnych okresu 2014-2020 – stan na 31 grudnia 2021 roku

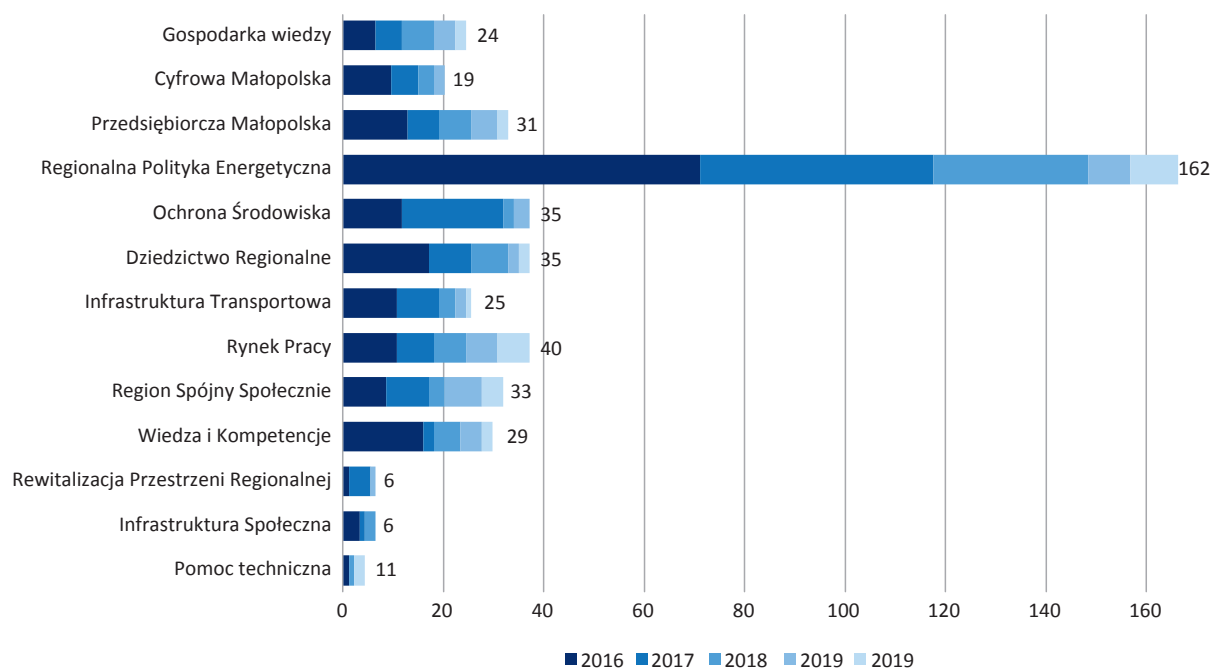
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

RPO WM skonstruowany jest w oparciu o 12 osi priorytetowych uzupełnionych o pomoc techniczną. Obejmują one poszczególne zakresy życia gospodarczego i społecznego zgodnie z przyjętymi założeniami. Zdecydowanie najwięcej naborów ogłaszanych było w pierwszych latach wdrażania programu, aby umożliwić pełną realizację przedsięwzięć w okresie kwalifikowalności. W 2021 roku jedynie w dwóch osiach przeprowadzono po 5 naborów, natomiast w ramach sześciu osi nie ogłoszono żadnego naboru. Na przestrzeni całego okresu programowania największą liczbę postępowań przeprowadzono w ramach osi – Regionalna Polityka Energetyczna, dzięki której Małopolska wzbogaciła się o tysiące kWh energii płynących z paneli fotowoltaicznych.

Wykres 3. Liczba naborów do osi priorytetowych w RPO WM na lata 2014-2020

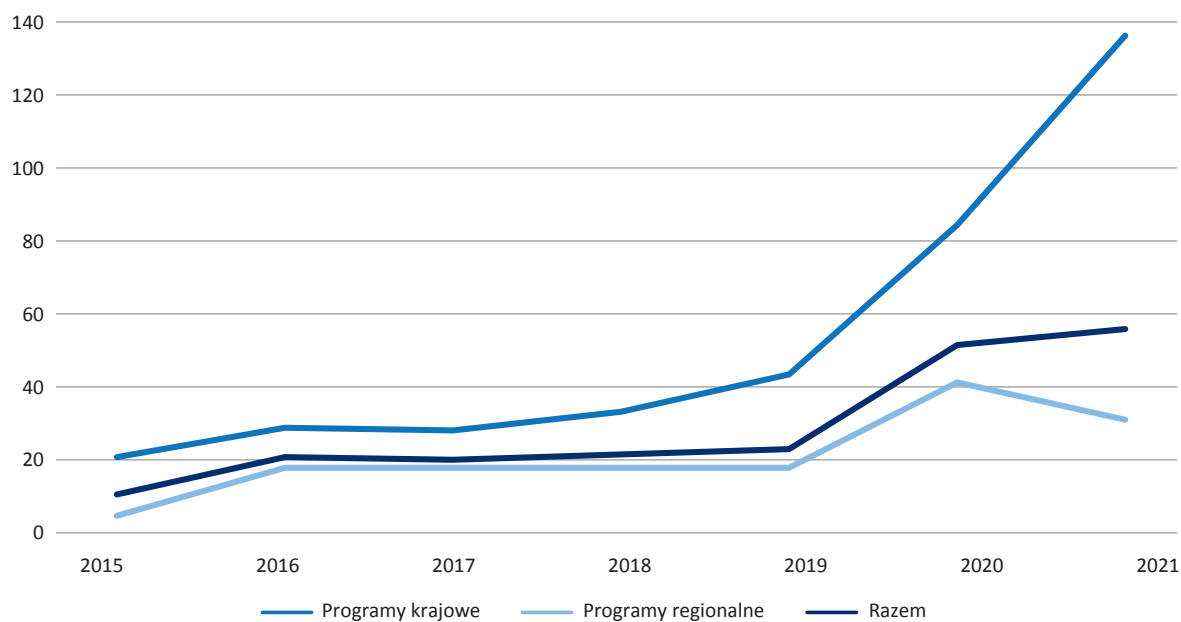

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Przez większość okresu programowania programy regionalne cieszyły się większym zainteresowaniem potencjalnych beneficjentów niż programy krajowe. Do konkursów w ramach naborów ogłaszanych do **RPO wpłynęło łącznie 119,6 tys. wniosków o dofinansowanie** realizacji projektów, wobec **72,7 tys. dokumentów, które spłynęły do programów krajowych**. Zmianę proporcji przyniósł 2021 rok, w którym o dofinansowanie z programów krajowych starało się 13,8 tys. wnioskodawców, a z programów regionalnych 9,9 tys. Jednocześnie należy zauważyć, że naborów do programów regionalnych było kilkakrotnie więcej niż do krajowych. Interpretując te informacje, trzeba cały czas brać pod uwagę, iż liczba złożonych wniosków nie jest tożsama z liczbą wnioskodawców, gdyż ten sam podmiot może składać wnioski o dofinansowanie do różnych programów i w różnym okresie.

Do konkursów w ramach naborów do RPO WM **złożonych zostało łącznie 7679 wniosków, w tym 299 w 2021 roku**. Jest to stosunkowo niewiele w porównaniu z poprzednimi latami, ale należy mieć na uwadze, że program powoli zbliża się do finału. W efekcie **średnia liczba wniosków na jeden nabór** wyniosła w przypadku RPO WM **13** w roku 2021, przy średniej dla programów regionalnych wynoszącej 29, a dla programów krajowych 129. W przypadku tego wskaźnika obserwuje się także dużo większe zainteresowanie poszczególnymi naborami organizowanymi na szczeblu krajowym niż na szczeblu regionalnym.

Wykres 4. Przeciętna liczba wniosków składanych w ramach pojedynczego naboru

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Wykorzystanie alokacji

Pierwotna kwota przyznana dla Polski na realizację polityki spójności została nieco zwiększona z przeznaczeniem na przeciwdziałanie skutkom pandemii COVID-19. Wiązało się to z wewnętrznymi przesunięciami kwot w ramach poszczególnych programów i tworzeniem dodatkowych osi priorytetowych. W efekcie niektóre programy zwiększyły swój budżet o kilka, a nawet kilkanaście milionów euro, przy czym akurat w przypadku województwa małopolskiego taka sytuacja nie miała miejsca. Zmiany te zaszły w 2020 i 2021 roku i w pewnym zakresie mają znaczenie dla wielkości prezentowanych wskaźników. Ponadto dla uniknięcia przedstawienia zbyt dużych i nieregularnych dynamik wzrostu, spowodowanych gwałtownymi zmianami kursu złotego do euro, przeliczenia oparto o średnią kroczącą z ostatnich 12 miesięcy.

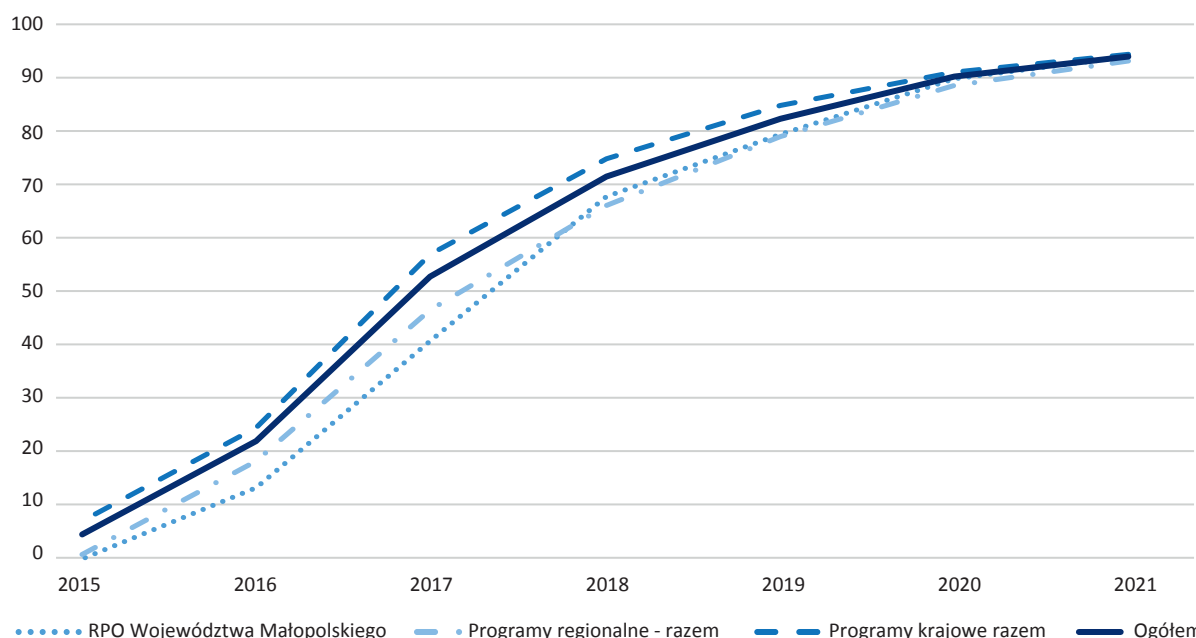
Wykorzystanie alokacji zostało zaprezentowane w dwóch kategoriach:

- **poziom zaangażowania alokacji**, liczony jest jako stosunek wartości dofinansowania UE w podpisanych umowach do wartości alokacji wyrażonej w złotych;
- **wykorzystanie alokacji**, liczone jest jako stosunek wysokości wypłaconego dofinansowania UE na podstawie wniosków o płatność przekazanych do certyfikacji do wartości alokacji wyrażonej w złotych.

Na koniec 2021 roku poziom zaangażowania alokacji wyniósł w przypadku wszystkich funduszy strukturalnych 94,0%, przy czym w przypadku programów krajowych był nieco wyższy, wynosząc 94,1%, wobec 93,1% w programach regionalnych. RPO WM zajął 7. miejsce wśród programów regionalnych, angażując w zawartych umowach 93,8% przyznanego wsparcia ze środków UE.

Wykres 5.

Poziom zaangażowania alokacji przyznanej na poszczególne rodzaje programów operacyjnych w latach 2015–2021

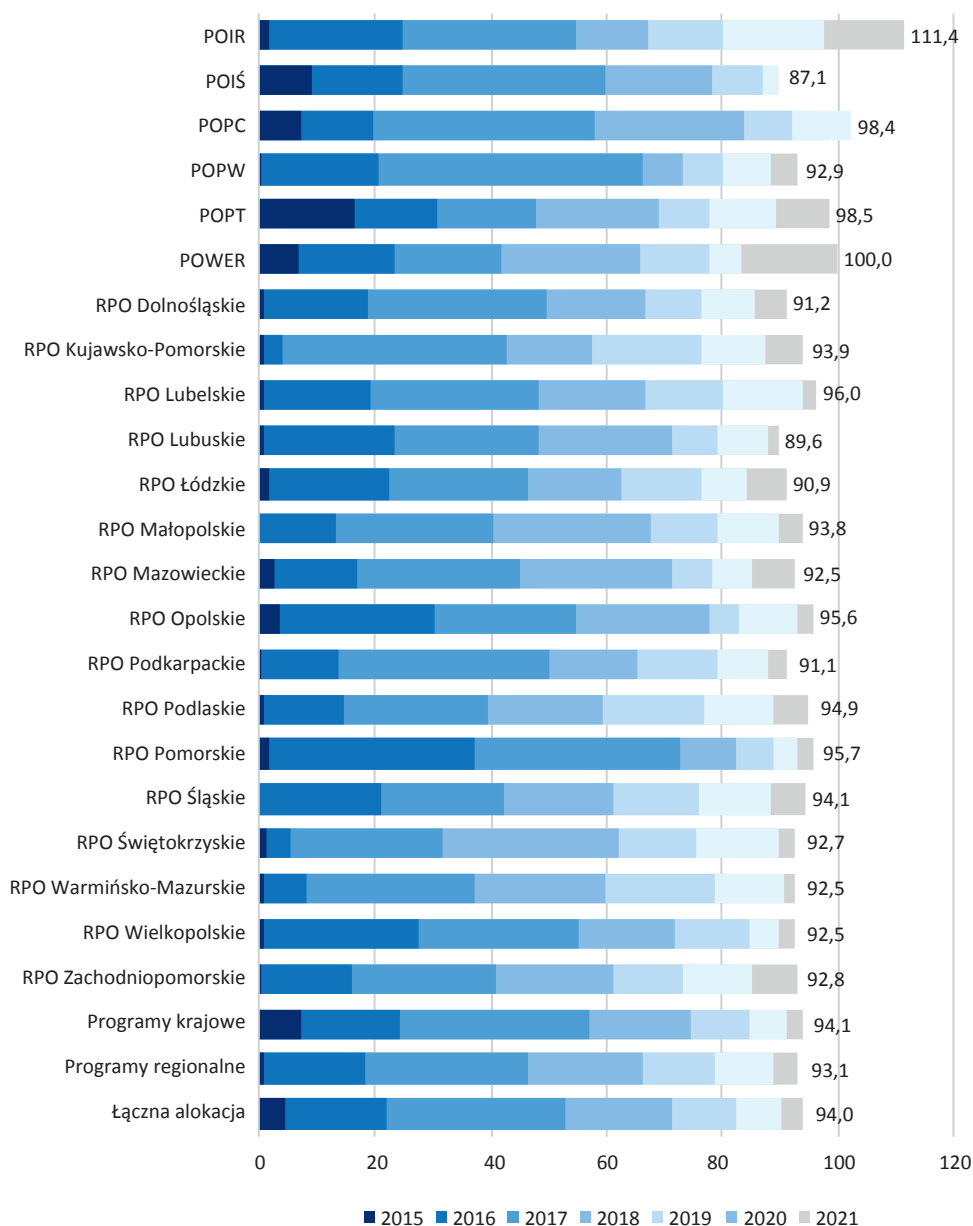
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

W początkowym okresie wdrażania funduszy europejskich 2014–2020 odnotowywane było dość duże różnicowanie w zaangażowaniu alokacji pomiędzy poszczególnymi programami operacyjnymi, niemniej

w kolejnych latach różnice te, zwłaszcza w przypadku RPO, stopniowo wyrównały się. Dobrze to obrazuje np. wartość odchylenia standardowego liczona dla poziomów zaangażowania alokacji w regionalnych programach operacyjnych na koniec kolejnych lat: na koniec 2016 roku odchylenie standardowe wyniosło 8,8; 2017 roku – 9,3; 2018 roku – 7,0; 2019 roku – 3,8; 2020 roku – 2,9; a 2021 roku – 1,9.

Dla PO IR oraz POWER (oraz dla niektórych osi priorytetowych w kilku innych programach) wartość zaangażowania środków przekroczyła 100% alokacji. Taka ponadwymiarowa koncentracja jest zjawiskiem dosyć typowym w przypadku niektórych typów projektów, zwłaszcza realizowanych przez podmioty prywatne, których wnioski przygotowywane są z pewnym buforem finansowym. Ponadto wkład własny finansowany jest z własnych środków, a więc beneficjent stara się również ograniczyć koszty do niezbędnego poziomu. Stąd przy ostatecznym rozliczeniu raczej nie należy obawiać się przekroczenia dostępnych kwot.

Wykres 6. Poziom zaangażowania alokacji wg programów operacyjnych w latach 2015–2021 (w %)

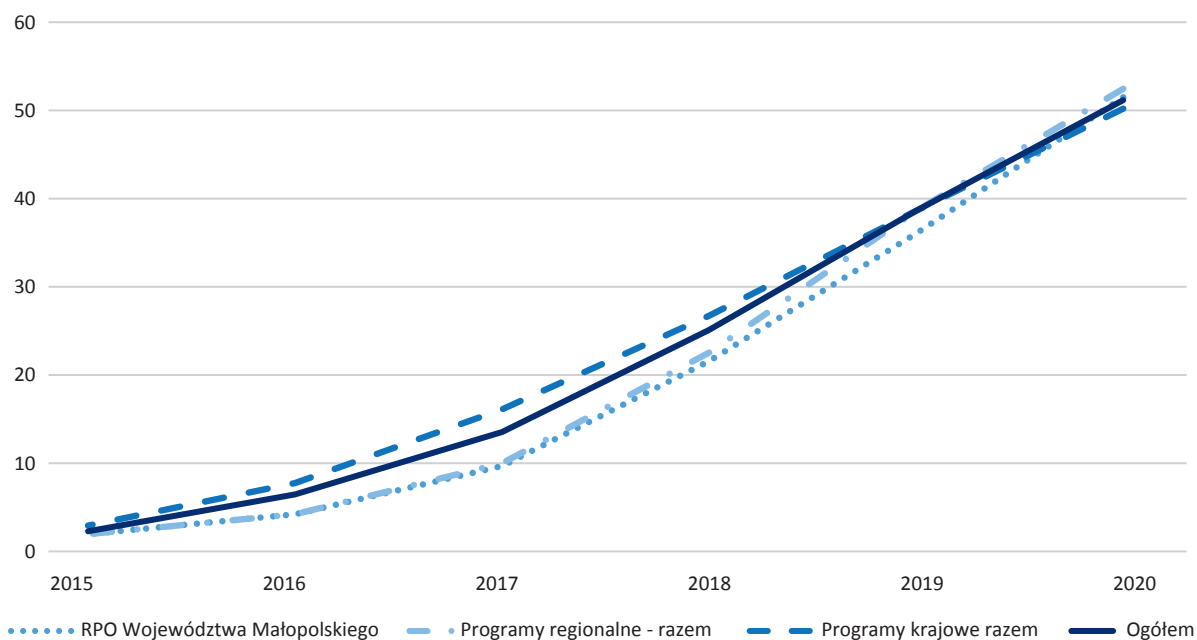
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

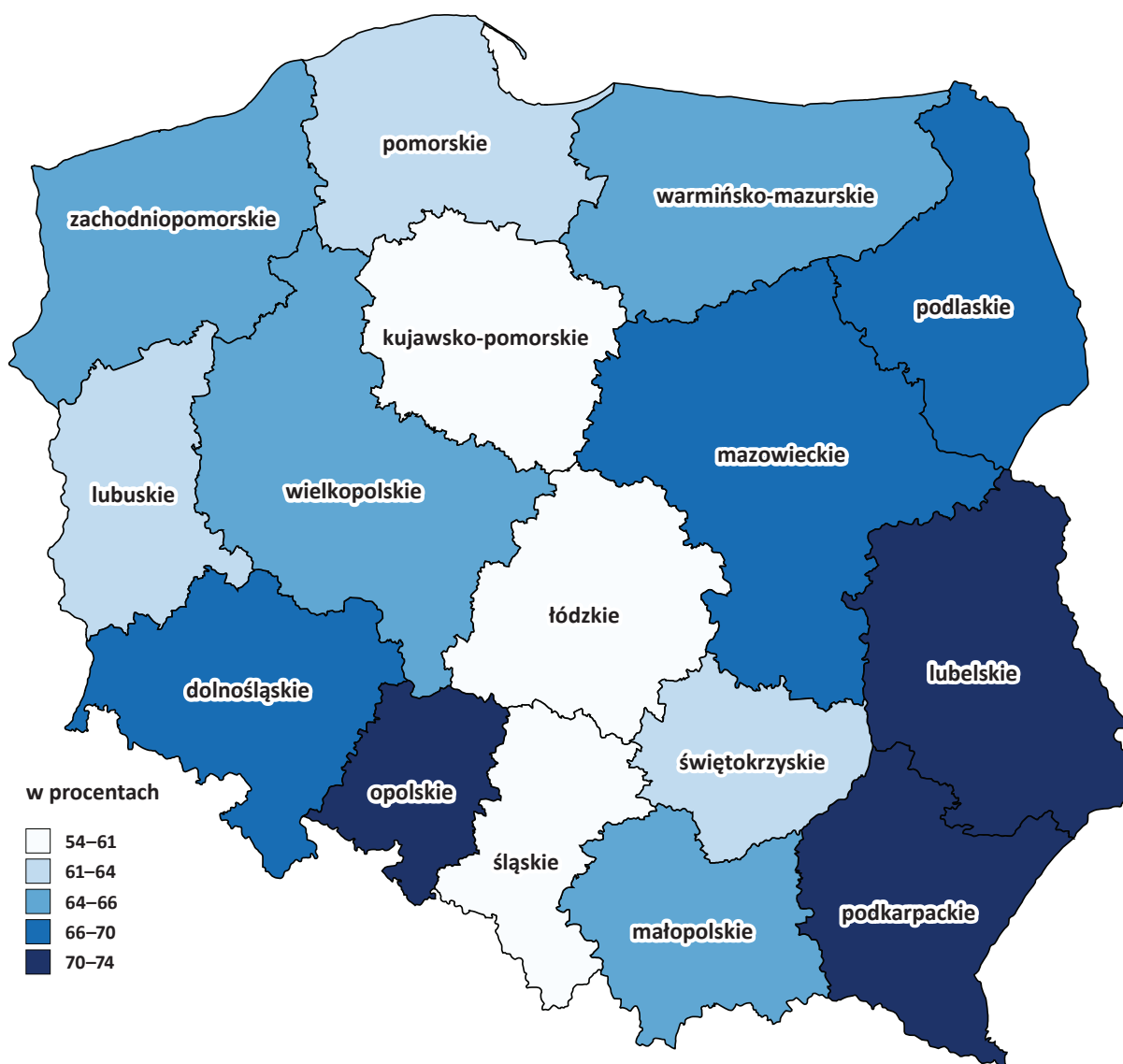
Wskaźnik wykorzystania alokacji jest zdecydowanie niższy od poziomu zaangażowania alokacji w umowach (średnio o ponad 31 punktów procentowych). Wynika to z naturalnego cyklu realizacji projektów, a więc wniosek o płatność można wystawić po zrealizowaniu przynajmniej jakiejś części założonego przedsięwzięcia. W bieżącym i przyszłym roku trzeba się liczyć z napływem głównego strumienia wniosków o płatność związanego z zamykaniem wieloletnich projektów, zwłaszcza tych największych, inwestycyjnych.

Wykres 7.

Wskaźnik wykorzystania alokacji przyznanej na poszczególne rodzaje programów operacyjnych w latach 2015–2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

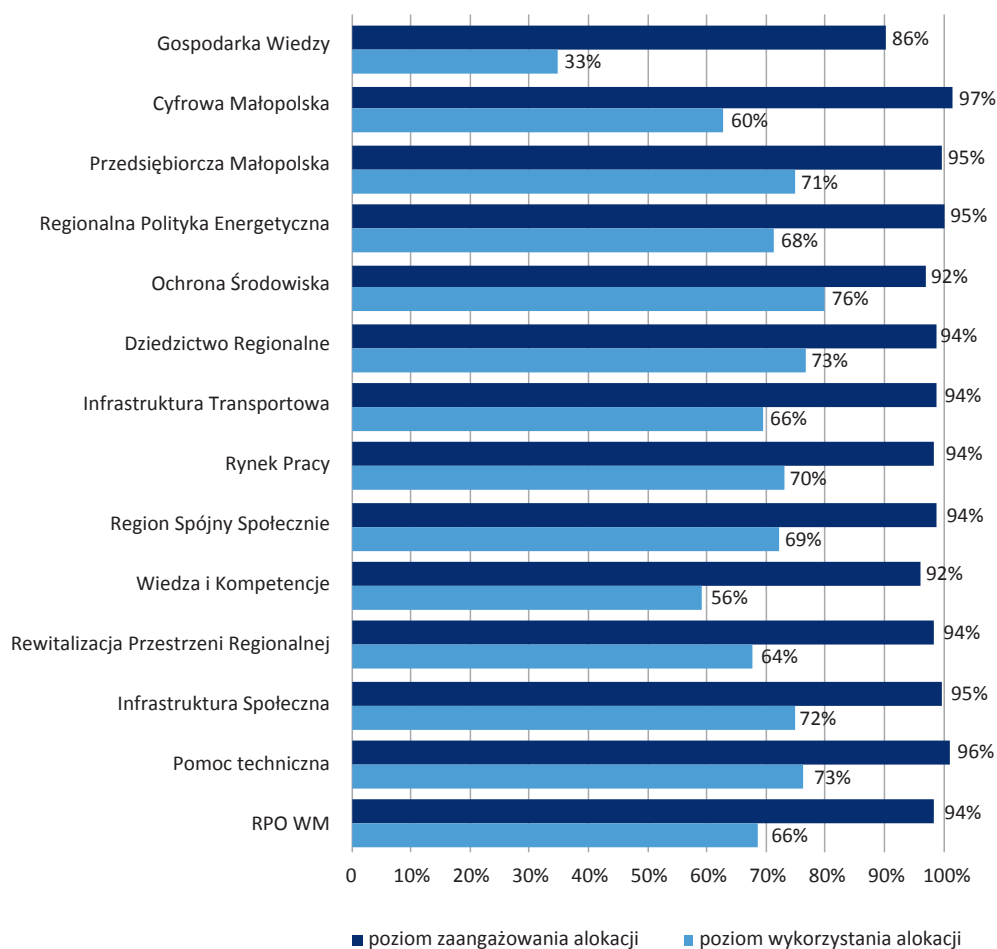
Mapa 1.Wskaźnik wykorzystania alokacji na regionalne programy operacyjne wg województw
– stan w dniu 31 grudnia 2021 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Poziom zaangażowania alokacji w RPO WM na lata 2014–2020 na koniec 2021 roku wyniósł 93,8%, natomiast poziom wykorzystania alokacji osiągnął 65,5%. Należy przy tym zwrócić uwagę, że w okresie ostatnich lat wprowadzono do programu kilka zmian, w efekcie których przy stałej alokacji całkowitej nastąpiły przesunięcia pomiędzy poszczególnymi osiami priorytetowymi, podyktowane m.in. uruchamianiem tarcz antykrzysowych związanych z pandemią COVID 19. Znajduje to odbicie przy analizie dynamiki zmian wartości wskaźnika zaangażowania na przestrzeni ostatnich lat – wzrost nie jest stabilny, w przypadku niektórych osi priorytetowych widoczny jest np. gwałtowny spadek, będący efektem zwiększenia alokacji, w innych wzrost nie jest pochodną nowych zawartych umów, lecz zmniejszenia alokacji. W przypadku wykorzystania alokacji zmiany nie są aż tak zaskakujące.

Wykres 8.

Zaangażowanie i wykorzystanie alokacji na osie priorytetowe RPO WM 2014–2020, stan na 31 grudnia 2021 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

W poniższej tabeli zastawiono poziom zaangażowania (związania) i wykorzystania alokacji na osie priorytetowe RPO WM, wg każdorazowej, tj. obowiązującej w danym okresie, wersji programu. Przeliczenia na złotówki dokonano według kursu liczonego jako średnia wartości na koniec miesiąca z całego roku.

Tabela 1. Zaangażowanie i wykorzystanie alokacji na osie priorytetowe RPO WM w latach 2016–2021 (w %)

Oś priorytetowa	Stan na 31 grudnia						
	2021	2020	2019	2018	2017	2016	
Gospodarka Wiedzy	a	86	81	48	24	12	1
	b	33	20	9	5	1	0
Cyfrowa Małopolska	a	97	94	93	65	50	5
	b	60	40	31	21	2	0
Przedsiębiorcza Małopolska	a	95	101	76	48	41	30
	b	71	65	32	17	8	6
Regionalna Polityka Energetyczna	a	95	81	93	83	59	12
	b	68	46	41	23	9	5
Ochrona Środowiska	a	92	93	76	67	37	2
	b	76	59	28	10	2	0
Dziedzictwo Regionalne	a	94	91	88	83	47	2
	b	73	62	42	23	4	0
Infrastruktura Transportowa	a	94	90	81	73	47	9
	b	66	54	42	32	19	2
Rynek Pracy	a	94	85	65	60	36	24
	b	70	59	42	28	17	4
Region Spójny Społecznie	a	94	93	66	59	36	16
	b	69	46	26	11	4	0
Wiedza i Kompetencje	a	92	95	75	68	54	12
	b	56	42	31	19	2	0
Rewitalizacja Przestrzeni Regionalnej	a	94	93	95	90	18	18
	b	64	51	26	9	5	4
Infrastruktura Społeczna	a	95	97	107	107	22	0
	b	72	65	59	24	1	0
Pomoc techniczna	a	96	81	75	61	45	42
	b	73	61	50	35	20	9
RPO WM	a	94	90	79	68	41	13
	b	66	51	35	20	8	2

a – poziom zaangażowania

b – poziom wykorzystania

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014 i notowań kursów walut NBP.

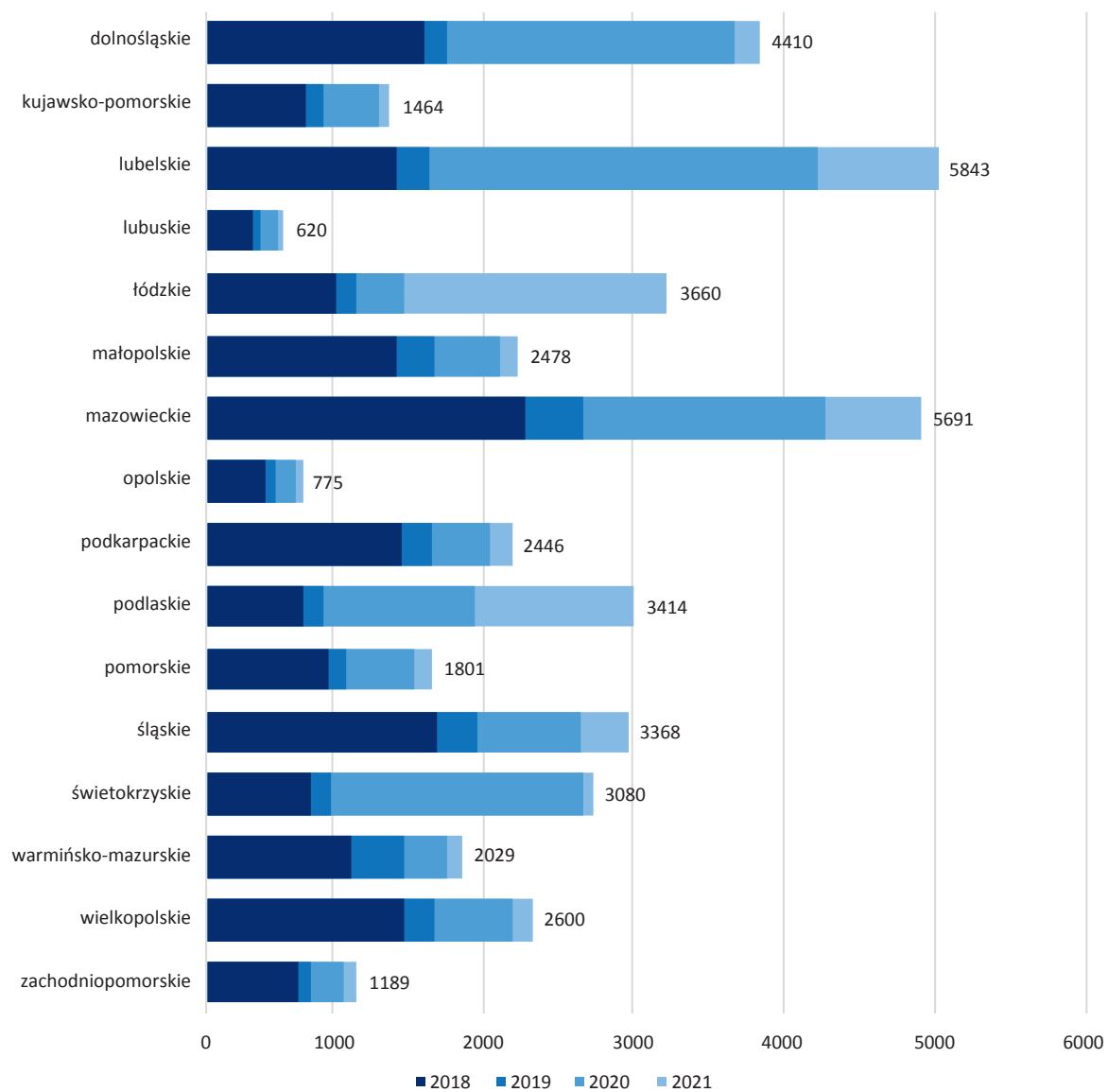
Beneficjenci środków unijnych z województwa małopolskiego

W 2021 roku liczba beneficjentów, czyli przedsiębiorstw, instytucji i jednostek organizacyjnych realizujących projekty współfinansowane ze środków europejskich, powiększyła się w województwie małopolskim do **2478 podmiotów** (2347 na koniec poprzedniego roku). Wykazana liczba obejmuje jedynie tzw. beneficjentów wiodących, tj. działających samodzielnie lub będących podmiotami upoważnionymi do reprezentowania grupy podmiotów realizujących wspólnie jeden projekt. Warto jednak zaznaczyć, że skala zjawiska wdrażania projektów przez więcej niż jeden podmiot nie jest duża. Spośród 6818 projektów realizowanych przez beneficjentów z Małopolski 6677 (czyli 97,9% ogółu) wdraża pojedynczy podmiot, 91 projektów wdrażają 2 podmioty, 29 projektów realizowanych jest siłami trzech beneficjentów, a 21 projektów ma przypisane więcej niż 3 podmioty realizujące.

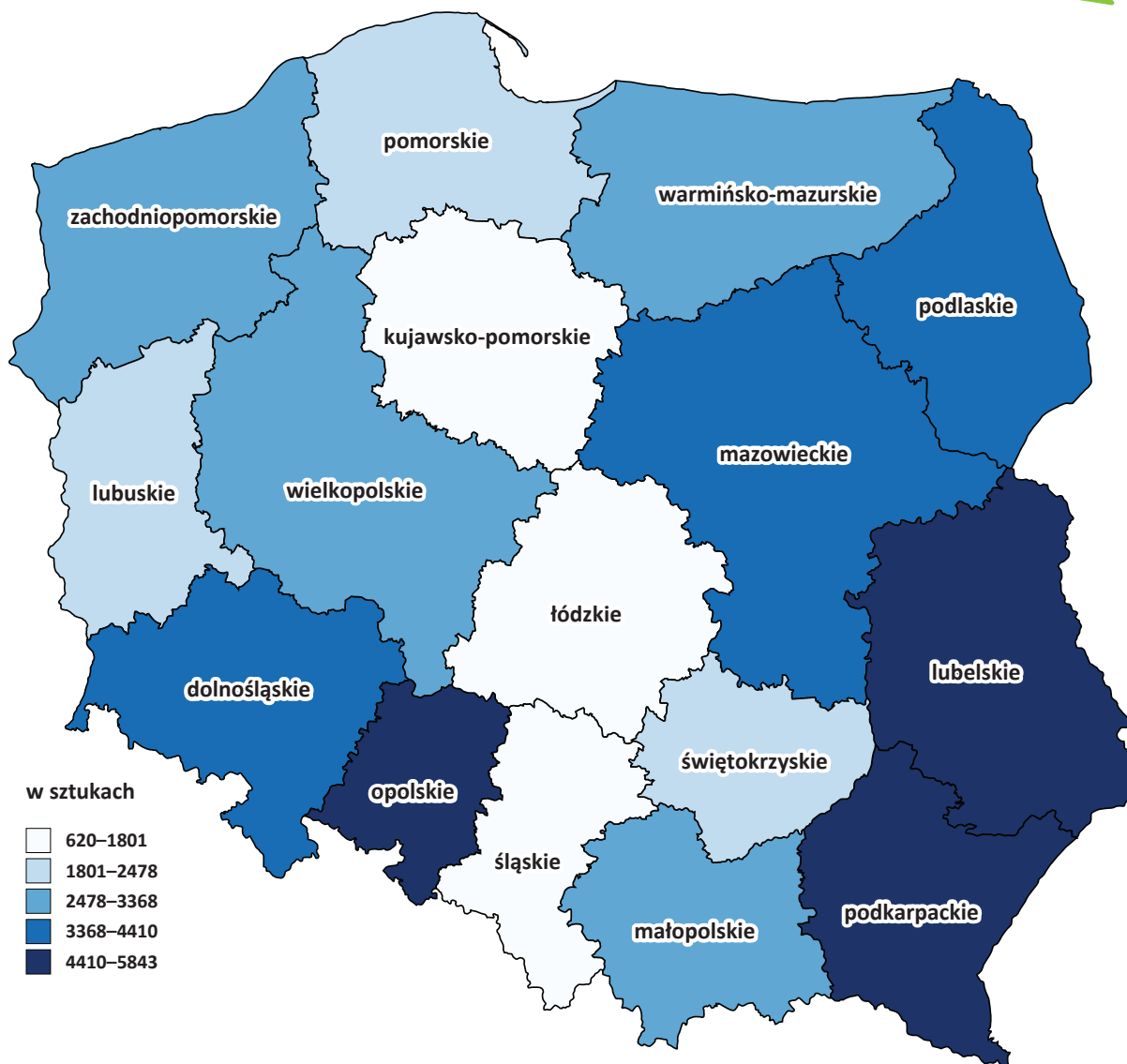
Dużo większe „zasoby” beneficjentów ukryte są wśród jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego wszystkich szczebli. Bardzo często pod numerem NIP gminy, powiatu lub województwa wykazywany jest beneficjent będący jednostką organizacyjną tego samorządu. Na ogół są to ośrodki pomocy społecznej, urzędy pracy, szkoły, ośrodki kultury. W przyjętej w opracowaniu metodologii liczenia beneficjentów po unikalnych numerach NIP, te jednostki mogą w części zniknąć.

Małopolska pod względem liczby beneficjentów zajmuje 9. miejsce, co jednocześnie oznacza obniżenie zajmowanej lokaty w okresie ostatnich dwóch lat o 5 pozycji. Nie oznacza to jednak tendencji negatywnej. Sytuacja ta jest głównie efektem przyjętego modelu wsparcia w kontekście przeciwdziałania skutkom epidemii COVID-19. W Małopolsce przyjęto metodę pomagania przedsiębiorcom przez instytucje wsparcia biznesu, co znalazło wyraz w kilku umowach z pośrednikami. W innych województwach z kolei mamy do czynienia z umowami zawieranymi bezpośrednio z poszczególnymi podmiotami, w efekcie czego wzrosła w nich zdecydowanie liczba beneficjentów.

Wykres 9. Liczba beneficjentów funduszy europejskich w latach 2018–2021 wg województw

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

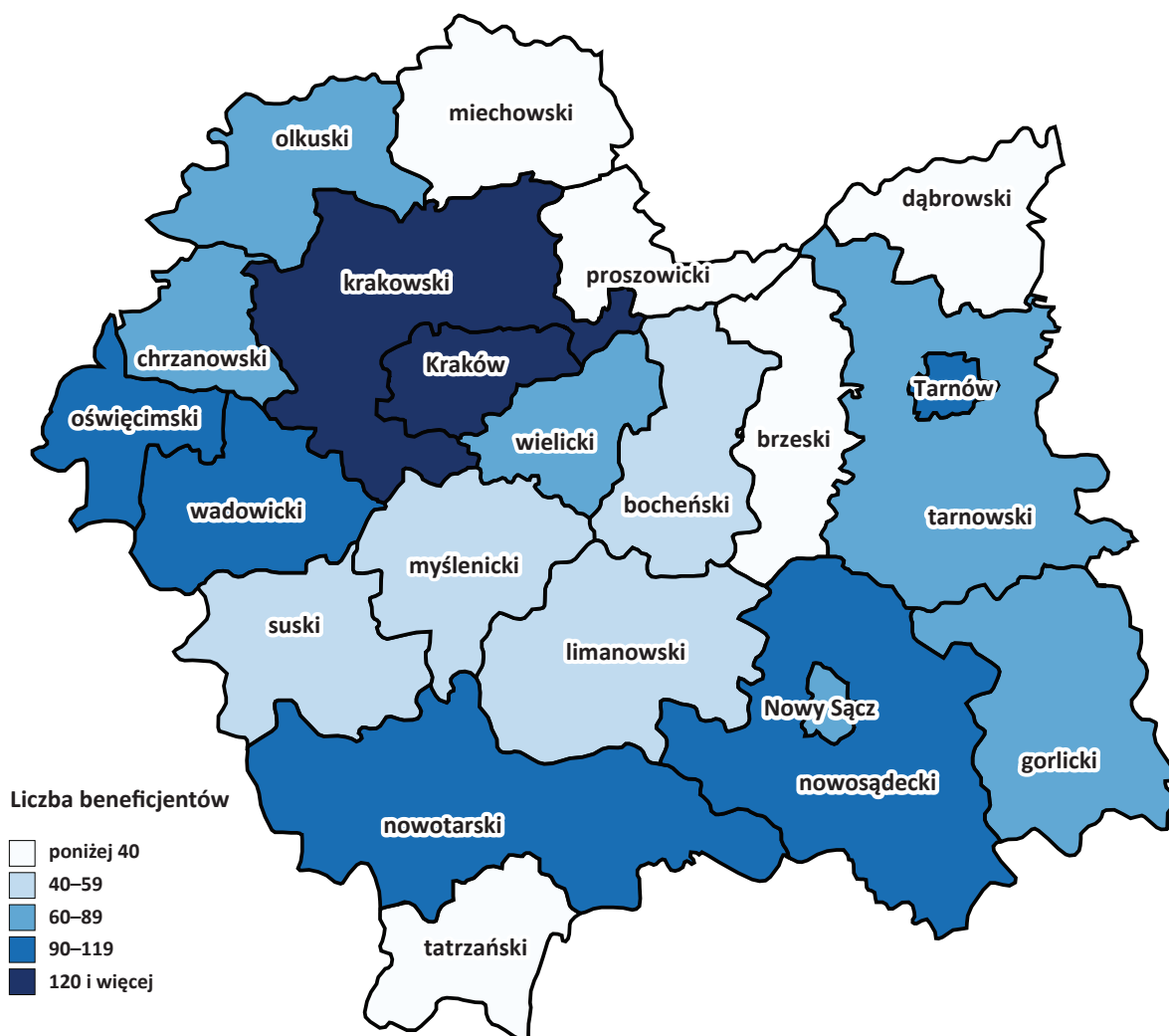
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Na terenie województwa małopolskiego odnotowano w 2021 roku zdecydowanie mniejsze tempo przyrostu liczby beneficjentów (wzrost o 5,6%) niż w roku poprzedzającym (wzrost o 28,5%). Rekord należy w 2021 roku do województwa łódzkiego, w którym wykaz beneficjentów powiększył się o 133%, przed województwem podlaskim z 60-procentowym przyrostem.

Przeszło połowa małopolskich beneficjentów ma swoją siedzibę na terenie Krakowa lub przyległych powiatów, tj. krakowskiego i wielickiego, a koncentracja na tym terenie w ostatnich latach systematycznie wzrasta. Znaczącą liczbę beneficjentów notują także powiaty z Małopolski Zachodniej (głównie oświęcimski i wadowicki) oraz powiaty z południowej części regionu: nowosądecki i nowotarski. W 2021 roku dynamikę przyrostu powyżej średniej wojewódzkiej odnotowały zarówno Kraków (+8,2%), jak i powiat wielicki (+7,6%), lecz rekordzistą jest powiat miechowski (+17,4%) przed myślenickim (+15,9%).

Mapa 3.

Liczba beneficjentów funduszy europejskich w województwie małopolskim wg powiatu ich lokalizacji

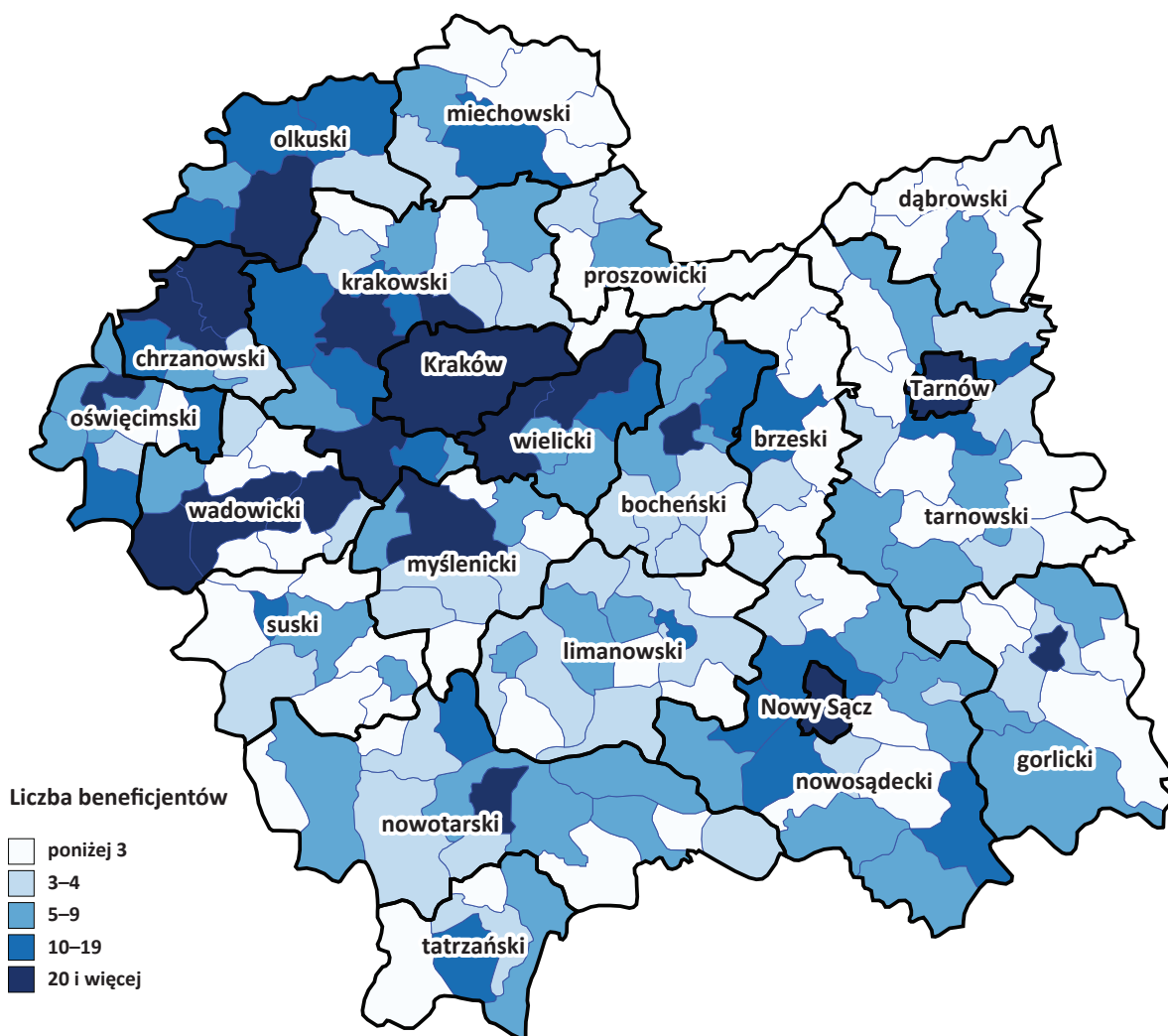

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Za pozytywny należy z kolei uznać fakt, że w każdej gminie województwa małopolskiego znajduje się przynajmniej jeden podmiot korzystający ze wsparcia ze środków UE. Pomijając powiaty i miasta na prawach powiatu, gminami o największej liczbie zarejestrowanych podmiotów mających zawarte umowy na dofinansowanie są: Wieliczka – 41 podmiotów, Skawina i Olkusz po 40, Wadowice – 39 i miasto Oświęcim – 3.

Mapa 4.

Liczba beneficjentów funduszy europejskich w województwie małopolskim wg gminy lokalizacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Dla scharakteryzowania zbioru beneficjentów przyjęto także podział na kilka kategorii związanych z formą prawną podmiotów, oczywiście dokonując w tym celu pewnego uproszczenia. Do kategorii „**Samorząd**” zaliczono wspólnoty samorządowe oraz jednostki organizacyjne samorządów wszystkich szczebli. Jak już wcześniej zaznaczono, w tej grupie szereg jednostek organizacyjnych występowało o współfinansowanie pod szyldem gminy, powiatu lub województwa, wobec czego mechanizm wyboru poprzez numer identyfikacji podatkowej nie do końca spełnił swoje zadanie. W Małopolsce odnotowano **283 beneficjentów** z tej grupy, co stanowi 7,1% zbioru krajowego. W 2021 roku przybyły jednocześnie 4 jednostki z tej kategorii.

„**Jednostki edukacyjne**” obejmują przedszkola, szkoły podstawowe, ponadpodstawowe, zespoły szkół, zarówno sektora publicznego, jak i niepublicznego. Niektóre szkoły publiczne będąc wnioskodawcami i realizatorami projektów występują pod szyldem swojej gminy lub powiatu, wobec czego prezentowane dane są zaniżone. Na koniec 2021 roku w zbiorze beneficjentów z Małopolski znajdowało się **31 „jednostek edukacyjnych”**, tworzących 8,3-procentowy podzbiór zbioru krajowego. W porównaniu z końcem 2020 roku nie odnotowano zmian w kontekście tej kategorii.

Podzbiór „**Szkoły wyższe i jednostki naukowo-badawcze**” zbudowany jest w oparciu o uczelnie, jednostki badawczo-rozwojowe, instytuty badawcze i instytuty działające w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz.

Dofinansowanie do realizowanych projektów uzyskało **31 jednostek** z terenu województwa małopolskiego, co stanowi 8,6% zbioru krajowego. W 2021 roku ten zbiór dla Małopolski powiększył się o 2 podmioty.

„**Organizacje pozarządowe**” definiowane są w szerokim rozumieniu tego typu działalności, a więc zalicza się do nich stowarzyszenia, zarówno wpisane do KRS, jak i do ewidencji starostów, organizacje gospodarcze i zawodowe, np. cechy czy związki zawodowe, związki stowarzyszeń. Projekty współfinansowane ze środków europejskich realizuje **145 organizacji** z terenu Małopolski, tj. 7,1% zbioru krajowego. W 2021 roku zbiór ten powiększył się o jedną organizację.

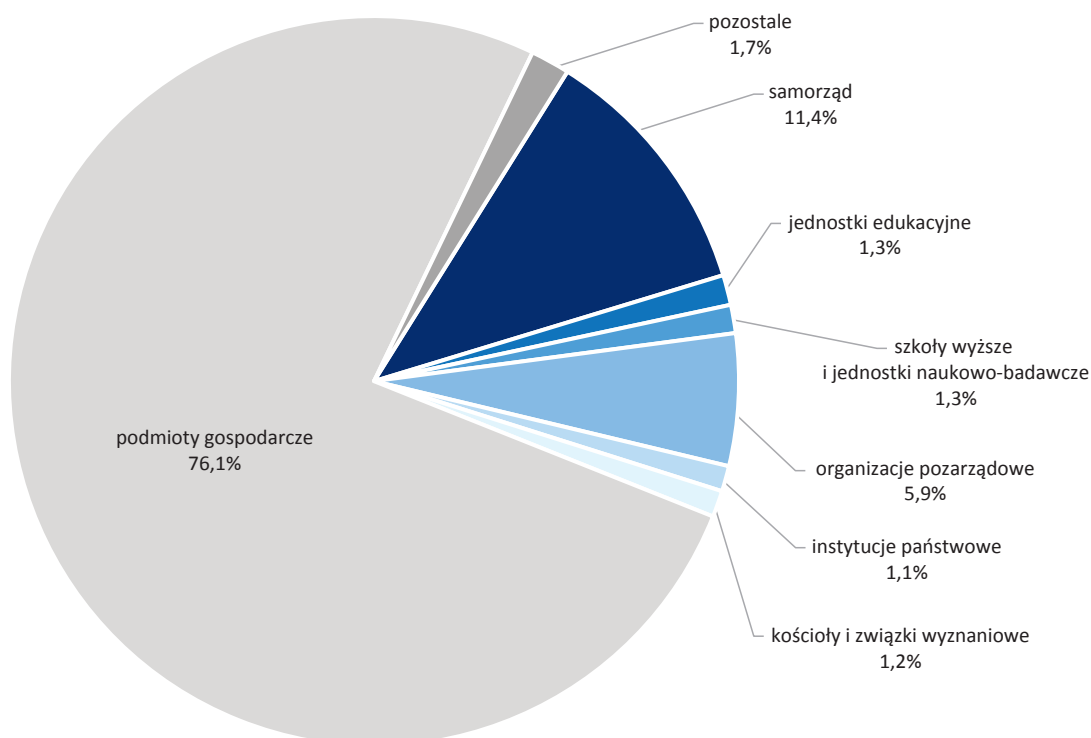
„**Instytucje państwowe**” tworzą jednostki sektora finansów publicznych podległe władzom państwowym. Są to m.in. jednostki Skarbu Państwa, państwowe jednostki organizacyjne, organy kontroli państwowej i ochrony prawa, organy władzy, administracji rządowej. W Małopolsce odnotowano 28 beneficjentów tego typu (8,2% zbioru dla całej Polski). W ciągu roku zbiór ten powiększył się o jedną jednostkę.

„**Kościoty i związki wyznaniowe**” reprezentowane są zarówno przez Kościół Katolicki, jak i inne kościoły i związki wyznaniowe działające na terenie kraju. Łącznie projekty w ramach tej grupy wdraża 29 podmiotów, stanowiąc 6,7% zbioru krajowego. W 2021 roku zbiór dla Małopolski powiększył się o jednego beneficjenta.

„**Podmioty gospodarcze**” są najliczniejszym podzbiorem beneficjentów, zarówno na szczeblu regionalnym, jak i ogólnopolskim. Zalicza się do nich przedsiębiorstwa państwowe, przedsiębiorstwa zagraniczne, spółdzielnie, spółki akcyjne, spółki cywilne, spółki jawne, spółki komandytowe, spółki partnerskie, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, a także osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W Małopolsce odnotowano **1886 takich beneficjentów funduszy europejskich**, tj. 5,2% zbioru krajowego. W 2021 roku przybyły 123 nowe podmioty.

Do grupy „**Pozostałe**” zaliczone są podmioty niewymienione w żadnej z powyższych kategorii.

Wykres 10. Liczba beneficjentów funduszy europejskich z województwa małopolskiego wg kategorii form prawnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Projekty małopolskich beneficjentów

Projekty realizowane przez beneficjentów z Małopolski

Beneficjenci aplikujący o dofinansowanie ze środków UE mogą równolegle starać się o wsparcie dla wielu projektów i w ramach kilku programów operacyjnych jednocześnie. Zainteresowanie podmiotu mającego siedzibę na terenie Małopolski i prowadzącego tutaj swoją działalność w sposób naturalny koncentruje się na pozyskaniu wsparcia z RPO WM, który cieszy się największą popularnością.

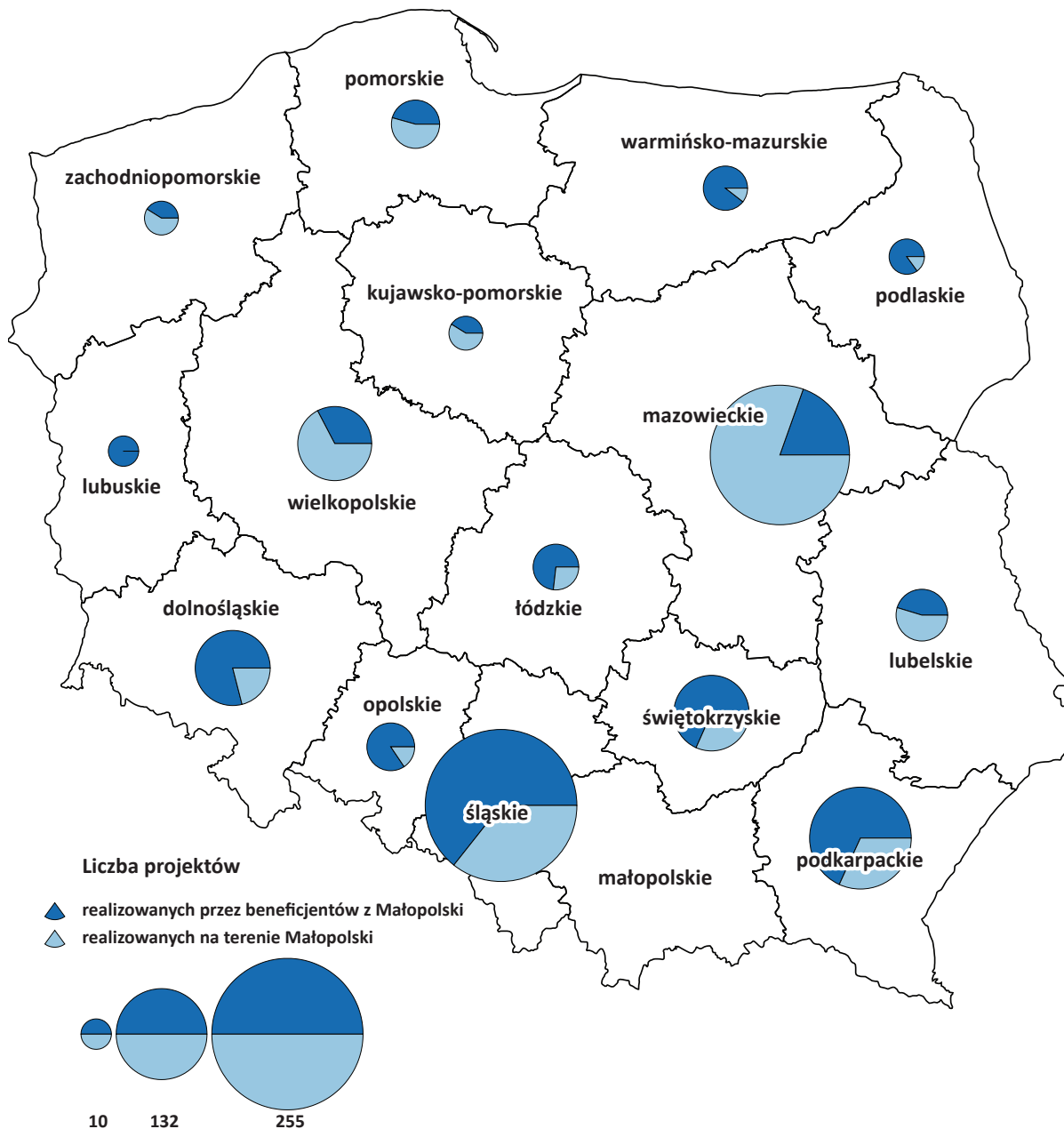
Małopolskie podmioty swoje projekty realizują w następujących programach:

PO IS – 130 beneficjentów,
PO IR – 1078 beneficjentów,
PO PC – 23 beneficjentów,
PO Polska Wschodnia – 17 beneficjentów,
POWER – 195 beneficjentów,
RPO Woj. Dolnośląskiego – 19 beneficjentów,
RPO Woj. Kujawsko-pomorskiego – 2 beneficjentów,
RPO Woj. Lubelskiego – 7 beneficjentów,
RPO Woj. Lubuskiego – 4 beneficjentów,
RPO Woj. Łódzkiego – 10 beneficjentów,
RPO Woj. Małopolskiego – 1 410 beneficjentów,
RPO Woj. Mazowieckiego – 14 beneficjentów,
RPO Woj. Opolskiego – 11 beneficjentów,
RPO Woj. Podkarpackiego – 29 beneficjentów,
RPO Woj. Podlaskiego – 5 beneficjentów,
RPO Woj. Pomorskiego – 7 beneficjentów,
RPO Woj. Śląskiego – 50 beneficjentów,
RPO Woj. Świętokrzyskiego – 24 beneficjentów,
RPO Woj. Warmińsko-mazurskiego – 11 beneficjentów,
RPO Woj. Zachodniopomorskiego – 4 beneficjentów,
Wielkopolski RPO – 8 beneficjentów.

Łącznie małopolscy beneficjenci podpisali umowy na realizację 6954 projektów współfinansowanych z funduszy europejskich. Część spośród nich, tj. 5911 projektów, wdrażają na terenie województwa małopolskiego, ponadto 361 zakwalifikowano jako projekty o wymiarze krajowym. Pozostałe 682 projektów realizowanych jest także w innych województwach. Jednocześnie beneficjenci z innych województw realizują w Małopolsce 543 projekty.

Mapa 5.

Liczba projektów realizowanych na terenie Małopolski i innych województw przez beneficjentów wg województw lokalizacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

W powyższym kartodiagramie pominięto wartości dla Małopolski, gdyż w obydwu przypadkach liczby będą równe. Na uwagę zasługuje tylko fakt, że dodatnie saldo liczby realizowanych projektów Małopolska uzyskała z dziewięcioma województwami.

Tabela 2.

Liczba projektów realizowanych na terenie Małopolski i innych województw przez beneficjentów wg województw lokalizacji

województwo	Projekty realizowane przez beneficjentów z Małopolski	Projekty realizowane na terenie Małopolski wg siedziby beneficjentów	Saldo
cała Polska	361	–	361
dolnośląskie	79	21	58
kujawsko-pomorskie	7	10	–3
lubelskie	24	29	–5
lubuskie	10	–	10
łódzkie	30	11	19
małopolskie	5911	5911	0
mazowieckie	45	185	–140
opolskie	38	7	31
podkarpackie	105	49	56
podlaskie	17	3	14
pomorskie	21	25	–4
śląskie	164	91	73
świętokrzyskie	69	32	37
warmińsko-mazurskie	34	4	30
wielkopolskie	32	66	–34
zachodniopomorskie	7	10	–3
RAZEM	6954	6454	500

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

W wykazach ilościowych i wartościowych pojawia się pozycja „cała Polska”. Oznacza to projekty, których realizacji podjął się beneficjent z Małopolski, lecz efekt projektu obejmuje cały kraj lub trudno je jednoznacznie przypisać.

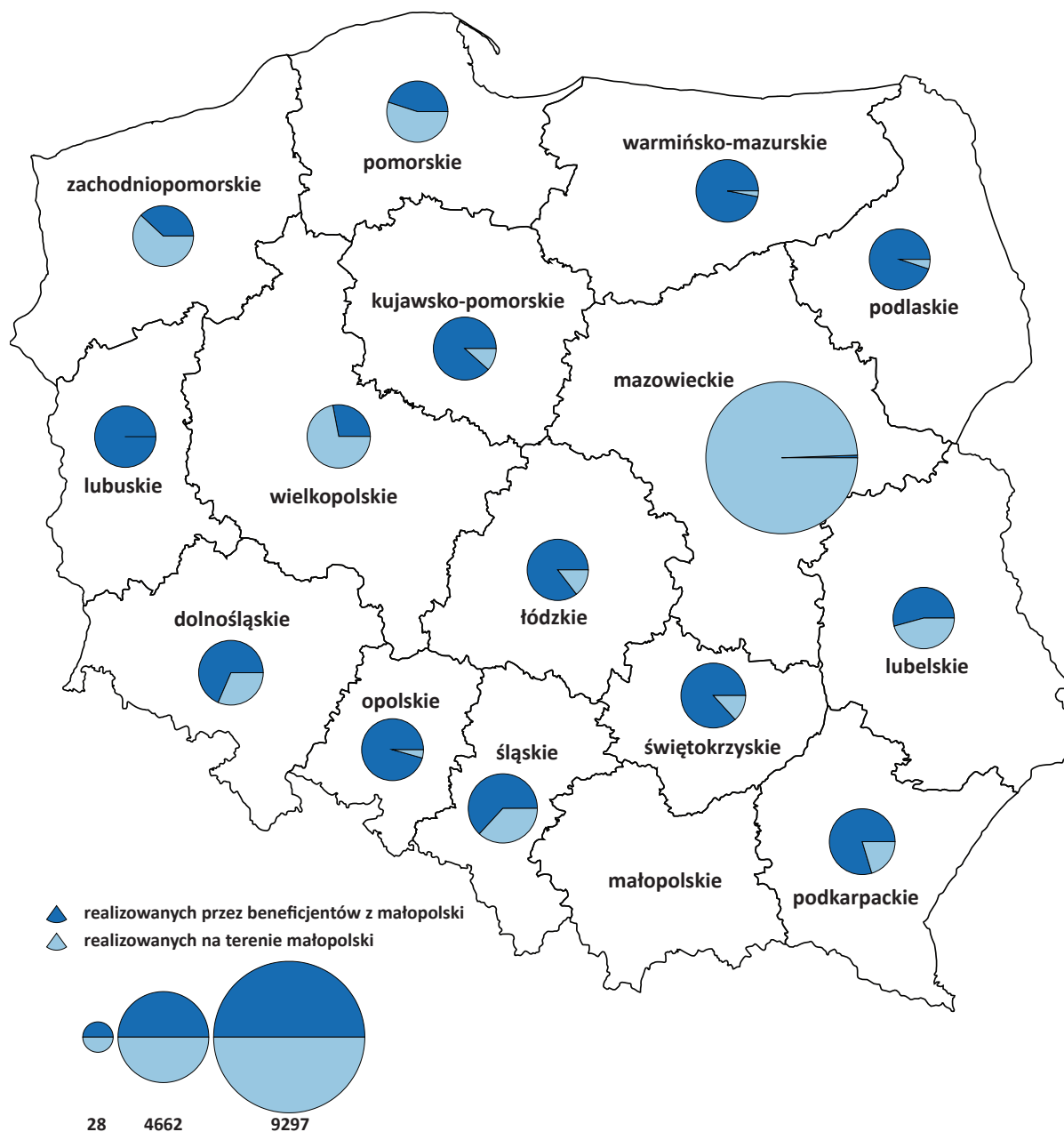
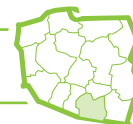
Wartość projektów realizowanych przez beneficjentów z Małopolski

Całkowita wartość projektów realizowanych przez beneficjentów z Małopolski wyniosła na koniec 2021 roku 35,2 mld zł, z czego dofinansowanie z funduszy europejskich stanowiło 21,7 mld zł. 31,4 mld zł z tej sumy (UE: 19,2 mld zł) przypada na wartość projektów zrealizowanych przez małopolskich beneficjentów na terenie Małopolski. Wynika stąd, że w innych województwach małopolskie podmioty wdrażają projekty o wartości niemal 3,8 mld zł (UE: 2,5 mld zł). Stanowi to ok. 11% całkowitej wartości puli środków. Z kolei wartość projektów zlokalizowanych w Małopolsce, a wdrażanych przez beneficjentów z innych województw wyniosła 10,2 mld zł (UE: 6,1 mld zł). Oznacza to, że bilans dla Małopolski jest ujemny (w tym przypadku jednak przekłada się to na pozytywne zjawisko).

Ujemne dla Małopolski saldo wartości realizowanych projektów odnotowano w czterech województwach, przy czym największe w przypadku województwa mazowieckiego. Oczywiście jest to efekt lokalizacji większości central instytucji o zasięgu krajowym, realizujących duże zadania w poszczególnych województwach.

Mapa 6.

Wartość projektów realizowanych na terenie Małopolski i innych województw przez beneficjentów wg województw lokalizacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Tabela 3.

Wartość projektów realizowanych na terenie Małopolski i innych województw przez beneficjentów wg województw lokalizacji

Województwo	Projekty realizowane przez beneficjentów z Małopolski		Projekty realizowane na terenie Małopolski wg siedziby beneficjentów		Saldo wartości	
	Wartość ogółem	Dofinansowanie UE	Wartość ogółem	Dofinansowanie UE	Wartość ogółem	Dofinansowanie UE
w mln zł						
cała Polska	1 146,8	979,2			1 146,8	979,2
dolnośląskie	289,5	184,2	133,0	91,2	156,4	93,0
kujawsko-pomorskie	219,7	85,3	28,8	26,0	190,9	59,3
lubelskie	51,8	34,8	43,6	33,1	8,1	1,7
lubuskie	92,8	37,8	0,0	0,0	92,8	37,8
łódzkie	64,8	44,7	11,1	8,7	53,8	36,0
małopolskie	31 370,0	19 156,9	31 370,0	19 156,9	0,0	0,0
mazowieckie	50,8	38,1	9246,5	5398,7	-9 195,7	-5 360,6
opolskie	136,3	77,2	6,2	5,3	130,0	71,9
podkarpackie	429,1	225,0	109,2	80,5	319,9	144,5
podlaskie	34,9	18,2	1,9	1,6	33,0	16,6
pomorskie	35,3	28,8	43,2	37,4	-7,9	-8,6
śląskie	560,8	314,9	327,4	199,8	233,5	115,1
świętokrzyskie	382,8	268,3	58,3	41,7	324,5	226,6
warmińsko-mazurskie	196,0	92,1	6,1	5,6	189,9	86,5
wielkopolskie	81,2	64,4	209,0	181,0	-127,8	-116,6
zachodniopomorskie	10,7	7,7	17,3	14,9	-6,7	-7,2
RAZEM	35 153,1	21 657,5	41 611,6	25 282,2	-6 458,5	-3 624,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

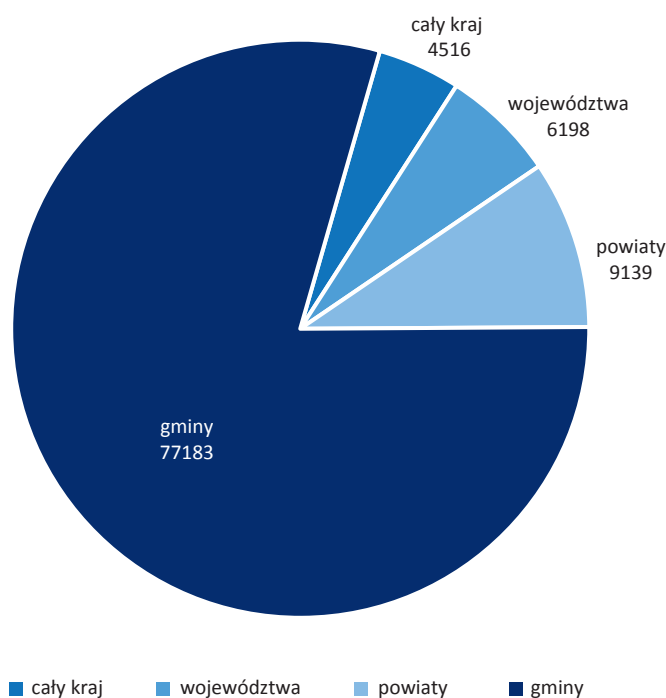
Projekty realizowane na terenie Małopolski

Na koniec 2021 roku w Małopolsce realizowane lub zrealizowane były **6454 projekty** współfinansowane ze środków UE na lata 2014–2020 o łącznej **wartości 41,6 mld zł (UE: 25,3 mld zł)**. Stawia to województwo małopolskie na 6. miejscu w kraju pod względem liczby projektów, a na trzecim pod względem wartości projektów. W ostatnich latach lokata Małopolski pod względem liczby projektów sukcesywnie spada – z 3. pozycji w 2019 roku, przez 5. pozycję w 2020 roku po 6. pozycję w 2021 roku.

Projekty wg obszarów realizacji

Projekty współfinansowane z UE realizowane są na każdym poziomie podziału administracyjnego, lecz nie zawsze jest możliwe przypisanie ich do niższego szczebla jednostki terytorialnej. Stąd w zbiorze krajowym są zarówno projekty realizowane w całym kraju (4,7% projektów), jak i wdrażane na poziomie całych województw (6,4%) lub całych powiatów (9,4%) oraz na poziomie poszczególnych gmin (79,5%).

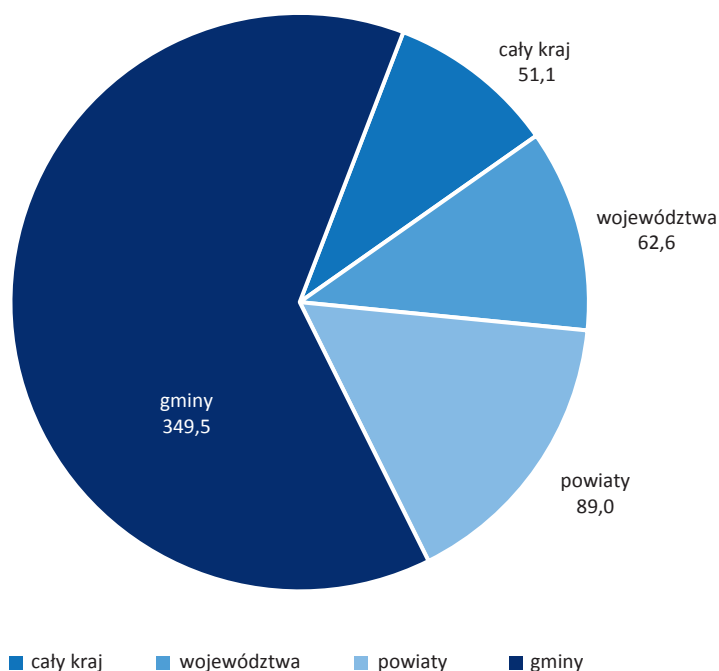
Wykres 11. Liczba projektów realizowanych w Polsce wg wymiaru terytorialnego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Proporcje w ujęciu wartościowym rozkładają się nieco inaczej. Z uwagi na fakt, iż projekty o wymiarze krajowym czy wojewódzkim są na ogół znacznie kosztowniejsze od projektów z poziomu powiatowego lub gminnego, udział wartości projektów gminnych jest zdecydowanie niższy niż udział ilościowy. I tak przedsięwzięcia ogólnopolskie angażują 9,4% środków przeznaczonych na realizację wszystkich zamierzeń, projekty dla całych województw – 11,3%, projekty z poziomu powiatów – 16,1%, a dla projektów przyporządkowanych do poszczególnych gmin pozostaje 63,2% całkowitej wartości.

Wykres 12. Wartość projektów realizowanych w Polsce wg wymiaru terytorialnego (w mld zł)

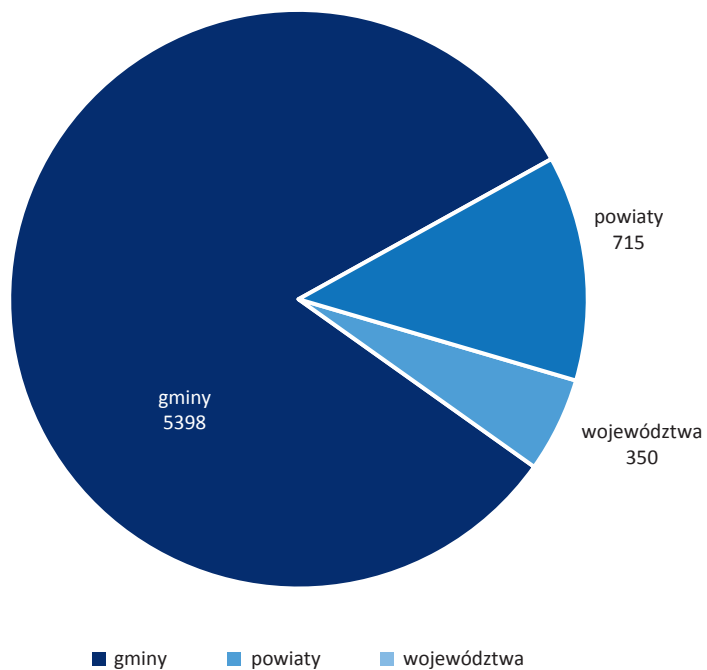

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

W województwie małopolskim zdecydowanie najwięcej projektów – ponad 25% wszystkich – wdrażanych jest w Krakowie, ale we wszystkich powiatach odnotowuje się znaczące przyrosty ilościowe. Pewna liczba projektów wprowadzana jest w życie na poziomie kilku gmin lub kilku powiatów, w związku z czym nie da się ich przypisać do konkretnej jednostki administracyjnej. Takie projekty mogą wystąpić zarówno na poziomie powiatów, jak i całego województwa. Wśród małopolskich projektów 83,5% przyporządkowane jest do konkretnych gmin, 11,1% identyfikowane jest na poziomie konkretnych powiatów, a 5,4% funkcjonuje wyłącznie na poziomie województwa.

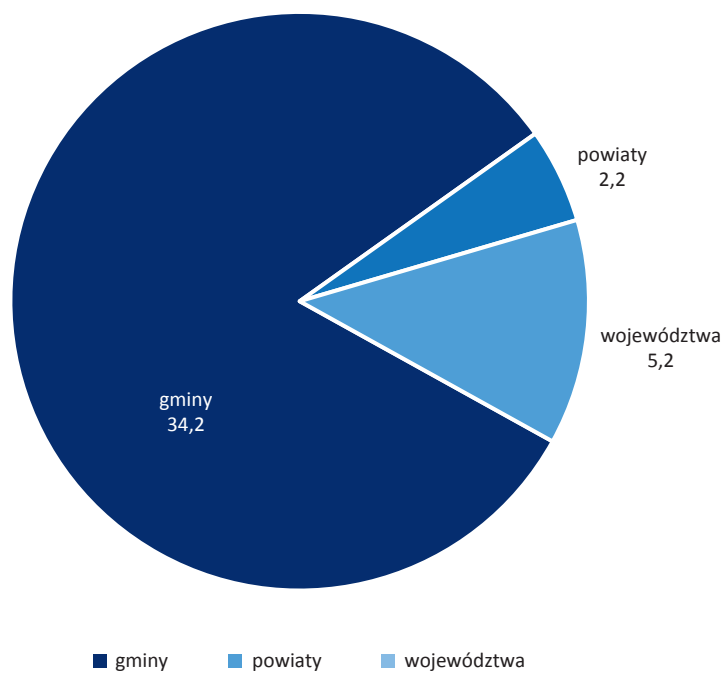
W ujęciu odnoszącym się do wartości, projekty gminne, a zwłaszcza powiatowe, zmniejszają swój udział na rzecz projektów o wymiarze wojewódzkim. W przypadku wartości ogółem, projekty gminne generują 82,1% wartości wszystkich projektów realizowanych w Małopolsce (w przypadku dofinansowania z funduszy europejskich 78,3%), projekty o wymiarze powiatowym odpowiednio 5,3% i 7,0%, natomiast projekty realizowane na poziomie całego województwa – 12,6% wg wartości i 14,7% wg dofinansowania unijnego.

Wykres 13. Liczba projektów realizowanych w Małopolsce wg wymiaru przestrzennego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Wykres 14. Wartość projektów realizowanych w Małopolsce wg wymiaru przestrzennego (w mld zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Przedstawione powyżej uwagi dotyczące „wymiaru przestrzennego” projektów są istotne z uwagi na prezentację w niniejszym opracowaniu szeregu informacji w ujęciu gmin i powiatów. W konsekwencji należy zdawać sobie sprawę, że za każdym razem mowa o nieco odmiennym zakresie podmiotowym, a więc niektóre parametry będą musiały różnić się od siebie pomimo takiej samej nazwy (np. wartość projektów na mieszkańca – średnia dla województwa będzie zawsze wyższa niż średnia dla gminy).

Struktura wartości projektów

Kolejnym istotnym parametrem jest struktura kosztów projektów. Na wartość całkowitą projektu składają się wydatki kwalifikowalne, czyli akceptowane do wsparcia z funduszy UE oraz niekwalifikowalne, pokrywane ze środków własnych beneficjenta. Mogą być to jakieś dodatkowe elementy, wykraczające poza ramy przyjęte w dokumentach programowych, a przez to niepodlegające wsparciu ze źródeł zewnętrznych, lecz z punktu widzenia wnioskodawcy istotne dla całości projektu. Dofinansowanie do wartości kwalifikowalnej pochodzi z funduszy unijnych (maksymalny poziom dofinansowania wynosi 85%) oraz z innych źródeł publicznych, np. budżetu państwa lub budżetu województwa.

W poniższych tabelach zestawiono podstawowe wskaźniki dotyczące struktury wartości projektów wg obszaru ich realizacji dla Polski i Małopolski. Wynika z nich, iż w wydatkach ogółem kwoty kwalifikowalne są na wyższym poziomie w Małopolsce niż w całej Polsce. Podobne różnice występują w przypadku poziomów dofinansowania do kosztów kwalifikowalnych, zarówno w przypadku wsparcia całkowitego, jak i unijnego. Natomiast dofinansowanie łączne do wartości ogółem jest w przypadku Małopolski nieco niższe niż średnia dla kraju, co oznacza ponoszenie nieco wyższych nakładów z własnych zasobów finansowych. W dużym uproszczeniu sprowadza się to do tezy, iż każda pozyskana złotówka z funduszy europejskich kosztuje w Polsce 0,58 zł, a w Małopolsce 0,60 zł. Wynik ten jednak plasuje region praktycznie na granicy średniej krajowej, a największe odchylenia w górę w tym zakresie notują województwa: mazowieckie i zachodniopomorskie.

Tabela 4.

Struktura kosztów projektów realizowanych w Polsce i Małopolsce wg obszarów realizacji (w procentach)

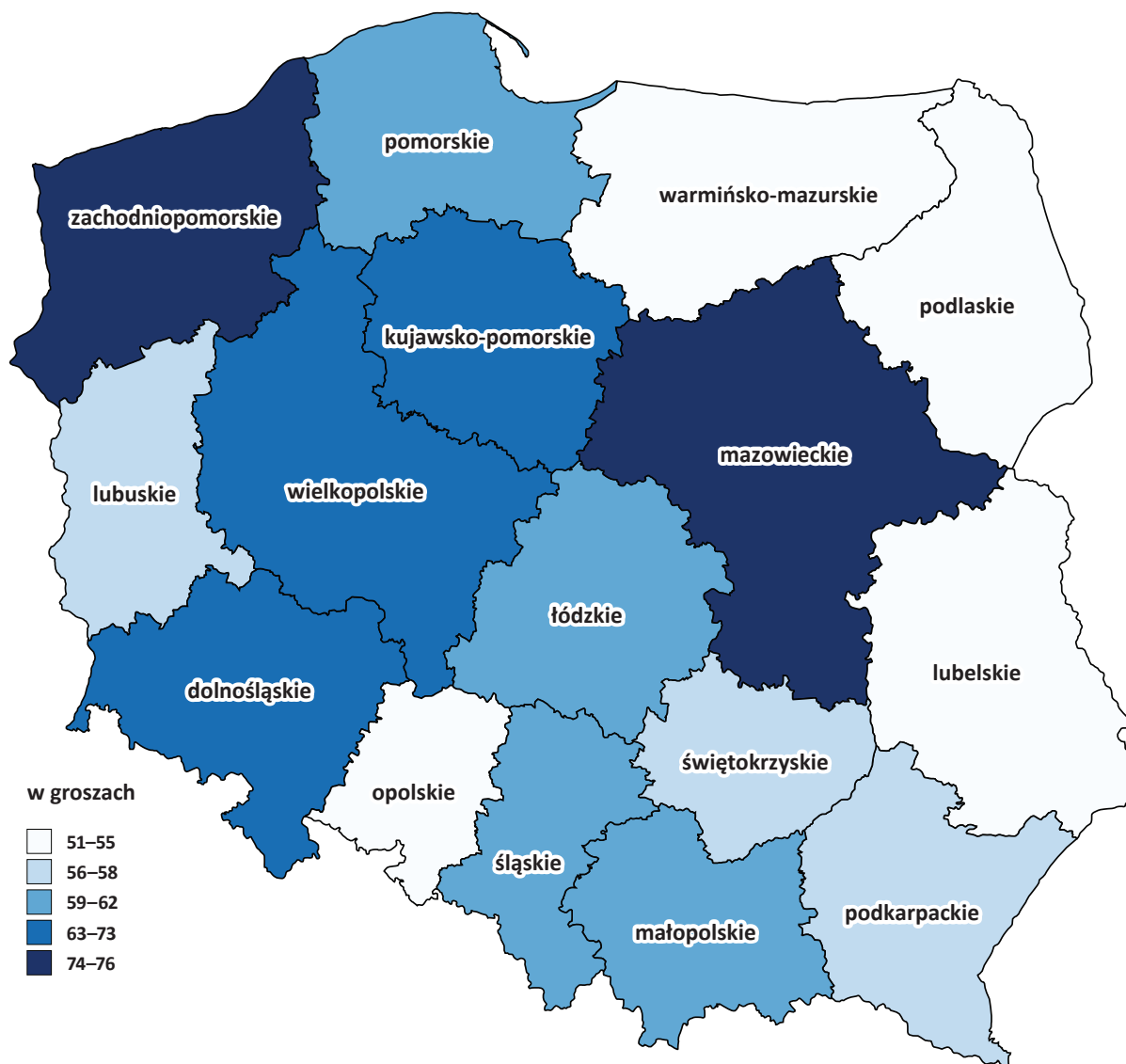

Obszar realizacji projektu	Wydatki kwalifikowalne w wartości ogółem	Poziom dofinansowania		
		całkowitego do wydatków kwalifikowalnych	unijnego do wydatków kwalifikowalnych	całkowitego do wartości ogółem
Polska				
gminy	80	76	73	60
powiaty	72	93	82	67
województwa	81	89	82	72
cały kraj	92	91	83	84
Polska – razem	80	81	76	65
Małopolska				
gminy	81	74	71	60
powiaty	97	92	83	89
województwa	87	89	82	78
Małopolska – razem	83	77	73	64

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Mapa 7.

Wkład z zasobów własnych do 1 zł pozyskanego w ramach dofinansowania projektu z funduszy europejskich wg województw

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Projekty nowe i anulowane w 2021 roku

W skali kraju realizowanych jest 97,0 tys. projektów, co stanowi wzrost w porównaniu do stanu z końca 2020 roku o 11,8 tys. W samej Małopolsce roczny przyrost liczby projektów wyniósł 541 pozycji, przy czym złożyły się na to zarówno umowy nowe zawarte w 2021 roku, jak i anulowane w tym samym okresie.

Tabela 5.

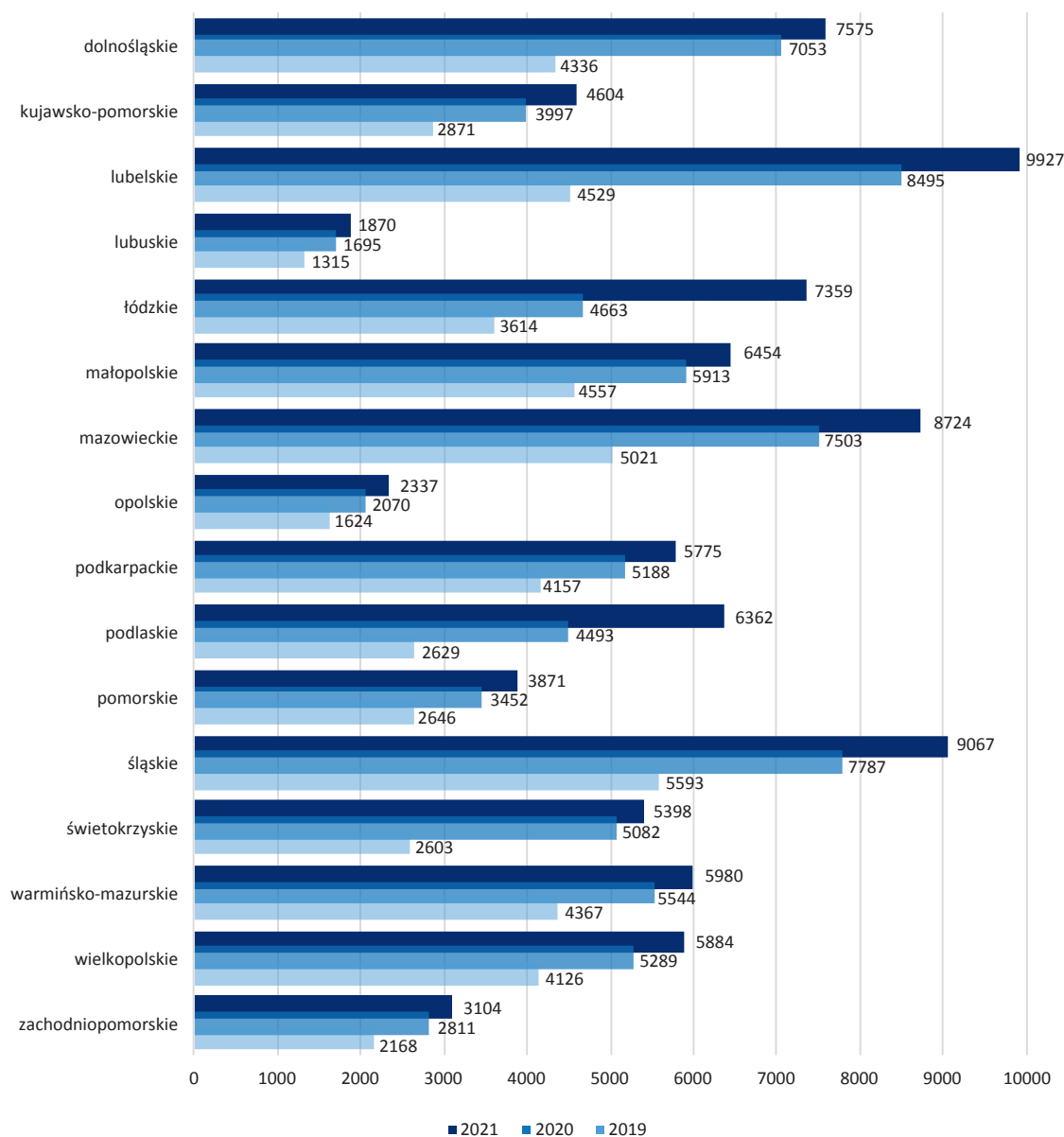
Liczba nowych i anulowanych w 2021 roku umów na realizację projektów na terenie województwa małopolskiego

Program operacyjny	Umowy		Saldo
	anulowane w 2021 roku	zawarte w 2021 roku	
PO IR	42	324	282
PO IS	3	11	8
PO WER	1	14	13
RPO WM	70	308	238
Razem	116	657	541

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Wykres 15.

Liczba realizowanych projektów w latach 2019–2021 wg województw – stan na 31 grudnia 2021 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

W województwie małopolskim w 2021 roku rozpoczęto realizację nowych projektów we wszystkich powiatach i 145 gminach. Anulowanie umów na realizację projektów odnotowano również we wszystkich powiatach i 63 gminach. Oczywiście fakt rozpoczęcia realizacji lub anulowania umowy w podanych liczbach gmin nie jest tożsamy z liczbą projektów – nader często jeden projekt realizowany na obszarze dwóch lub więcej gmin jest zaliczany do każdej z nich.

Dużo większe problemy napotyka zbilansowanie zmian w wartości projektów i ich dofinansowaniu, gdyż oprócz projektów nowych i anulowanych występuje jeszcze korekta wartości, zwłaszcza w przypadku projektów zamykanych. Niekiedy różnice te są dosyć znaczące, np. spadek wartości w przypadku projektów finansowanych z POIŚ jest głównie pochodną anulowania jednej inwestycji w sektorze prywatnym związanej z zagospodarowaniem odpadów.

Tabela 6. Wartość i dofinansowanie unijne nowych i anulowanych w 2021 roku umów na realizację projektów na terenie województwa małopolskiego

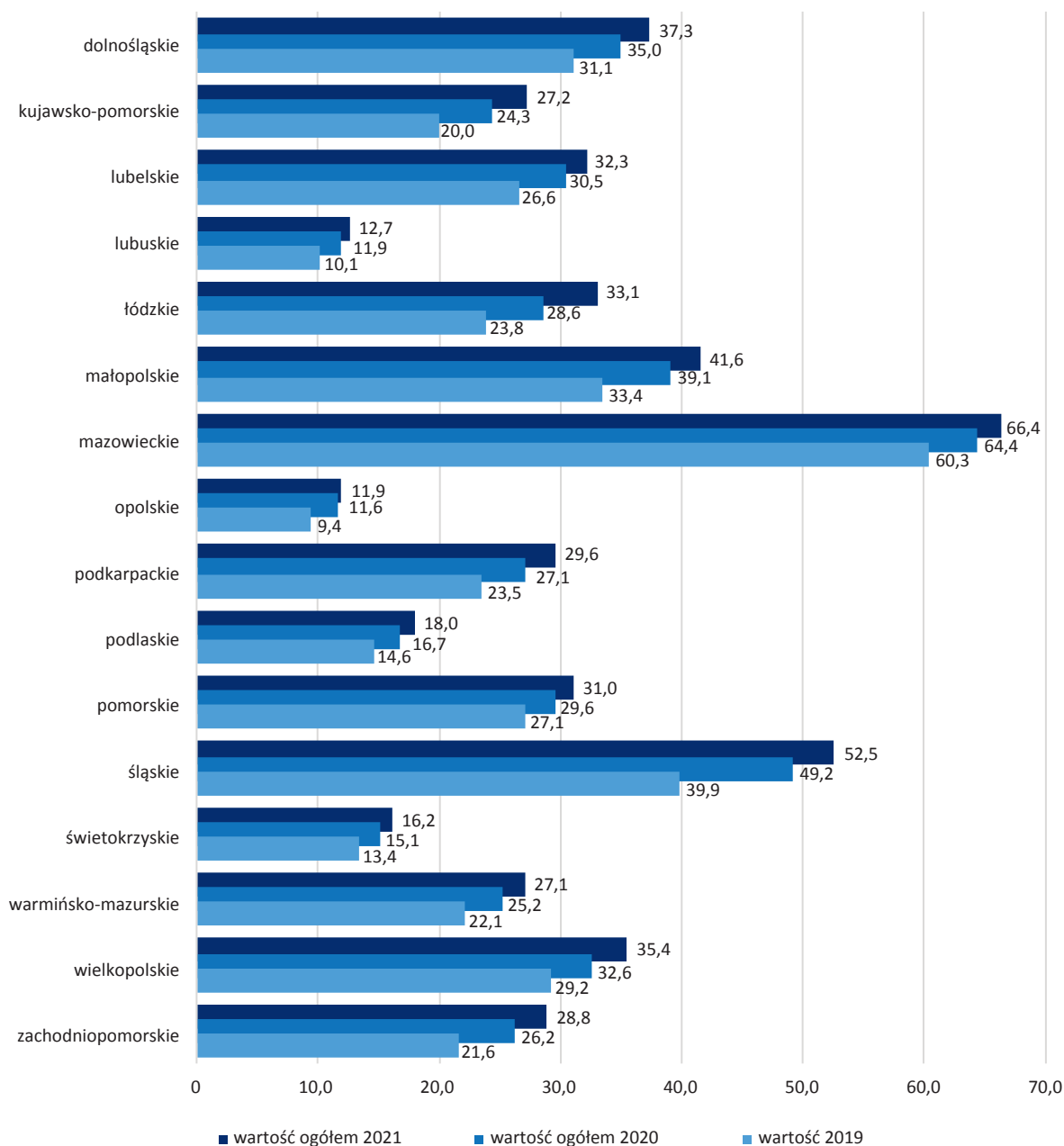

Program operacyjny	Umowy anulowane		Umowy zawarte		Saldo	
	Wartość ogółem	Dofinansowanie UE	Wartość ogółem	Dofinansowanie UE	Wartość ogółem	Dofinansowanie UE
w mln zł						
PO IR	289,79	147,10	1601,75	935,38	1311,96	788,28
PO IŚ	497,08	65,26	79,37	44,86	-417,71	-20,41
PO WER	0,34	0,29	61,40	53,08	61,06	52,79
RPO WM	118,09	75,21	1271,02	836,34	1152,93	761,13
Razem	905,30	287,86	3013,54	1869,66	2108,24	1581,79

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Wykres 16.

Wartość realizowanych projektów w latach 2019–2021 wg województw – stan na 31 grudnia 2021 roku (w miliardach złotych)

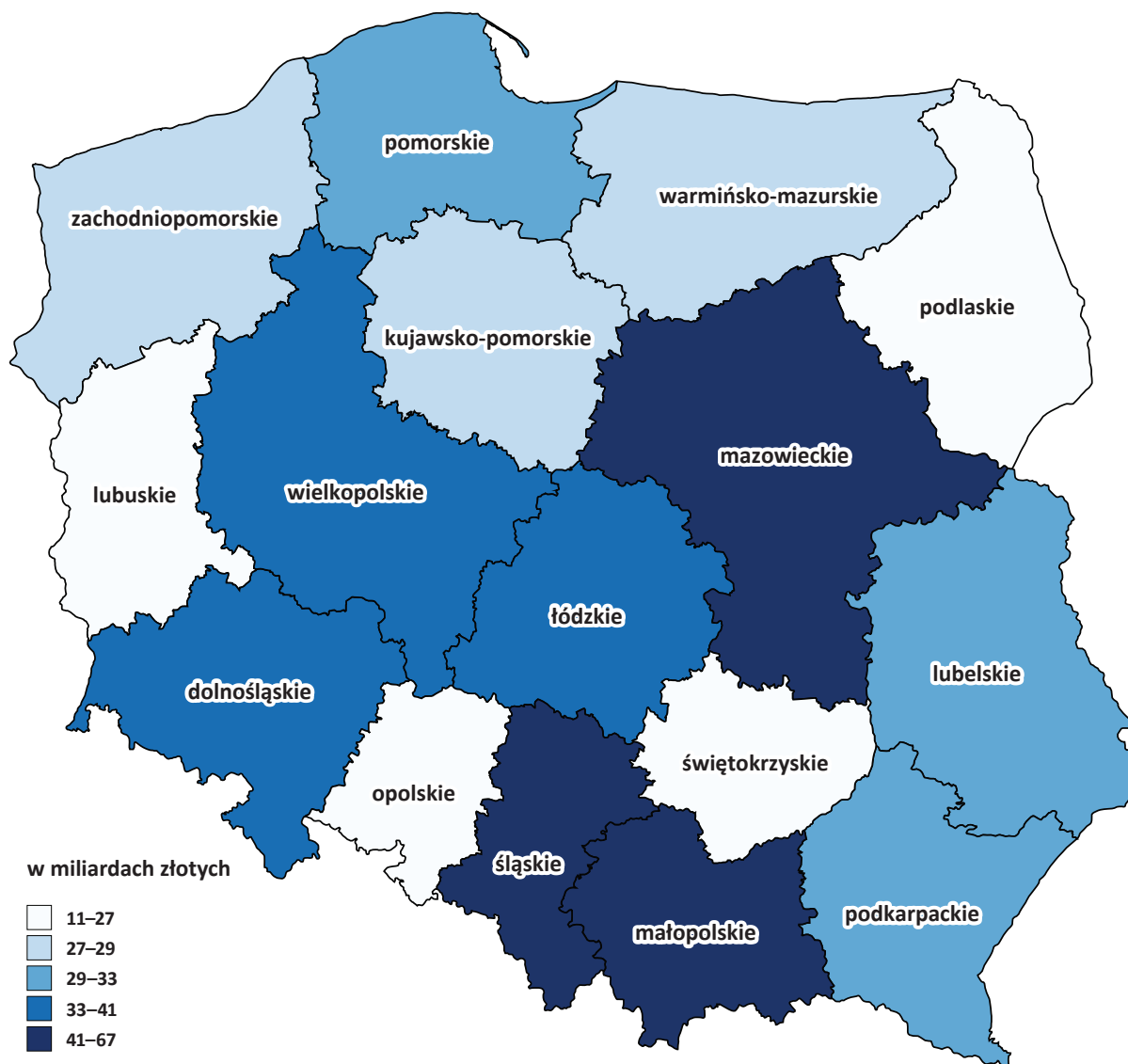
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Wartość realizowanych projektów

Listę województw z najwyższymi wartościami projektów dofinansowanych z funduszy europejskich otwiera województwo mazowieckie (66,4 mld zł, UE: 36,2 mld), przed województwem śląskim (52,5 mld zł; UE: 31,3 mld zł) i małopolskim (41,6 mld zł; UE: 25,3 mld zł). Te trzy województwa koncentrują łącznie niemal 1/3 wartości wszystkich projektów dających się przyporządkować regionalnie (a więc bez projektów o wymiarze krajowym). Natomiast zróżnicowanie wartości pomiędzy województwami jest dość duże, wynoszące 5,6 w przypadku ilorazu skrajnych wartości.

Mapa 8.

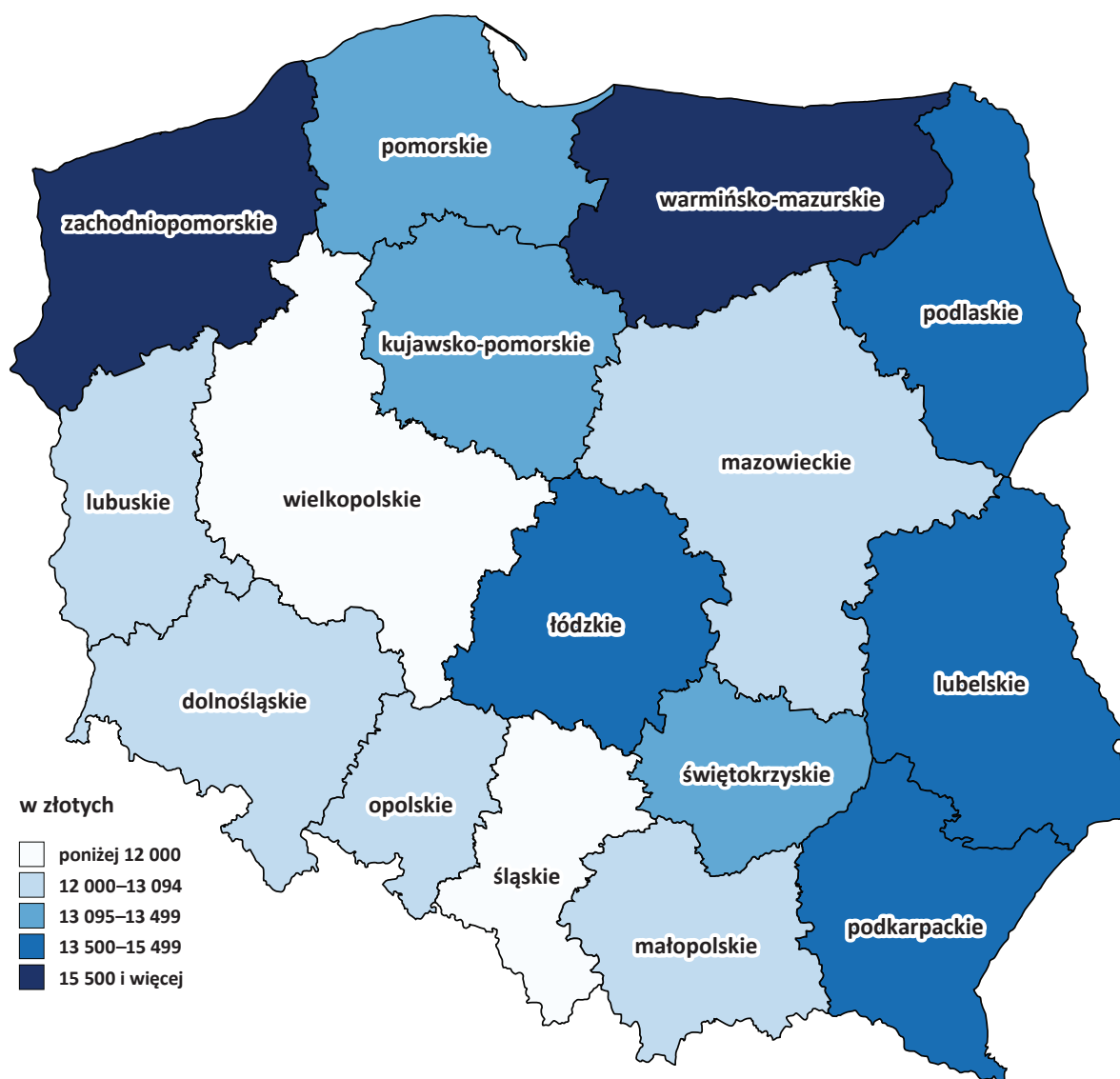
Wartość ogółem projektów współfinansowanych z funduszy europejskich
wg województw

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Z uwagi na różnice w wielkości województw oraz ich specyfikę (np. koncentracja instytucji o zasięgu krajowym), bezpośrednie porównywanie wartości niekoniecznie oddaje faktyczne zróżnicowanie. Stosunkowo najlepszym parametrem pozwalającym na scharakteryzowanie zjawisk związanych z wykorzystaniem środków z funduszy UE jest przeliczenie wartości na mieszkańca poszczególnych obszarów.

Przeciętna wartość jednego projektu realizowanego z wykorzystaniem dofinansowania z funduszy UE w przeliczeniu na mieszkańca wyniosła w Polsce 14 455 zł, w tym dofinansowanie z funduszy UE – 8788 zł. Przy porównaniach na poziomie wojewódzkim trzeba wyeliminować projekty ogólnokrajowe, które podwyższają średnią dla Polski o 1360 zł (UE: 1043 zł). Dlatego na poniższym kartogramie poziomem odniesienia jest kwota 13 095 zł dla wartości ogółem.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Średniej dla kraju nie przekraczają wielkości dla siedmiu województw. **Małopolska z wynikiem 12 201 zł (UE: 7413 zł) plasuje się na 13. miejscu w kraju** (na 12. pod względem dofinansowania unijnego). Rekordowe wartości osiągnięto w województwach warmińsko-mazurskim – 19 153 zł (UE: 11 783 zł) oraz w zachodniopomorskim – 17 048 zł (UE: 9378 zł). Pierwsze z wymienionych województw jest rekordzistą w wysokości wartości na mieszkańca projektów z RPO (7 543 zł, UE: 5152 zł), a drugie z POIŚ 2014–2020 (10 165 zł, UE: 4925 zł).

Projekty wg powiatów i gmin województwa małopolskiego

Rok 2021 przyniósł liczne zmiany w liczbie i wartości projektów realizowanych w powiatach województwa małopolskiego, chociaż zmiany te były na ogół mniejsze niż w roku poprzedzającym.

Tabela 7. Umowy na realizację projektów współfinansowanych z funduszy UE anulowane i zawarte w 2021 roku wg powiatów województwa małopolskiego

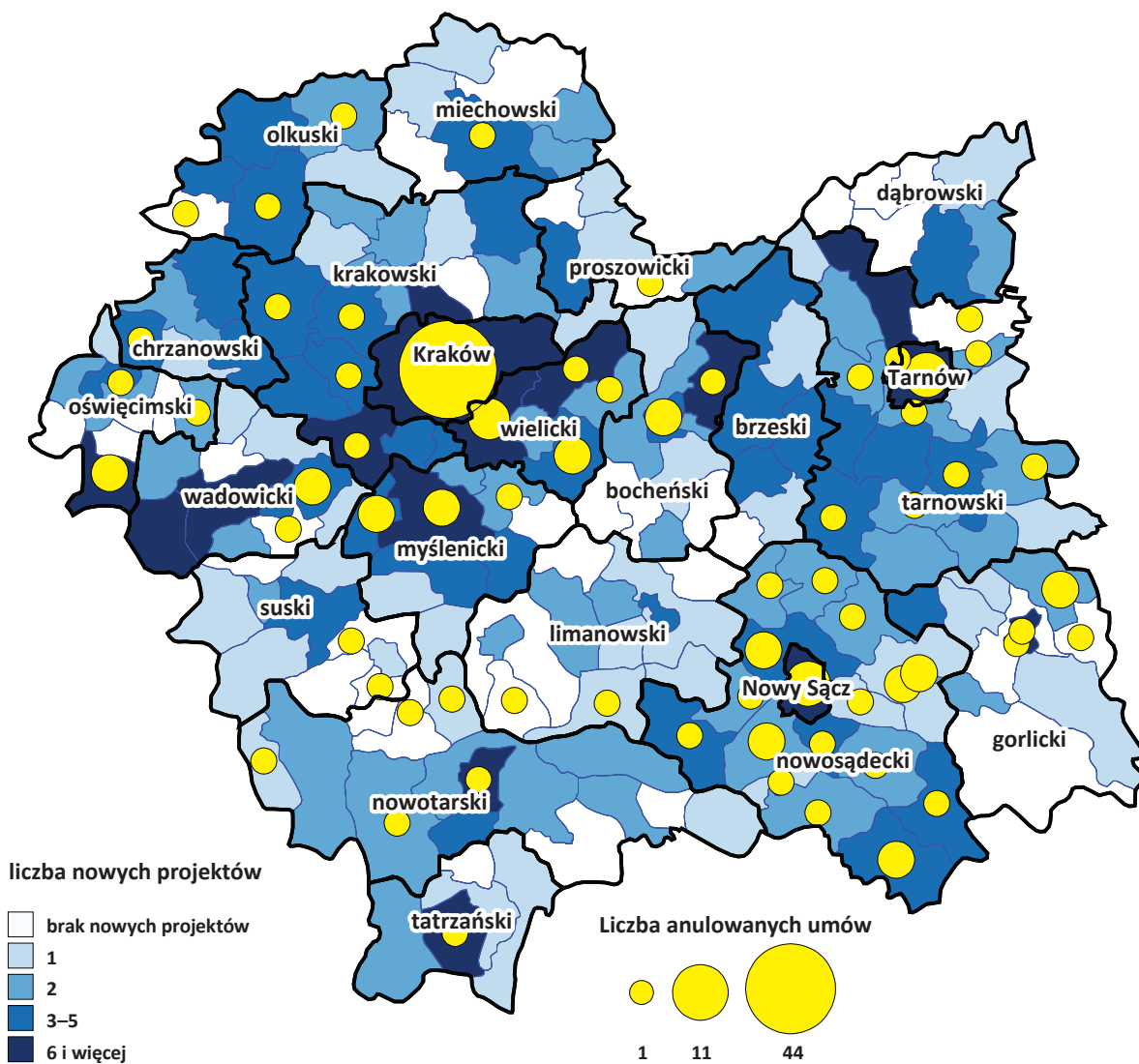

Powiat	Umowy zawarte w 2021			Umowy anulowane w 2021		
	liczba umów	wartość	dofinansowanie UE	liczba umów	wartość	dofinansowanie UE
		w mln zł			w mln zł	
bocheński	18	63,9	32,8	3	56,0	23,1
brzeski	22	72,6	45,9	1	0,4	0,4
chrzanowski	19	45,2	29,6	2	7,8	3,3
dąbrowski	15	19,0	14,2	1	0,4	0,4
gorlicki	20	39,4	27,4	7	7,3	4,3
krakowski	66	282,6	150,0	6	33,0	15,1
Kraków	235	1 198,2	761,6	44	198,7	106,4
limanowski	20	59,2	30,6	6	3,7	2,0
miechowski	13	9,2	7,5	1	1,1	0,7
myślenicki	27	53,0	32,9	6	4,4	2,8
nowosądecki	24	46,5	29,5	8	11,9	7,5
nowotarski	25	103,0	68,3	10	9,4	5,8
Nowy Sącz	12	46,2	29,4	4	2,5	2,1
olkuski	19	64,9	38,1	5	3,5	2,6
oświęcimski	26	59,6	36,9	4	502,0	68,1
proszowicki	15	12,7	10,3	2	2,0	1,7
suski	17	38,8	21,7	3	1,4	1,1
tarnowski	36	68,9	39,5	7	5,2	3,8
Tarnów	23	39,0	23,7	4	3,7	2,6
tatrzański	17	69,9	38,1	1	2,0	1,7
wadowicki	35	168,4	80,6	5	3,5	2,2
wielicki	29	103,1	64,1	7	4,6	2,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

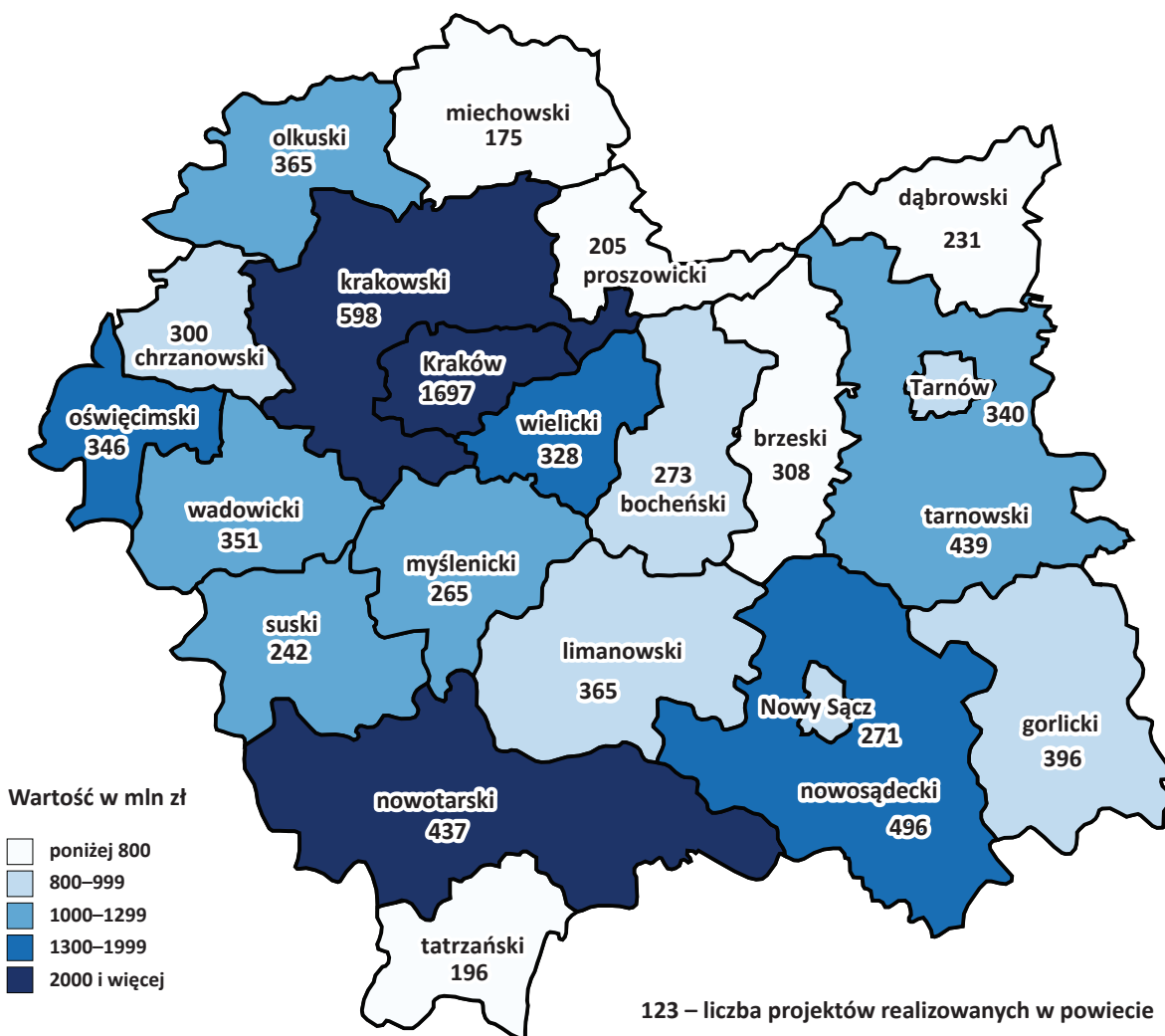
W powyższym zestawieniu projekty realizowane na terenie dwóch lub więcej powiatów liczone są wielokrotnie (w każdym z tych powiatów), stąd suma danych o liczbie projektów z zestawienia nie daje wielkości odpowiadającej całemu województwu. Ponadto w tabeli nie zostały ujęte projekty o wymiarze regionalnym, czyli niemożliwe do oszacowania na poziomach powiatowych. W 2021 roku zostało anulowanych 10 takich projektów na kwotę 40,7 mln zł (UE: 27,5 mln zł), a jednocześnie zawarto 20 nowych umów o wartości 350,1 mln zł (UE: 257,3 mln zł).

W ujęciu gminnym na ogół liczba nowych projektów przewyższa liczbę projektów anulowanych, aczkolwiek w dziewięciu gminach anulowano umowy przy braku zawarcia jakichkolwiek nowych, a w jednej zawarto jedną nową umowę przy dwóch anulowanych.

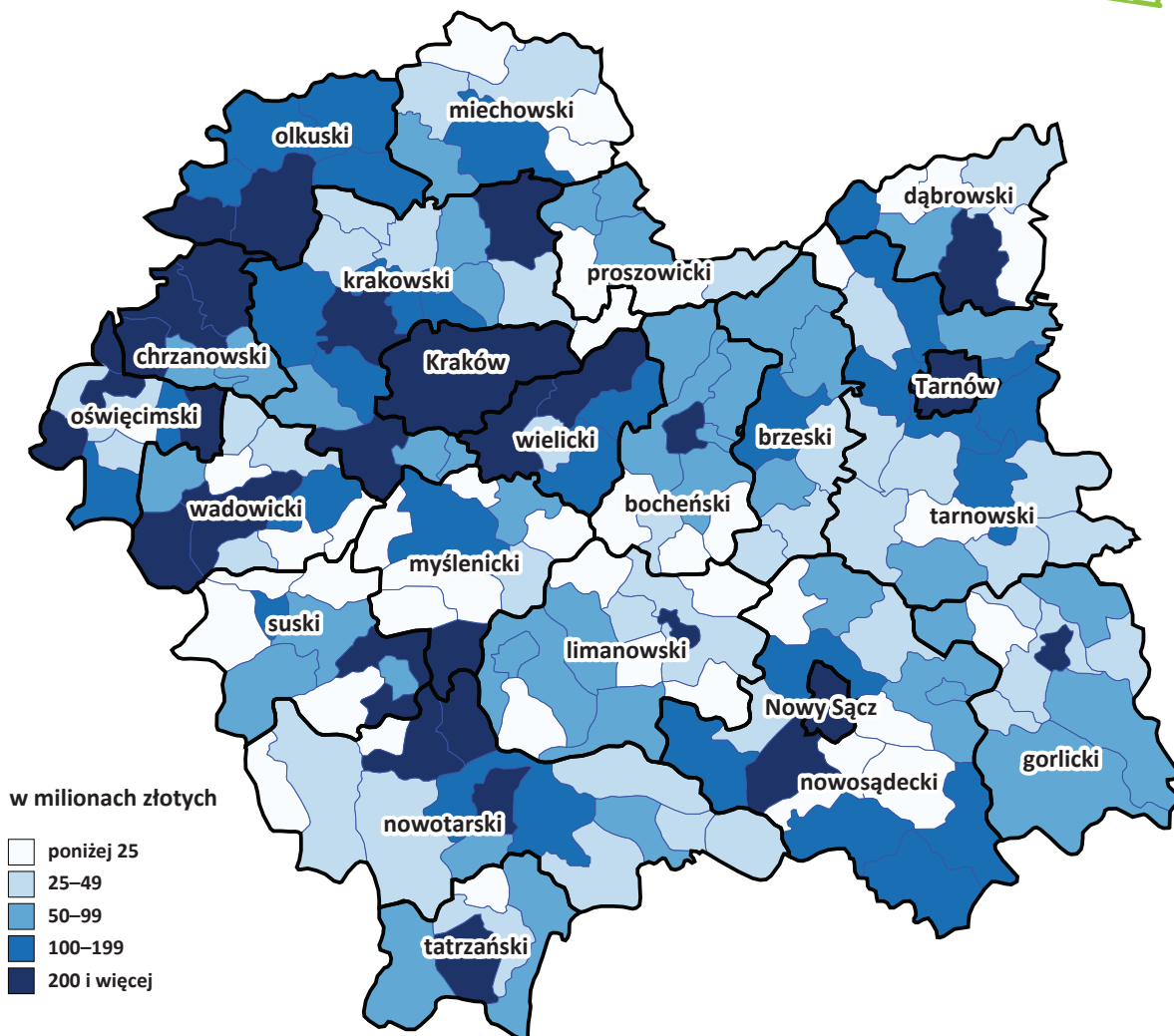
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Wg stanu na koniec 2021 roku z całej puli projektów wdrażanych w Małopolsce, o wartości 41,6 mld zł (UE: 23,4 mld zł), na projekty realizowane na poziomie powiatowym i gminnym przypada 36,4 mld zł (UE: 19,7 mld zł), a na projekty realizowane na poziomie gminnym 34,2 mld zł (UE: 17,9 mld zł). Wielkości te są odniesieniem do prezentowanych poniżej rozkładów wartości wg powiatów i gmin województwa małopolskiego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Efektom zróżnicowania kwot przypadających na poszczególne szczeble administracyjne jest zróżnicowanie średnich wartości ogółem i średniego dofinansowania unijnego do projektu w przeliczeniu na mieszkańca w zależności od omawianego obszaru. Wartość ta maleje wraz z coraz bardziej szczegółowym poziomem podziału kraju.

Tabela 8.

Wartość i dofinansowanie unijne na mieszkańca wg jednostek administracyjnych województwa małopolskiego

Obszar	Wartość	Dofinansowanie UE
	w zł	
Całe województwo	12 201	6870
Powiaty i gminy	10 665	5779
Gminy	10 018	5262

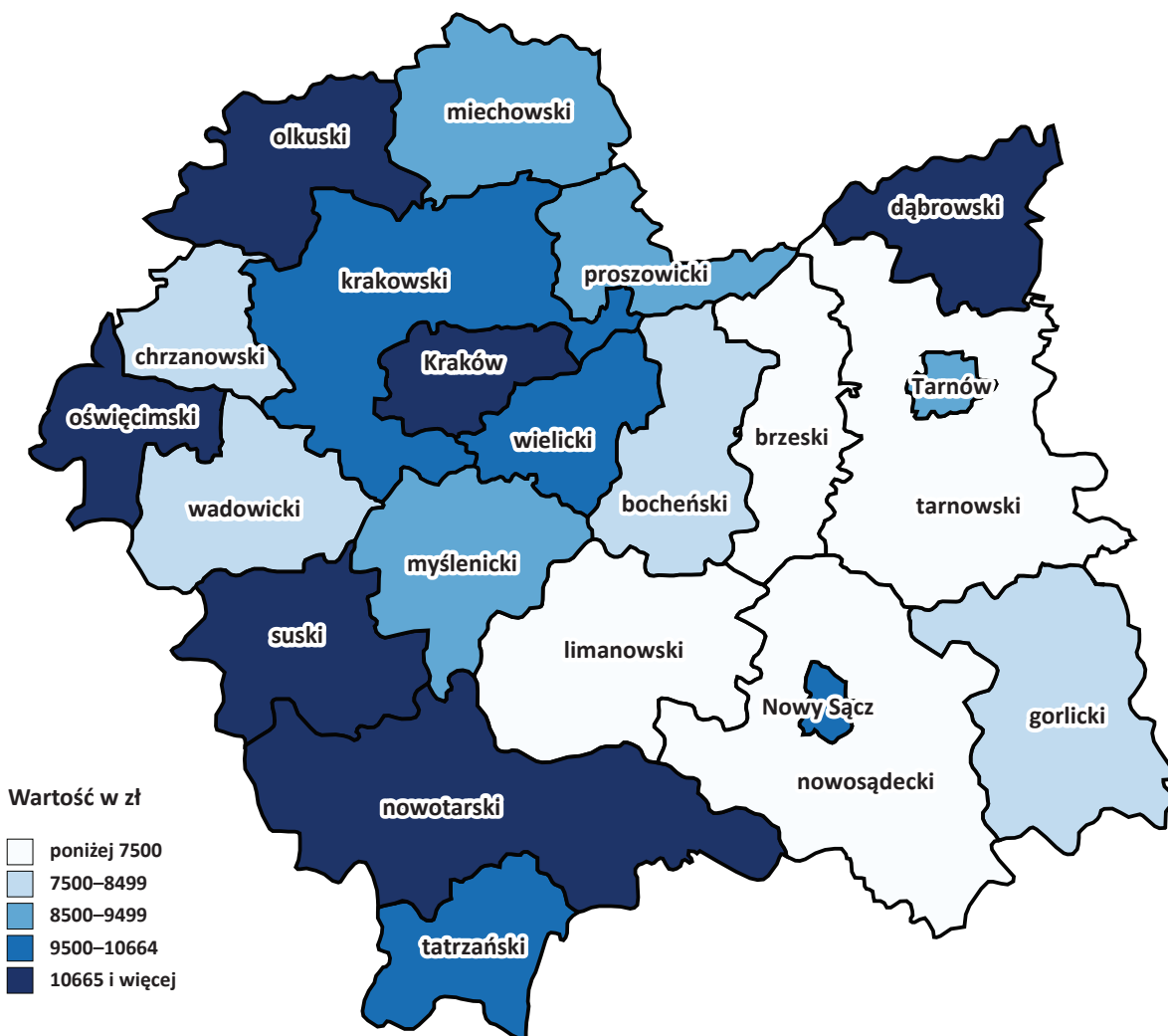
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Wartość na mieszkańca powyżej średniej dla wszystkich powiatów województwa małopolskiego odnotowano w sześciu powiatach. Natomiast wartość projektów na mieszkańca powyżej średniej gminnej odnotowano w 40 gminach.

W odniesieniu do powiatów najwyższe wartości uzyskano w Krakowie – 16 223 zł (UE: 9515 zł) i powiecie suskim – 13 536 zł (UE: 7630 zł). O ile pozycja Krakowa jest oczywista, o tyle drugie miejsce powiatu suskiego jest wynikiem głównie jednej inwestycji, tj. drogi ekspresowej S-7, która przebiega także przez gminę Jordanów leżącą na terenie powiatu, statystycznie podnosząc wartość dla całego powiatu.

Mapa 13.

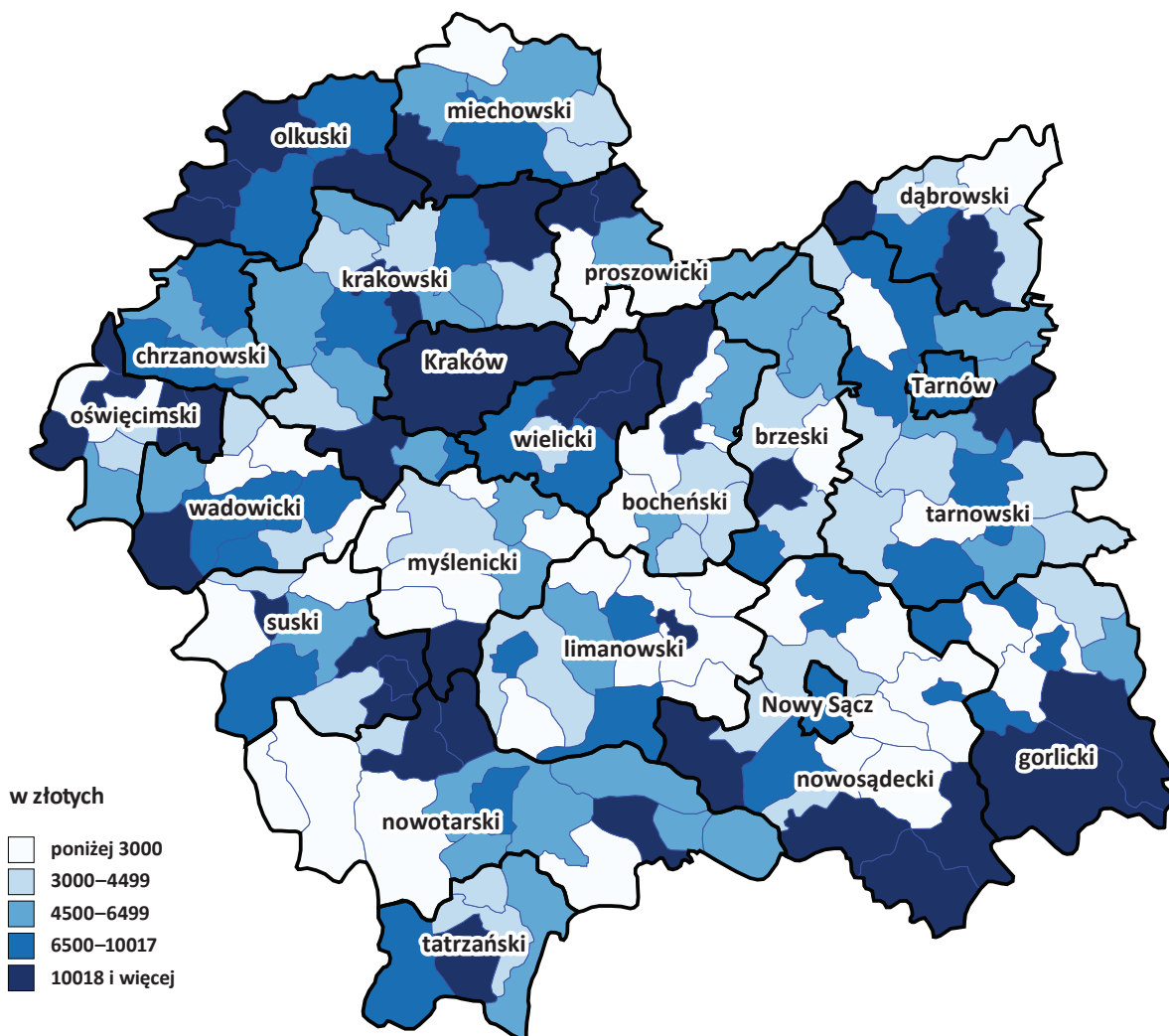
Wartość projektów realizowanych w powiatach województwa małopolskiego w przeliczeniu na mieszkańca

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Mapa 14.

Wartość projektów realizowanych w powiatach województwa małopolskiego w przeliczeniu na mieszkańca

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Wśród gmin liderami z wartościami przekraczającymi 40 tys. zł na mieszkańca są: Lubień, Jordanów, Gręboszów, Raba Wyżna i Rabka-Zdrój. Cztery z nich zawdzięczają swoją wysoką pozycję drodze ekspresowej S-7. Z kolei w przypadku Gręboszowa na kwotę tę składa się kilka dużych projektów, z których najdroższym jest fragment gazociągu „Pogórska Wola–Tworzeń”.

Projekty wg źródeł współfinansowania unijnego

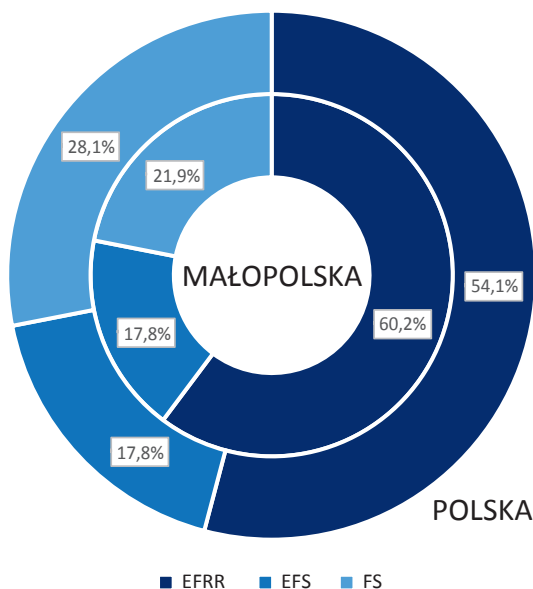
Na współfinansowanie unijne składają się środki pochodzące z trzech funduszy:

- FS, z którego pochodzą środki na PT i wybrane osie PO IŚ;
- EFRR, zasilającego PO IR, PO PC, PO Polska Wschodnia i wybrane osie PO IŚ oraz wybrane osie priorytetowe RPO;
- EFS, stanowiącego źródło finansowania PO WER oraz wybranych osi priorytetowych RPO.

Dominującym źródłem dofinansowania projektów, zarówno w skali krajowej, jak i małopolskiej, jest EFRR. W Małopolsce z tego źródła może być wypłacone nawet 15,2 mld zł, tj. 8,4% środków zaangażowanych w całej Polsce. Dużo mniej, bo 5,5 mld zł na dofinansowanie projektów wdrażanych w Małopolsce pochodzić będzie z FS, chociaż w porównaniu do wydatków w całym kraju, to już tylko 5,9% ogólnej kwoty.

Najmniejszych środków można spodziewać się z EFS, tj. 4,5 mld zł, stanowiących 7,5% kwoty dofinansowania związanej umowami w całym kraju.

Wykres 17. Struktura dofinansowania projektów realizowanych w Polsce i Małopolsce z funduszy europejskich

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Ponad 58% EFRR w Małopolsce zaabsorbował RPO. W całej Polsce udział programów regionalnych jest o 5 punktów procentowych niższy, ale też występują programy finansowane z tego funduszu, które nie są odnotowywane w Małopolsce. Jeszcze wyższy udział RPO pojawia się w przypadku podziału EFS – w jego przypadku na RPO przypada 76,3%, podczas gdy w skali całego kraju programy regionalne absorbują 63,5% środków z tego funduszu. Szczegółowe dofinansowanie programów z poszczególnych funduszy obrazuje poniższa tabela.

Tabela 9. Dofinansowanie europejskie do projektów realizowanych wg programów operacyjnych i funduszy

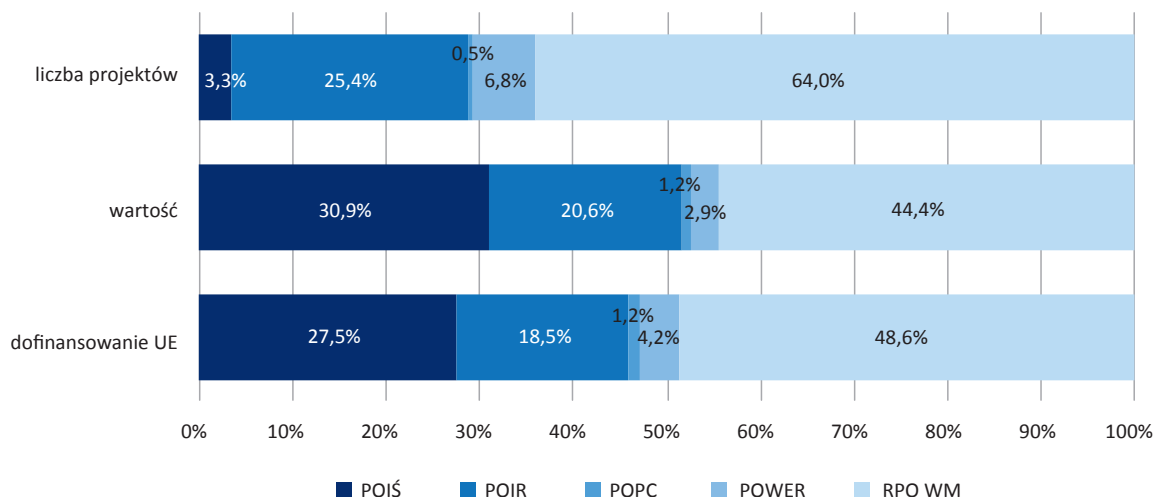
Fundusz	Program operacyjny							Razem
	POIS	POIR	POPC	POPW	POPT	POWER	RPO	
	w mld zł							
Polska	112,0	45,5	10,8	8,5	3,2	21,9	134,5	336,3
EFRR	20,8	45,5	10,8	8,5	–	–	96,4	181,9
EFS	–	–	–	–	–	21,9	38,1	59,9
FS	91,2	–	–	–	3,2	–	–	94,4
	w tym							
Małopolska	6,9	4,7	0,3	–	–	1,1	12,3	25,3
EFRR	1,4	4,7	0,3	–	–	–	8,8	15,2
EFS	–	–	–	–	–	1,1	3,4	4,5
FS	5,5	–	–	–	–	–	–	5,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Projekty wg programów operacyjnych

Na terenie województwa małopolskiego projekty objęte PS realizowane są w pięciu programach operacyjnych oraz programie współpracy transgranicznej Polska–Słowacja, o którym będzie mowa w osobnym rozdziale. Dominuje pośród nich, zarówno pod względem liczby projektów, jak i wartości wdrażanych działań i dofinansowania z funduszy europejskich RPO WM na lata 2014–2020.

Wykres 18. Struktura ilościowa i wartościowa projektów realizowanych na terenie Małopolski wg programów operacyjnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Na tle innych województw pozycja Małopolski jest stabilna i dość wysoka. Najwyższe lokaty odnotowano w PO IR, prześcigając drugie w kolejności województwo mazowieckie o ponad 2 mld zł w wartości projektów realizowanych w tym programie. W porównaniu do lat poprzednich obniżyła się lokata pod względem liczby projektów realizowanych w RPO WM, co jest skutkiem wprowadzenia różnych rozwiązań w zakresie tarcz antykrzysowych w poszczególnych województwach. Jednak na tle prezentowanych poniżej zestawień można stwierdzić, że w RPO WM realizowane są większe, bardziej kosztowne projekty niż w szeregu innych województw.

W poniższej tabeli zestawiono udziały liczby projektów realizowanych na terenie województwa małopolskiego z innymi województwami oraz udział w wartościach projektów przypisanych do regionów (tj. bez wartości projektów o zasięgu ogólnopolskim).

Tabela 10. Udział i pozycja projektów realizowanych w Małopolsce w stosunku do innych województw wg programów operacyjnych

Wyszczególnienie	Program operacyjny					Razem	
	POIŚ	POIR	POPC	POWER	RPO		
Liczba projektów	udział	7,9%	11,9%	7,2%	9,6%	6,1%	7,0%
	pozycja	5	2	9	3	9	6
Wartość projektów	udział	6,2%	13,1%	6,5%	9,7%	9,4%	8,3%
	pozycja	6	1	6	3	2	3
Dofinansowanie UE projektów	udział	6,7%	13,2%	7,0%	9,9%	9,2%	8,5%
	pozycja	6	1	5	3	2	3

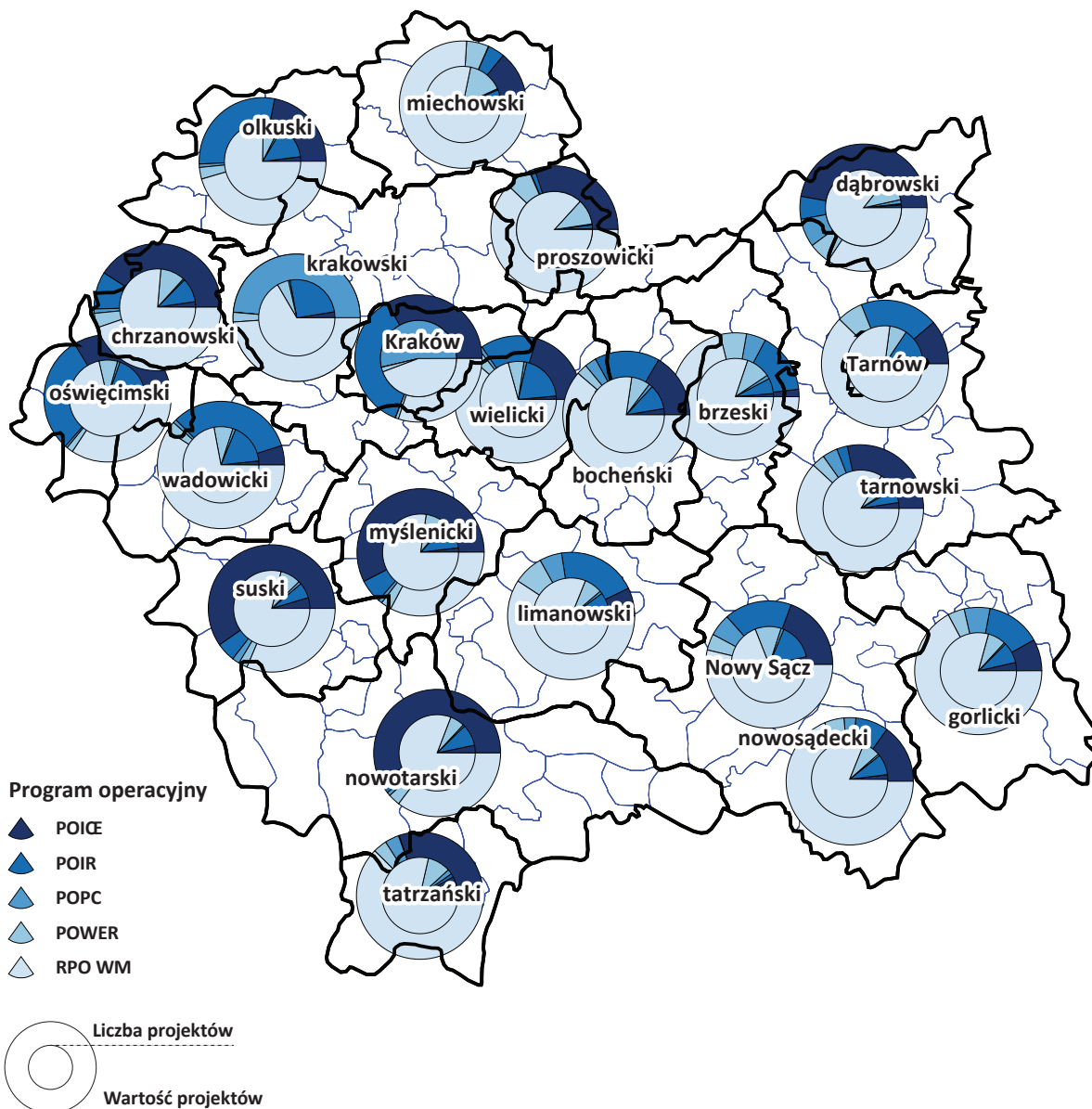
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

W niemal wszystkich powiatach województwa małopolskiego pod względem liczby realizowanych programów liderem jest RPO WM. Jedynym wyjątkiem jest Kraków, gdzie ilościowo dominuje PO IR. Nieco odmiennie kształtuje się dominacja programów pod względem wartości. Wprawdzie w 17 powiatach największe wartości są w przypadku RPO WM, w jednym powiecie (Kraków) maksimum przypada na PO IR, ale w czterech powiatach największe nakłady ponoszone są na projekty wpisujące się w PO IŚ. Są to: powiat dąbrowski (budowa gazociągu), powiaty myślenicki, nowotarski i suski (budowa drogi S-7).

O ile w małopolskich powiatach realizowane są projekty ze wszystkich omawianych programów operacyjnych, o tyle w gminach sytuacja jest nieco bardziej zróżnicowana. PO IŚ jest realizowany w 113 gminach województwa małopolskiego, PO IR w 124, PO PC w 166 gminach, a PO WER w 158. Jedynie RPO WM ma w swoich projektach przełożenie na wszystkie 182 gminy w województwie. Z kolei projekty ze wszystkich pięciu programów są realizowane w 64 gminach, tj. 35% ogółu. Jednocześnie warto zwrócić uwagę na pozytywny aspekt związany z tym, że nie ma gminy, w której nie byłoby żadnego projektu lub tylko pojedynczy, ewentualnie kilka, ale tylko z jednego programu. Jest to istotna informacja z tytułu możliwości uzyskania efektu synergii.

Mapa 15.

Liczba i wartość projektów realizowanych w powiatach małopolskich wg programów operacyjnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Optymistycznym trendem jest również fakt, że w 2021 roku doszło do kolejnego wzrostu liczby i wartości projektów w niemal wszystkich osiach priorytetowych RPO WM. Najwyższy przyrost tych zmiennych dokonał się w priorytecie 11. Rewitalizacja Przestrzeni Regionalnej, gdzie wartość projektów wzrosła o 19,7%, a liczba projektów o 26,8%. Spadki nastąpiły w dwóch osiach: 3. Przedsiębiorcza Małopolska, w której pomimo wzrostu wartości o 1,1% nastąpiła redukcja liczby projektów o 1,6%. Odwrotna sytuacja wystąpiła w osi priorytetowej 10. Wiedza i kompetencje, gdzie wzrosła liczba projektów o 5,2% towarzyszył spadek ich wartości o 0,2%.

Tabela 11.

Wartość i liczba oraz zmiany w 2021 roku projektów realizowanych w ujęciu osi priorytetowych RPO WM

Osie priorytetowe	Wartość ogółem	Dofinansowanie UE	Liczba projektów
	w mln zł		w szt.
Stan na 31 grudnia 2021			
1. Gospodarka Wiedzy	1358,0	722,2	582
2. Cyfrowa Małopolska	763,4	595,3	104
3. Przedsiębiorcza Małopolska	1703,0	1092,5	430
4. Regionalna Polityka Energetyczna	3242,2	2059,7	555
5. Ochrona Środowiska	815,5	460,5	210
6. Dziedzictwo Regionalne	1314,9	657,3	239
7. Infrastruktura Transportowa	2412,9	1665,0	95
8. Rynek Pracy	1304,4	1100,5	540
9. Region Spójny Społecznie	1194,1	1009,6	486
10. Wiedza i Kompetencje	1045,7	888,3	625
11. Rewitalizacja Przestrzeni Regionalnej	1663,7	840,9	208
12. Infrastruktura Społeczna	1142,9	751,9	46
13. Pomoc techniczna	520,2	442,2	10
RPO WM	18 480,7	12 285,7	4130
Projekty anulowane w 2021			
1. Gospodarka Wiedzy	31,6	15,9	14
2. Cyfrowa Małopolska	0	0	0
3. Przedsiębiorcza Małopolska	18,1	9,4	13
4. Regionalna Polityka Energetyczna	16,2	8,5	6
5. Ochrona Środowiska	0	0	0
6. Dziedzictwo Regionalne	5,4	2,1	1
7. Infrastruktura Transportowa	0,8	0,7	1
8. Rynek Pracy	6,4	5,4	6
9. Region Spójny Społecznie	25,1	21,3	16
10. Wiedza i Kompetencje	13,3	11,2	11
11. Rewitalizacja Przestrzeni Regionalnej	1,3	0,7	2
12. Infrastruktura Społeczna	0	0	0
13. Pomoc techniczna	0	0	0
Projekty rozpoczęte w 2021 roku			
1. Gospodarka Wiedzy	106,1	59,2	51
2. Cyfrowa Małopolska	14,4	10,1	8
3. Przedsiębiorcza Małopolska	35,1	24,9	6
4. Regionalna Polityka Energetyczna	396,9	258,6	36
5. Ochrona Środowiska	12,7	9,4	15
6. Dziedzictwo Regionalne	50,3	29,6	5
7. Infrastruktura Transportowa	157,6	84,4	3
8. Rynek Pracy	167,2	141,2	57
9. Region Spójny Społecznie	36,4	30,9	36

Osie priorytetowe	Wartość ogółem	Dofinansowanie UE	Liczba projektów
	w mln zł		w szt.
10. Wiedza i Kompetencje	2,0		42
11. Rewitalizacja Przestrzeni Regionalnej	225,1		46
12. Infrastruktura Społeczna	0		0
13. Pomoc techniczna	67,2		3

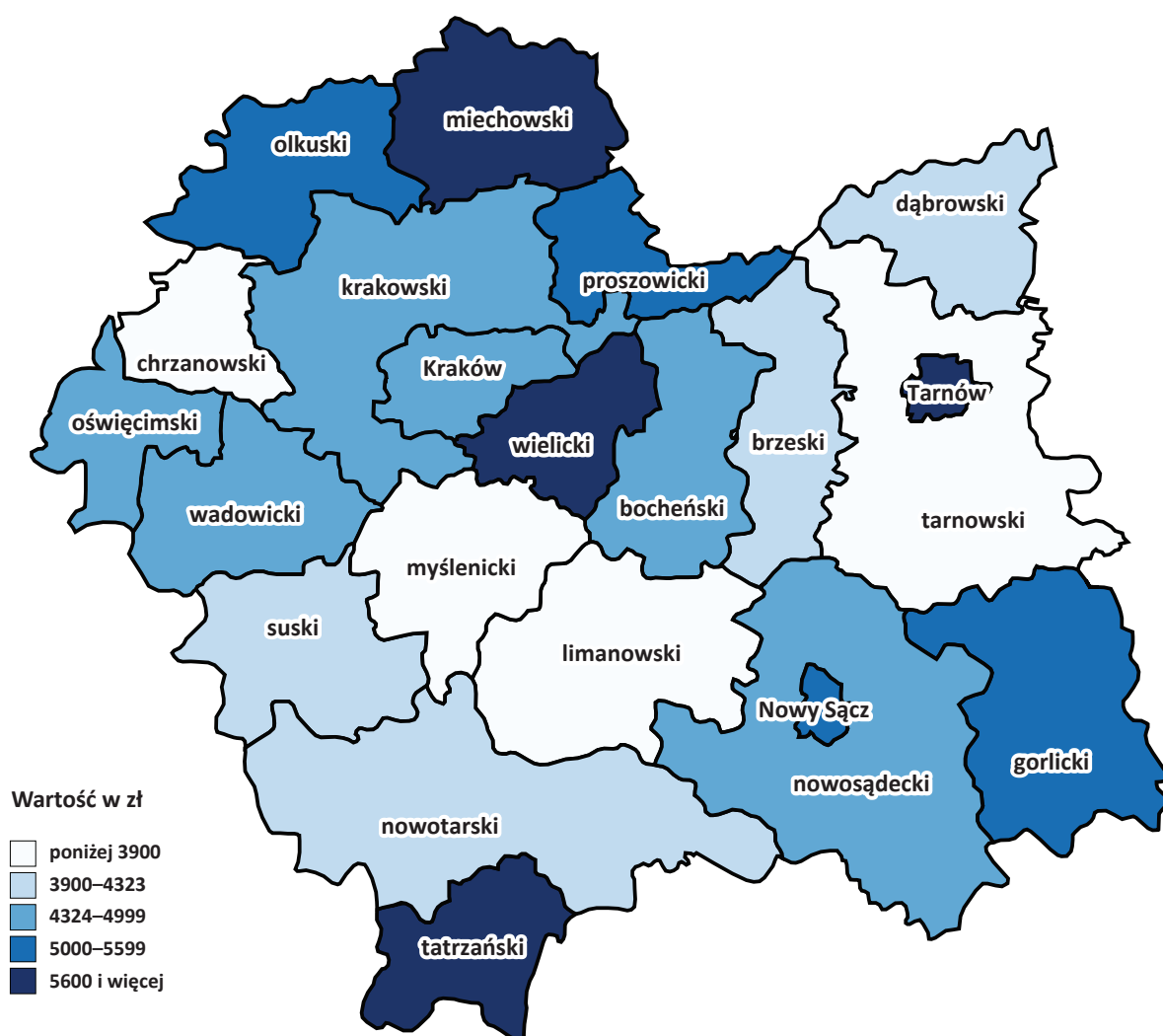
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Jak wskazywano już wcześniej, również i w przypadku RPO WM mamy do czynienia z kilkoma średnimi przy przeliczaniu na mieszkańca.

Średnia wartość projektu w przeliczeniu na mieszkańca realizowanego w województwie wynosi 5419 zł (UE: 3602 zł), średnia dla powiatów wynosi 4657 zł (UE: 2998 zł), a dla gmin 4324 zł (UE: 2718 zł). Średnie te zostały uwzględnione w poniższych kartogramach.

Mapa 16.

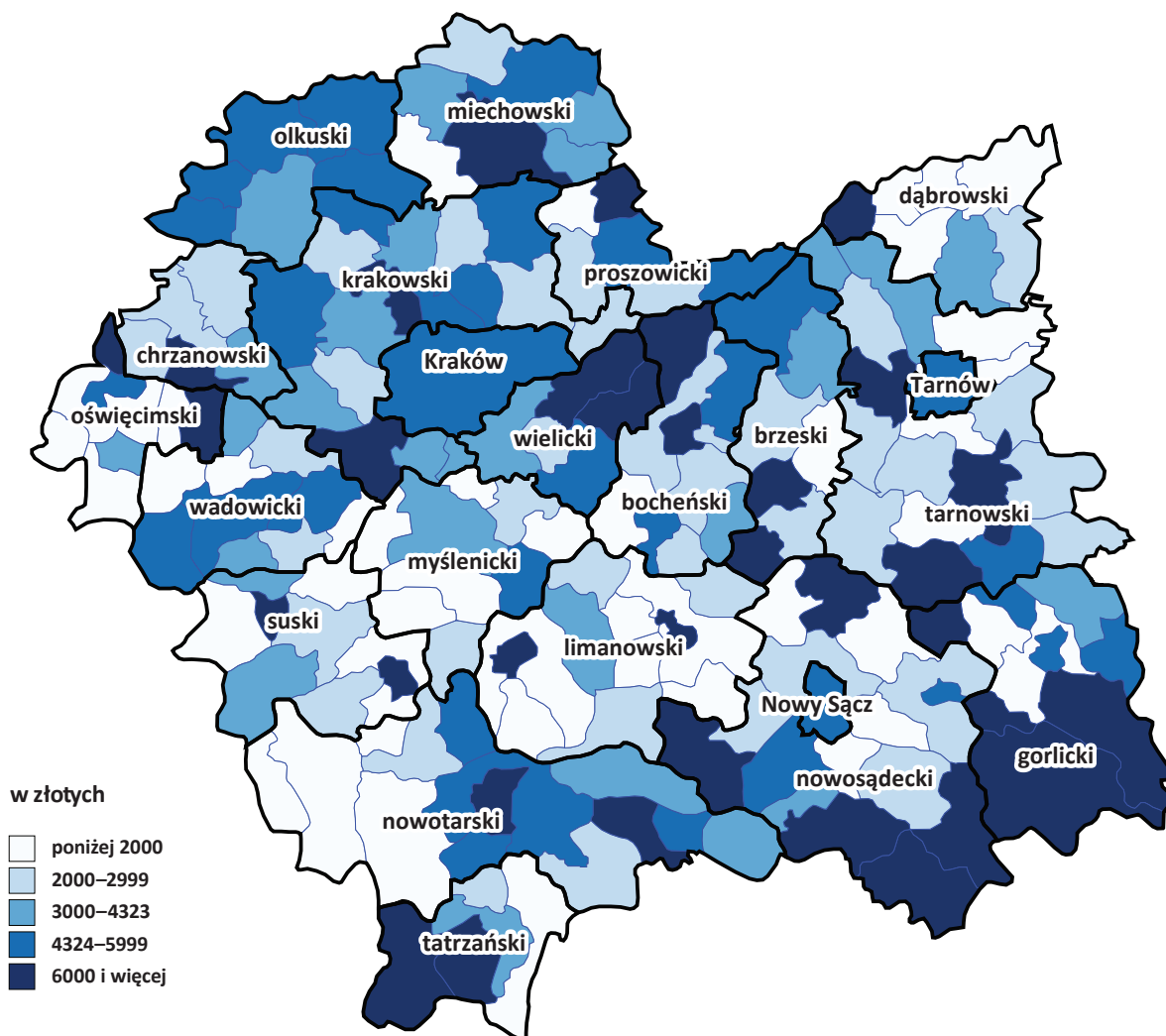
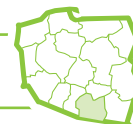
Wartość projektów realizowanych w ramach RPO WM wg powiatów w przeliczeniu na mieszkańca

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Mapa 17.

Wartość projektów realizowanych w ramach RPO WM wg gmin w przeliczeniu na mieszkańca

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Wartości powyżej średniej uzyskało 79 gmin, natomiast w przypadku powiatów przekroczenie średniej miało miejsce w 14 przypadkach.

Realizacja celów tematycznych w projektach wdrażanych w Małopolsce

Cele tematyczne określone w Rozporządzeniu Wykonawczym Komisji (UE) nr 215/2014 przypisują każdy z realizowanych projektów do działań mających przynieść konkretny efekt na określonym polu. Mają one charakter porządkujący podejmowane przedsięwzięcia, niezależnie od programu operacyjnego, z którego są one finansowane. Wyznaczone jest 11 celów tematycznych, obejmujących podstawowe kierunki wsparcia, tj. m.in. innowacyjność, cyfryzacja i komunikacja, konkurencyjność, ochrona środowiska, transport, energetyka, rynek pracy, integracja społeczna, edukacja. Dodatkowo w 2021 roku wprowadzono na poziomie ogólnokrajowym cel związany z działaniami naprawczymi po pandemii COVID 19.

Natomiast celem tematycznym nazwanym w niniejszym opracowaniu „innowacjami społecznymi” objęto działania łączące w sobie zagadnienia związane z rynkiem pracy, edukacją i rozwiązywaniem problemów społecznych.

Województwo małopolskie zajęło **pierwsze miejsce wśród województw** pod względem wartości projektów w dwóch celach tematycznych:

„**Wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji**”, w ramach którego realizowane jest 1401 projektów (o 3 więcej od drugiego w rankingu województwa mazowieckiego) o łącznej wartości 7,8 mld zł (UE: 4,5 mld zł). Kwoty te stanowią 13,7% przeznaczonych na realizację celu w ramach wszystkich województw;

„**Promowanie włączenia społecznego oraz walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją**”, gdzie zaangażowane są środki finansowe w wysokości 4,1 mld zł (UE: 2,7 mld zł). Ranking związany z liczbą projektów stawia Małopolskę na 7. miejscu w tym celu tematycznym.

Drugie miejsce pod względem wartości projektów przypada Małopolsce w trzech celach tematycznych:

- „**Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami**”, w którym realizowane projekty przyjęły wartość 3,8 mld zł (UE: 2,1 mld zł). Wartość tę ma łącznie 537 projektów wpisujących się w ten temat, stanowiąc najliczniejszy zbiór z tego celu w Polsce;
- „**Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników**” obejmuje 890 projektów o wartości 2,6 mld zł (UE: 2,1 mld zł);
- „**Innowacje społeczne**” to 20 projektów (3. miejsce) o wartości 68,2 mln zł (UE: 64,3 mln zł).

Ostatnia z medalowych pozycji uzyskana została w dwóch celach tematycznych:

- „**Zwiększanie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjnych i komunikacyjnych**”, w którym Małopolska ustępuje województwu mazowieckiemu i lubelskiemu, o wartości 1,3 mld zł (UE: 0,9 mld zł) na 137 realizowanych projektów;
- „**Wzmacnianie zdolności instytucjonalnych instytucji publicznych i zainteresowanych stron oraz sprawności administracji publicznej**” – za województwami wielkopolskim i kujawsko-pomorskim. Cel obejmuje 23 projekty o łącznej wartości 22,4 mln zł (UE: 18,9 mln zł).

W ciągu roku największy przyrost wartości wśród projektów realizowanych na obszarze województwa małopolskiego odnotowano w zakresie celu tematycznego „Wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji”. Przyrost względny wyniósł w 2021 roku 15%, a przyrost bezwzględny 1,0 mld zł (UE: 0,7 mld zł). W drugim pod względem przyrostu wartości „Promowaniu włączenia społecznego ...”

wzrost wyniósł 304,8 mln zł (UE: 134,2 mln zł), co oznacza dynamikę na poziomie 8,1%. Na poniższych wykresach, kartogramach i zestawieniach ze względów redakcyjnych używane będą skrótowe nazwy poszczególnych celów tematycznych. Użyte skróty stosowane są tylko na użytek niniejszego opracowania.

Tabela 12. Zestawienie skrótów nazw celów tematycznych

Pełna nazwa celu tematycznego	Skrót
Wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji	Innowacyjność
Zwiększanie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjnych i komunikacyjnych	Cyfryzacja
Wzmacnianie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP)	Konkurencyjność
Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach	Dekarbonizacja
Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem	Zmiany klimatyczne
Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami	Ochrona środowiska
Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej	Transport
Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników	Rynek pracy
Promowanie włączenia społecznego oraz walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją	Problemy społeczne
Inwestowanie w kształcenie, szkolenie i szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie	Kształcenie
Wzmacnianie zdolności instytucjonalnych instytucji publicznych i zainteresowanych stron oraz sprawności administracji publicznej	Zarządzanie regionem
Innowacje społeczne	Innowacje społeczne

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 13. Zestawienie skrótów nazw celów tematycznych

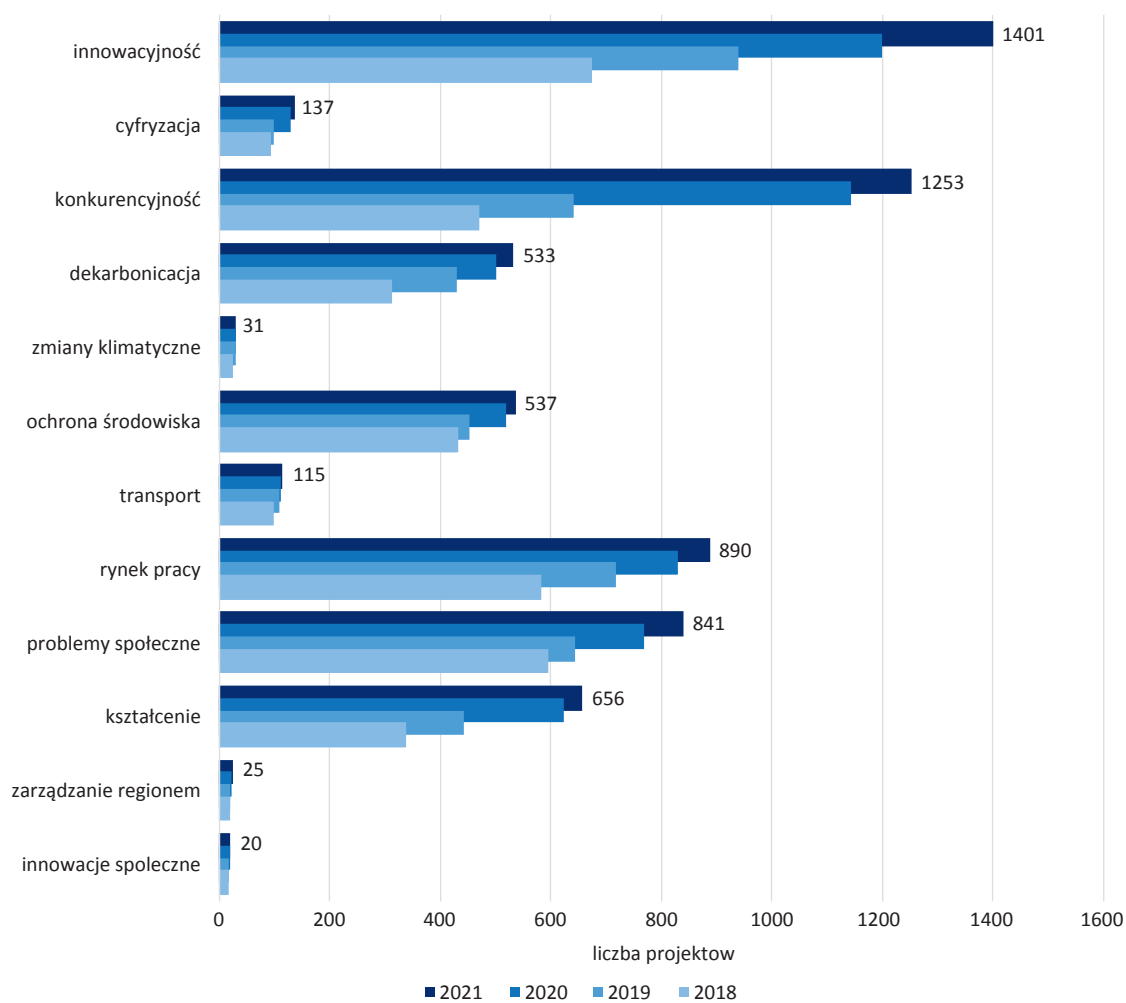

Cel tematyczny (skrót nazwy)	Liczba projektów	Wartość ogółem	Dofinansowanie UE
		w mln zł	
Projekty nowe w 2021 roku			
Innowacyjność	245	1 283,8	809,7
Cyfryzacja	8	14,4	10,1
Konkurencyjność	136	459,1	209,8
Dekarbonizacja	40	444,2	280,8
Zmiany klimatyczne	1	29,0	20,1
Ochrona środowiska	18	59,9	36,8
Transport	3	157,6	84,4
Rynek pracy	67	209,0	176,0
Problemy społeczne	89	267,2	164,8
Kształcenie	44	7,8	6,6
Zarządzanie regionem	2	1,1	0,9
Innowacje społeczne	1	13,3	12,5

Cel tematyczny (skrót nazwy)	Liczba projektów	Wartość ogółem	Dofinansowanie UE
		w mln zł	
Pomoc techniczna	3	67,2	57,2
Razem	657	3 013,5	1 869,7
Projekty anulowane w 2021 roku			
Innowacyjność	43	260,5	136,4
Konkurencyjność	26	78,9	36,0
Dekarbonizacja	8	508,5	71,7
Ochrona środowiska	1	4,7	2,1
Transport	1	0,8	0,7
Rynek pracy	8	12,1	7,8
Problemy społeczne	18	26,4	22,1
Kształcenie	11	13,3	11,2
Razem	116	905,3	287,9

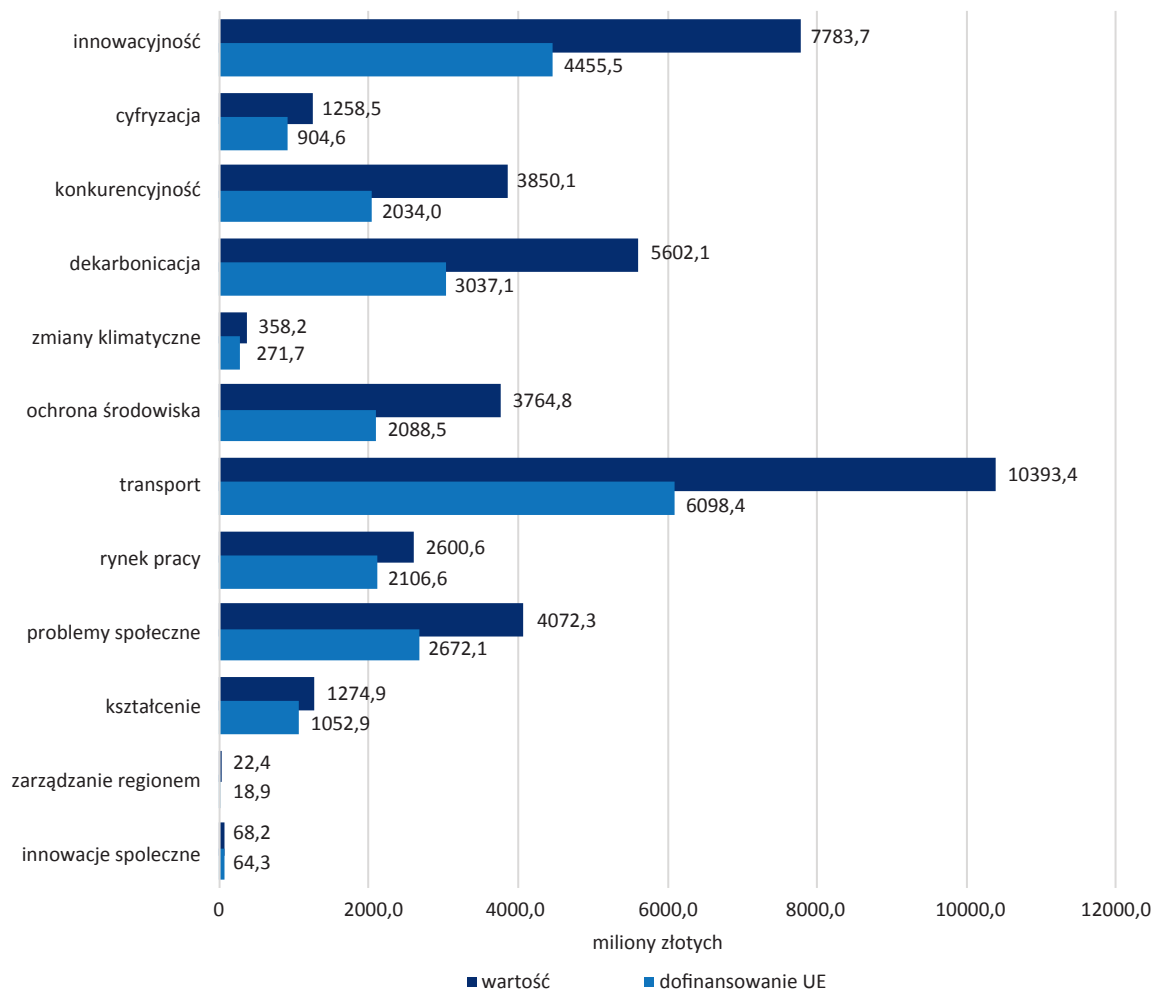
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Wykres 19. Zmiana liczby projektów wg celów tematycznych realizowanych w województwie małopolskim w latach 2018–2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Wykres 20. Wartość ogółem i dofinansowanie unijne do projektów realizowanych w województwie małopolskim wg celów tematycznych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Projekty realizowane w powiatach województwa małopolskiego układają się w różne konfiguracje pod względem zaangażowania środków w poszczególne cele tematyczne. Oczywiście trudno jednocześnie analizować wszystkie cele tematyczne, dlatego w przypadku każdego powiatu wybrano trzy cele o największej wartości projektów. Wartość projektów realizowanych w tych trzech wybranych celach stanowi od 42% (powiat limanowski) do 78% (powiat dąbrowski) całkowitej wartości dla projektów z odpowiadających obszarów.

W przypadku wszystkich powiatów województwa małopolskiego wiodącymi celami tematycznymi są: **innowacje, dekarbonizacja i transport**. Wartość projektów z tych trzech celów stanowiła 57% całkowitej wartości wszystkich działań podejmowanych w Małopolsce. Z kolei w przypadku projektów o zasięgu wojewódzkim, czyli niemożliwym do rozdzielenia na poszczególne powiaty, wiodącymi celami są: transport, problemy społeczne i kształcenie – te trzy wskazane cele absorbują 61% całkowitej wartości projektów o charakterze wojewódzkim.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Program Europejskiej Współpracy Terytorialnej Polska–Słowacja

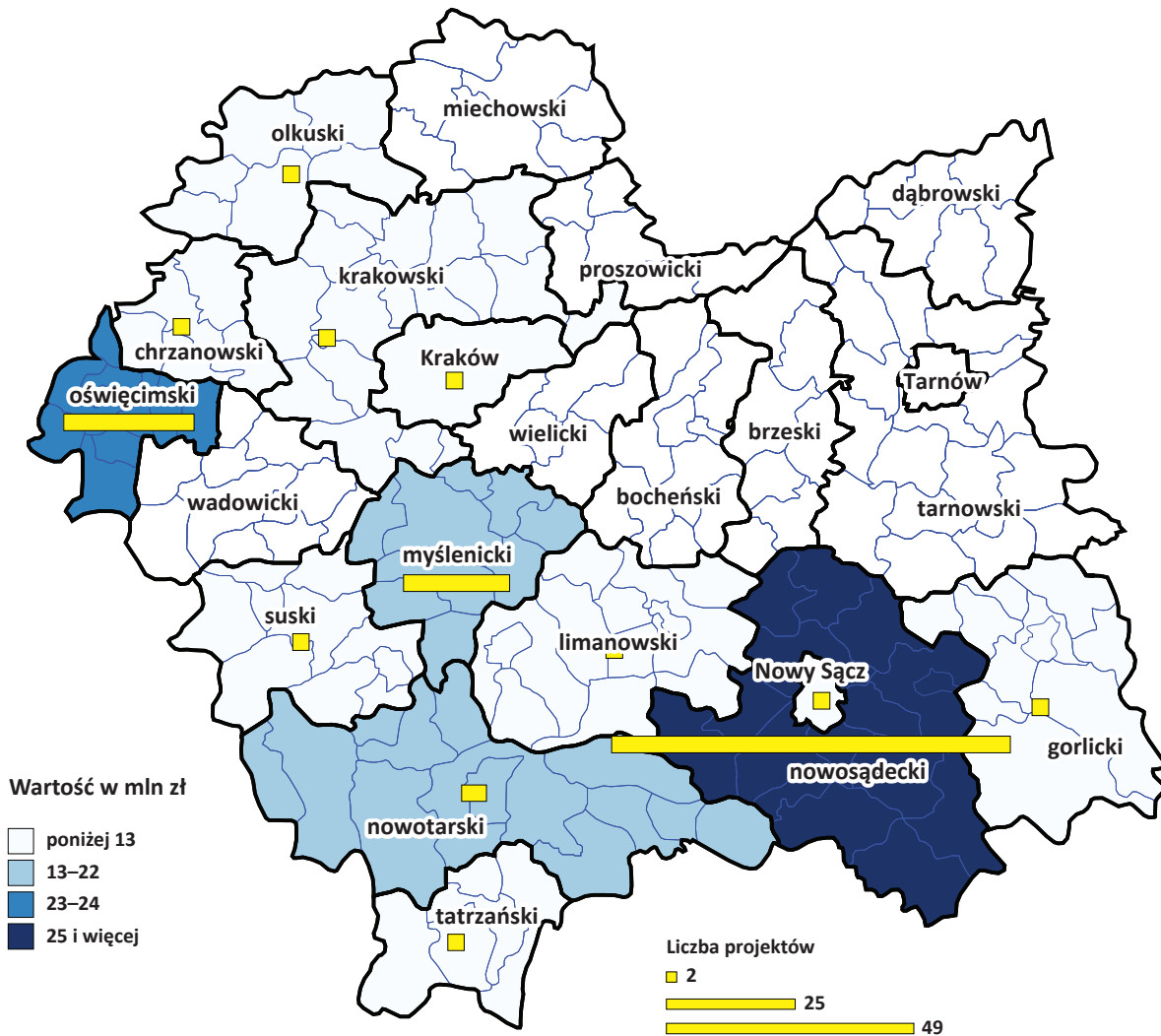
Województwo małopolskie wraz z województwami podkarpackim i śląskim oraz partnerami po stronie słowackiej, tj. Vychodnè Slovensko (Prešovský Kraj) i Strednè Slovensko (Žylinský Kraj) realizują na terenach nadgranicznych obu krajów Program Europejskiej Współpracy Terytorialnej Polska–Słowacja. Celem programu jest przygotowywanie i wdrażanie wspólnych przedsięwzięć służących mieszkańcom i gościom po obu stronach granicy. Zakres wspólnych działań obejmowane są działania związane z zachowaniem i udostępnieniem dorobku dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego, tworzenie infrastruktury pod zrównoważony transport zapewniający zbliżenie obszarów pogranicza po obu stronach granicy, promowanie pogłębiania wiedzy.

Na potrzeby niniejszego opracowania wartość projektów przeliczona została z euro na złote wg średniego kursu z 2021 roku, a następnie podzielona przez liczbę powiatów zaangażowanych w realizację tego projektu, równoprawnie traktując powiaty po polskiej i słowackiej stronie.

Na koniec 2021 roku w Małopolsce realizowano **52 projekty** z programu Polska–Słowacja o wartości **239,9 mln zł, dofinansowanych z EFRR kwotą 201,1 mln zł**. W porównaniu do roku poprzedniego lista projektów wydłużyła się o 3 o łącznej wartości 16,4 mln zł (UE: 14,0 mln zł). Całkowity przyrost wartości projektów w programie jest nieco większy z uwagi na spadek kursu złotego.

Mapa 19.

Liczba projektów programu Współpracy Transgranicznej Polska–Słowacja i ich wartość w powiatach województwa małopolskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Program Polska-Słowacja w rzeczywistości realizowany jest głównie na terenie czterech powiatów województwa małopolskiego, chociaż koszty tytułem pomocy technicznej ponoszone są na terenie 13 powiatów. Największa liczba projektów, a co za tym idzie najwyższa zaangażowana kwota, odnotowana jest w przypadku działania „Ochrona i rozwój dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego obszaru pogranicza”.

Tabela 14.

Liczba i wartość projektów Programu Współpracy Terytorialnej Polska–Słowacja wg priorytetów i powiatów realizacji

Powiat	Liczba projektów	Wartość	Dofinansowanie UE
		w mln zł	
Ochrona i rozwój dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego obszaru pogranicza			
myślenicki	6	17,6	14,9
nowosądecki	36	150,7	126,2
oświęcimski	8	20,4	17,1
Razem	38	188,8	158,2
Zrównoważony transport transgraniczny			
nowosądecki	2	17,4	14,4
nowotarski	1	12,7	10,8
Razem	3	30,1	25,2
Rozwój edukacji transgranicznej i uczenia się przez całe życie			
myślenicki	5	2,2	1,9
nowosądecki	7	3,9	3,3
oświęcimski	4	1,9	1,6
Razem	7	8,0	6,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL 2014.

Wspólna polityka rolna w Małopolsce

Rolnictwo jest rodzajem działalności znacząco odmiennym od innych działalności gospodarczych. Okres realizacji planów w rolnictwie jest długi – wynosi co najmniej rok w przypadku produkcji roślinnej i wiele lat w przypadku hodowli zwierzęcej, zbiory zależą od warunków pogodowych i klimatycznych, a poziom dochodu jest realnie niższy w porównaniu z dochodami z działalności pozarolniczych. Oprócz dochodowości działalność rolnicza powinna być zrównoważona i przyjazna środowisku.

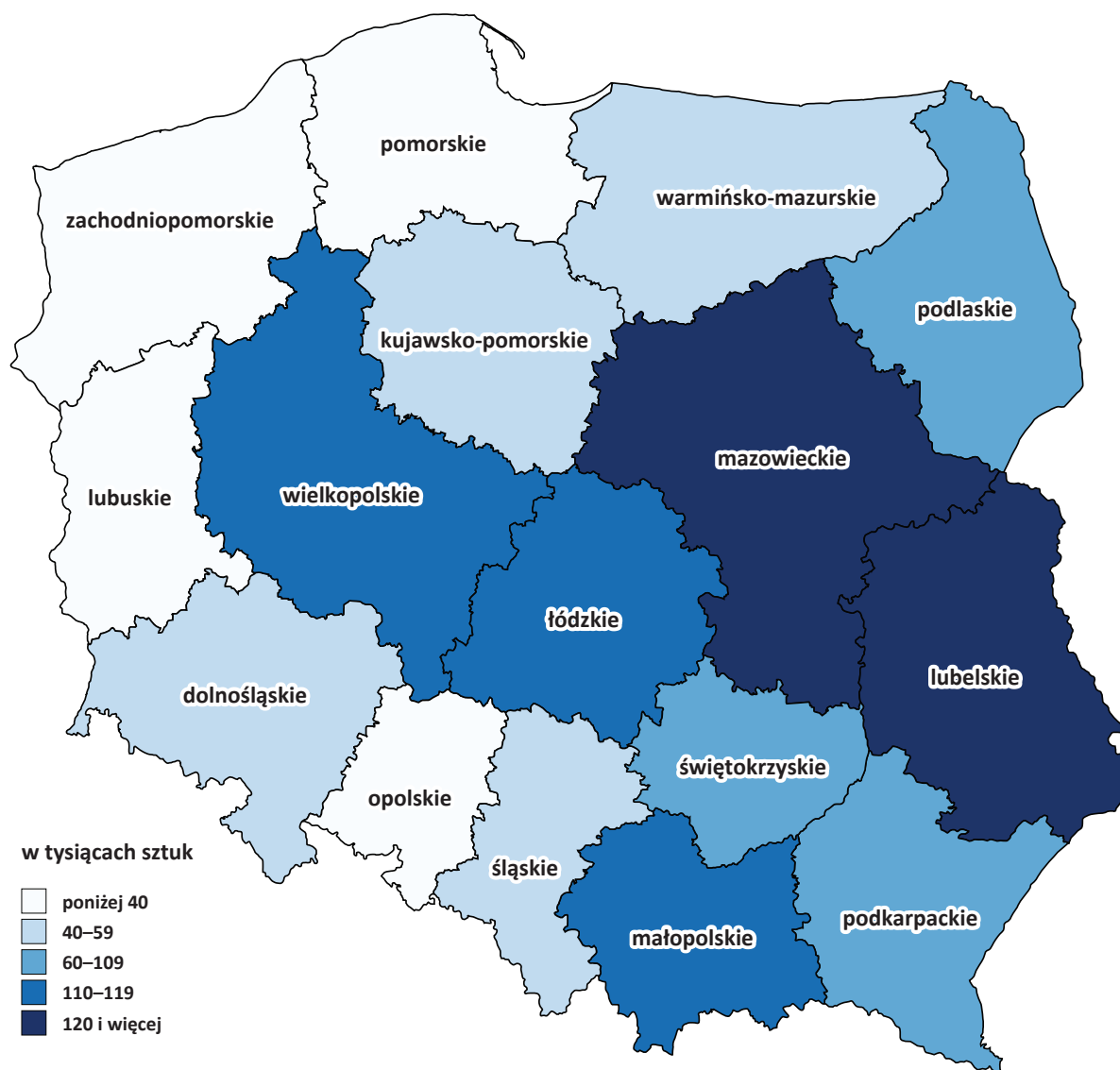
Celami Wspólnej Polityki Rolnej, stanowiącymi odpowiedź na przedstawione powyżej wyzwania, są:

- wspieranie rolników i poprawa wydajności rolnictwa przez zapewnienie stabilnych dostaw żywności po przystępnych cenach;
- zapewnienie unijnym rolnikom odpowiedniego standardu życia;
- wspieranie zrównoważonego gospodarowania zasobami naturalnymi i przeciwdziałania zmianie klimatu;
- ochrona obszarów wiejskich i krajobrazów;
- kultywowanie gospodarki wiejskiej przez promowanie zatrudnienia w rolnictwie, przemyśle rolno-spożywczym i w sektorach powiązanych.

Realizacja Wspólnej Polityki Rolnej odbywa się przez dwa filary: pierwszy to bezpośrednie wsparcie do produkcji rolnej poprzez system bezpośrednich dopłat, finansowany z EFRG, oraz drugi filar skierowany na rozwój obszarów wiejskich mający źródło finansowania EFRROW.

Dopłaty obszarowe

W zakresie dopłat obszarowych rolnicy otrzymują środki proporcjonalne do wielkości gospodarstwa rolnego i struktury upraw tytułem jednolitych płatności obszarowych, uzupełniających płatności obszarowych, dopłat energetycznych, płatności cukrowej, oddzielnej płatności z tytułu owoców i warzyw, przejściowej płatności z tytułu owoców i warzyw, wsparcia specjalnego. Podstawową formą wsparcia są jednolite płatności obszarowe zależne bezpośrednio od uprawianego areалу.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ARiMR.

Płatności obszarowe wypłacane są w całości ze środków europejskich. W 2021 roku rolnicy z terenu województwa małopolskiego złożyli przeszło 113 tys. wniosków o dopłaty obszarowe¹, co daje 5. pozycję wśród województw. W perspektywie 2004–2014 obserwuje się wyraźny trend spadkowy liczby składanych wniosków, co może być efektem z jednej strony wyłączania gruntów z produkcji rolnej, jak i komasacji w większe gospodarstwa rolne.

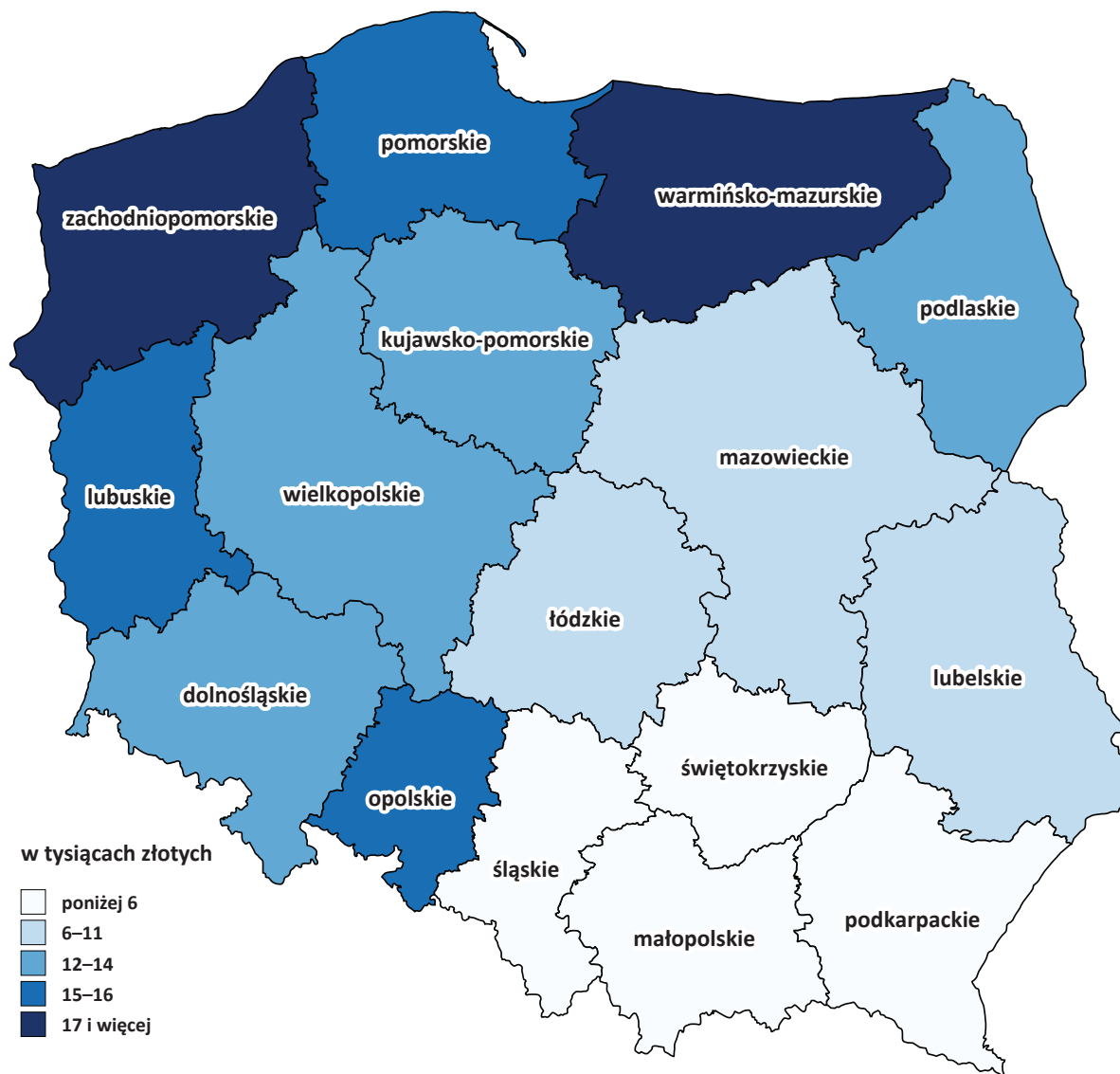
Odmienne trend pojawia się w przypadku wysokości zrealizowanych wypłat. **Rolnikom z Małopolski w całym okresie 2004–2021 wypłacono 7,6 mld zł, w tym 413,2 mln zł w 2021 roku².** Natomiast przeciętna wielkość zrealizowanej płatności na jedną wydaną decyzję dla Małopolski w latach 2004–2021 wynosi 3417 zł, wobec 8983 zł średniej dla Polski. Wielkość dla Małopolski jest najniższa w skali całego kraju, co świadczy wyraźnie o rozdrobnieniu rolnictwa w naszym województwie.

1 Dane wg stanu na 31.01.2022, w bieżącej aktualizacji prowadzonej przez ARiMR

2 Dane wg stanu na 31.01.2022, w bieżącej aktualizacji ARiMR

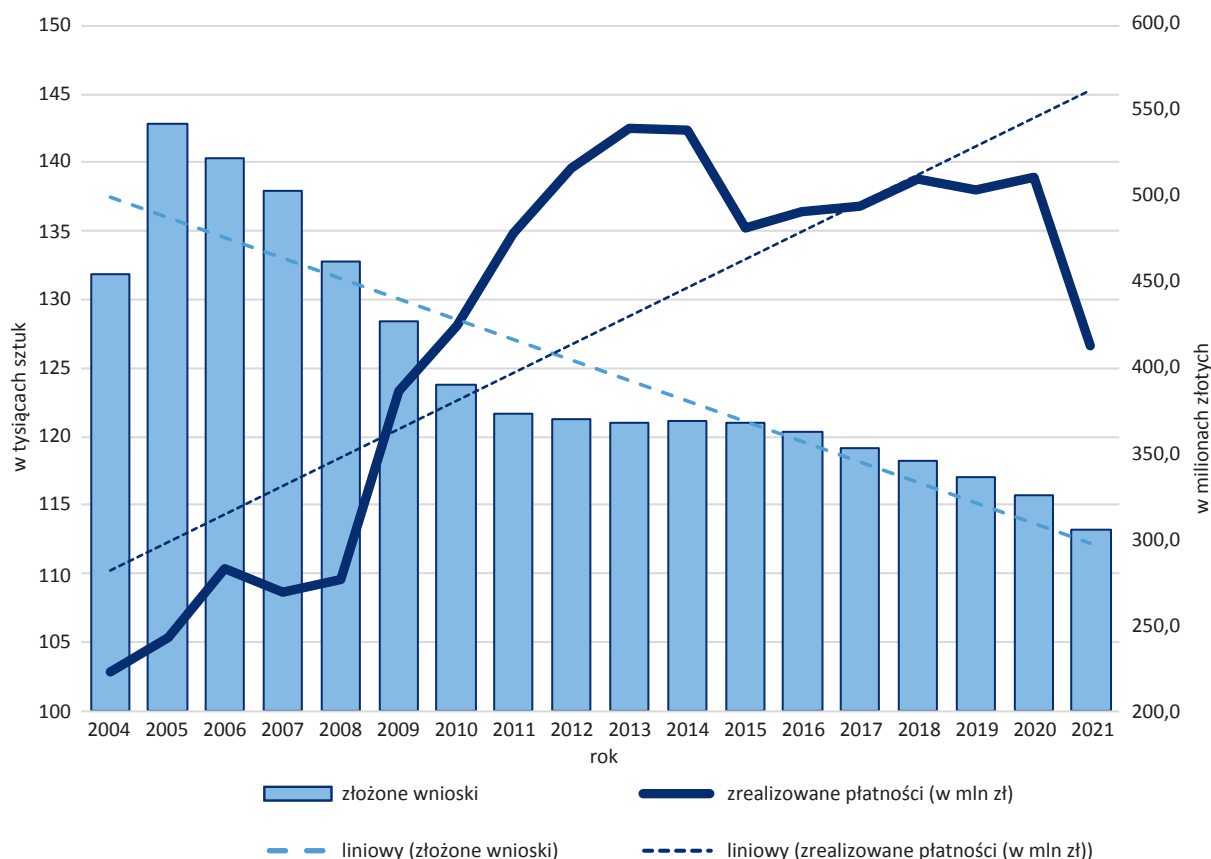
Mapa 21.

Wartość zrealizowanych wypłat tytułem dopłat obszarowych w przeliczeniu na wydaną decyzję w latach 2004–2021 wg województw

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ARiMR.

Wykres 21. Złożone wnioski i zrealizowane płatności tytułem dopłat obszarowych w latach 2004–2021 w województwie małopolskim (z liniami trendów)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ARiMR.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

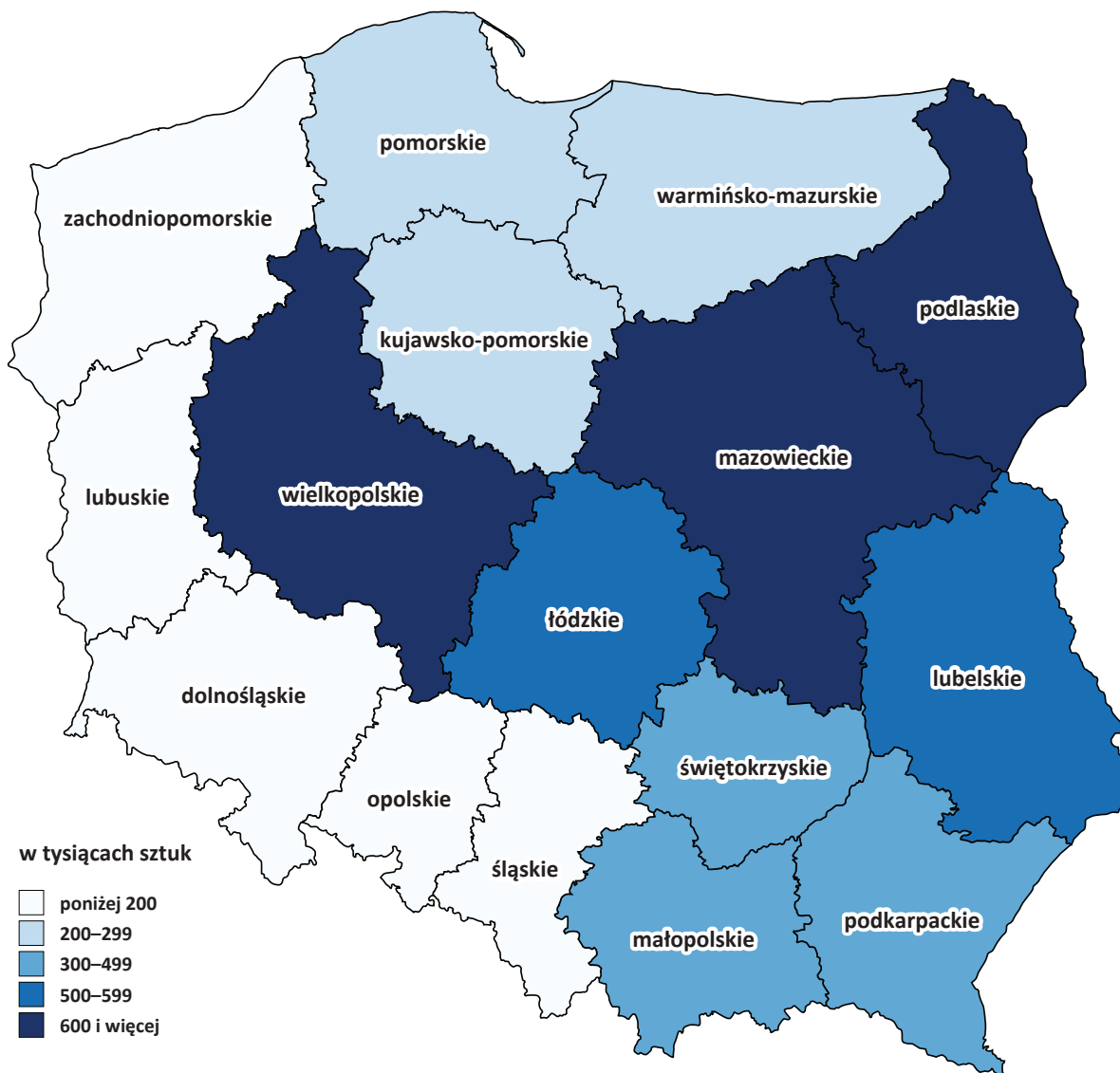
Głównym celem PROW 2014–2020 jest poprawa konkurencyjności rolnictwa, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich. Cel ten jest realizowany poprzez 6 priorytetów:

1. Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich.
2. Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych.
3. Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie.
4. Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa.
5. Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym.
6. Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

W bieżącej perspektywie finansowej w Małopolsce zawartych zostało **413,1 tys. umów** (podjętych decyzji w zakresie dofinansowania) na kwotę **3,6 mld zł**, wspartych z EFRROW. W ciągu 2021 roku zbiór powiększył się o niemal 70 tys. umów na kwotę 0,8 mld zł.

Mapa 22.

Liczba zawartych umów w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich
wg województw – stan na 31 grudnia 2021 roku

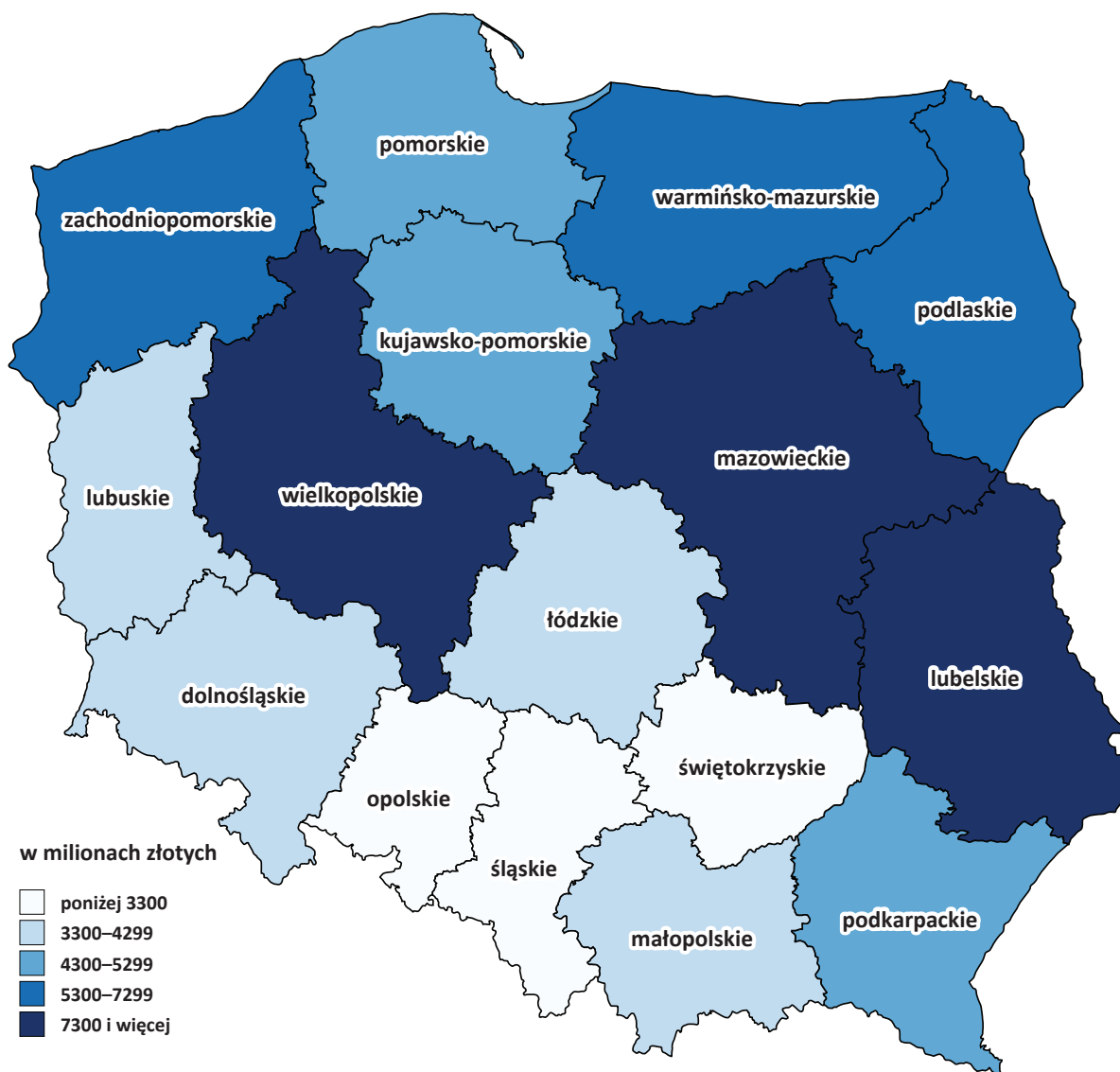

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ARIMR.

O ile pod względem liczebności umów Małopolska zajmuje 6. pozycję w kraju, o tyle ich wartość daje już 12. pozycję, czyli w skali województwa mamy stosunkowo dużo niezbyt kosztownych projektów.

Mapa 23.

Wartość umów zawartych w ramach PROW wg województw – stan na 31 grudnia 2021 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ARiMR.

Działania w ramach PROW w Małopolsce nie wybijają się na ogół znacząco ponad średnie dla kraju, za wyjątkiem działania „M.19. Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”, w którym Małopolska ma około 10-procentowy udział zarówno w liczbie projektów, jak i ich wartości.

Tabela 15.

Liczba i wartość umów zawartych w ramach PROW 2014–2020 w Polsce i Małopolsce wg działań – stan na 31 grudnia 2021 roku

Działanie PROW	Małopolska		Polska	
	Umowy czynne		Umowy czynne	
	Liczba	Kwota w mln zł	Liczba	Kwota w mln zł
M.01 Transfer wiedzy i działalność informacyjna	0	0,0	24	8,9
M.02 Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem i usługi z zakresu zastępstw	4	19,9	102	322,3
M.03 Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych	902	4,1	19 698	65,3
M.04 Inwestycje w środki trwałe	1839	629,9	48 279	12 629,3
M.05 Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych	105	7,0	5589	348,9
M.06 Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej	6890	645,0	105 332	10 400,8
M.07 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich	320	459,3	5175	6238,9
M.08 „Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów” w ramach PROW 2014–2020	521	1,7	18 957	89,6
M.09 Tworzenie grup i organizacji producentów	0	0,0	495	714,2
M.10 „Działania rolno-środowiskowo-klimatyczne”	21 246	933,5	450 937	23 291,4
M.11 „Rolnictwo ekologiczne”	4920	130,9	115 602	8263,4
M.13 Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami	359 536	441,5	5157 671	8982,0
M.14 Dobrostan zwierząt	5 256	8,5	51 464	316,2
M.16 Współpraca	15	27,6	167	254,3
M.19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”	2242	276,8	21 461	3086,0
M.21 Wyjątkowe tymczasowe wsparcie dla rolników i MŚP szczególnie dotkniętych kryzysem związanym z COVID-19	9299	0,0	180 308	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ARiMR.

Wartość zawartych umów jest oczywiście zdecydowanie wyższa od wartości wypłaconych z tego tytułu kwot. Wraz ze zobowiązaniami z lat poprzednich wypłaconymi w omawianym okresie, do Małopolski trafiło ok. **2,1 mld zł tytułem wsparcia w ramach PROW 2014–2020**. Środki te w wielu przypadkach, zwłaszcza w małych gminach wiejskich, stanowią istotne dopełnienie do funduszy dostępnych w ramach Polityki Spójności.

Tabela 16. Złożone wnioski oraz zrealizowane płatności w ramach PROW 2014–2020 w Polsce i Małopolsce wg działań – stan na 31 grudnia 2021 roku

Działanie PROW	Małopolska			Polska	
	złożone wnioski	Realizacja płatności		złożone wnioski	Realizacja płatności
		Kwota w mln zł	2020 = 100		Kwota w zł
M.01 Transfer wiedzy i działalność informacyjna	7	0,0	x	177	7,6
M.02 Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem i usługi z zakresu zastępstw	4	8,3	142,9	131	127,4
M.03 Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych	780	1,0	115,8	22 167	22,6
M.04 Inwestycje w środki trwałe	3216	305,4	132,2	104 726	7535,9
M.05 Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych	273	4,1	200,3	10 512	190,6
M.06 Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej	8922	408,8	154,7	137 170	6307,8
M.07 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich	677	260,3	110,2	10 391	4223,6
M.08 „Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów” w ramach PROW 2014–2020	3964	9,2	119,9	158 077	701,2
M.09 Tworzenie grup i organizacji producentów	8	3,1	100,0	1320	607,3
M.10 „Działania rolno-środowiskowo-klimatyczne”	23 553	215,7	121,6	502 330	5719,9
M.11 „Rolnictwo ekologiczne”	5312	34,8	117,7	129 897	2207,7
M.13. Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami	390 183	468,7	120,9	5564 303	9557,1
M.14 Dobrostan zwierząt	9 122	8,3	x	94 816	313,9
M.16 Współpraca	36	1,7	9x	538	55,8
M.19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”	4713	234,1	123,4	39 525	2536,6
M.21 Wyjątkowe tymczasowe wsparcie dla rolników i MŚP szczególnie dotkniętych kryzysem związanym z COVID-19	10 117	38,3	100,5	195 625	1199,2
Renty strukturalne – zobowiązania PROW 2004–2006 i 2007–2017	2548	52,8	100,0	53 466	1259,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ARiMR.

Spośród wszystkich działań PROW jedynie kilka spośród nich jest w całości lub częściowo wdrażane przez UMWM. Na koniec 2021 roku w bazie zarejestrowane było **2491 umów** o **wartości 1018,0 mln zł**, **dofinansowane kwotą 621,6 mln zł** z EFRROW.

W stosunku do poprzedniego roku anulowane zostały 142 projekty o wartości 51,3 mln zł i dofinansowaniu unijnym w kwocie 26,2 mln zł. Jednocześnie w tym samym okresie podpisane zostały 423 umowy o wartości 134,5 mln zł i dofinansowaniu z EFRROW w wysokości 75,8 mln zł.

Tabela 17.

Liczba i wartość oraz zmiany projektów w ramach działań PROW 2014–2020 wdrażanych przez ZWM w 2021 roku

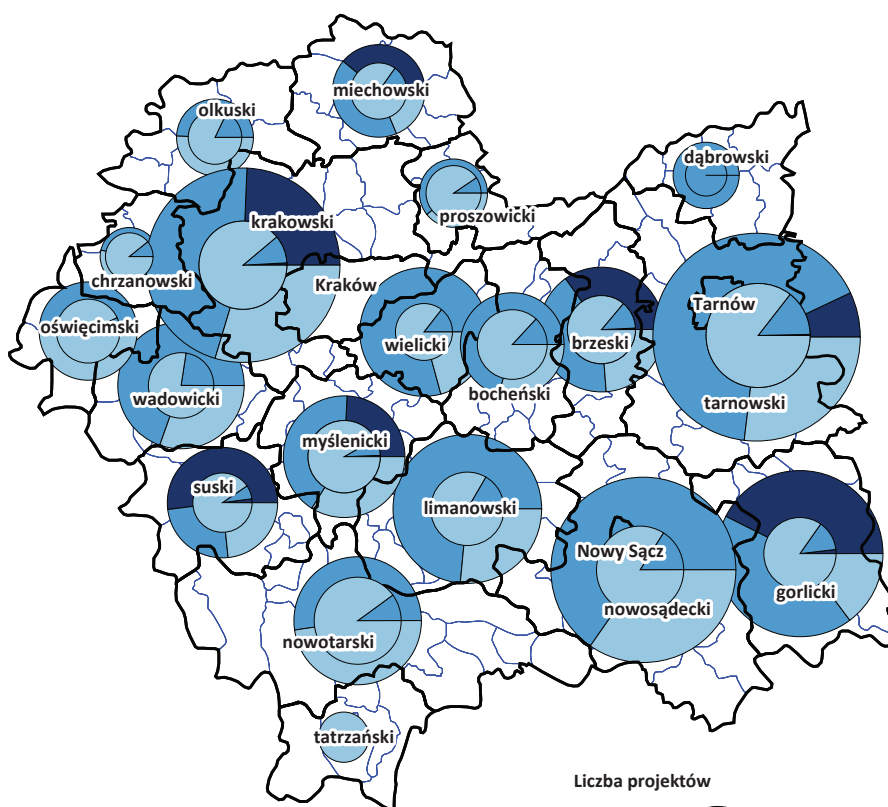
Działanie/poddziałania PROW	Liczba projektów	Koszty całkowite	Dofinansowanie
		w mln zł	
Stan na 31 grudnia 2021			
M.04 Inwestycje w środki trwałe	13	140,1	140,1
4.3 Scalanie gruntów	13	140,1	140,1
M.07 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich	319	571,9	287,5
7.2.1 Budowa lub modernizacja dróg lokalnych	84	97,8	59,0
7.2.2 Gospodarka wodno-ściekowa	149	366,8	184,9
7.4.1.1 Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne	27	51,6	12,4
7.4.1.2 Kształtowanie przestrzeni publicznej	45	42,3	23,7
7.4.2 Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów	9	10,8	5,9
7.6.1 Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego	5	2,6	1,6
M.19 Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER	2159	305,9	1943,9
19.2 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju/Granty	112	13,9	12,1
19.2 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju/Operacje inne	803	107,8	69,1
19.2 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju/Premia na rozpoczęcie działalności gospodarczej	815	61,1	51,6
19.2 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju/Rozwój działalności gospodarczej	374	119,0	57,3
19.2 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju/Operacje własne LGD	49	2,6	2,3
19.3 Projekty współpracy	6	1,5	1,5
Projekty anulowane w 2021			
7.2.2 Gospodarka wodno-ściekowa	8	18,1	9,2
7.4.1.1 Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne	3	2,8	1,5
7.4.1.2 Kształtowanie przestrzeni publicznej	4	2,4	1,3
7.4.2 Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów	1	1,6	0,8
7.6.1 Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego	1	1,0	0,5
19.2 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju/Granty	2	0,1	0,0
19.2 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju/Operacje Inne	36	8,3	4,0
19.2 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju/Premia na rozpoczęcie działalności gospodarczej	42	3,3	2,6
19.2 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju/Rozwój działalności gospodarczej	41	13,6	6,0
19.2 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju/Operacje własne LGD	4	0,2	0,2
Projekty nowe w 2021			
7.2.2 Gospodarka wodno-ściekowa	36	91,0	46,6
7.4.1.2 Kształtowanie przestrzeni publicznej	1	0,5	0,3
19.2 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju/Granty	24	2,9	2,6
19.2 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju/Operacje inne	165	16,6	10,7
19.2 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju/Premia na rozpoczęcie działalności gospodarczej	144	10,7	9,3
19.2 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju/Rozwój działalności gospodarczej	48	12,6	6,0
19.2 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju/Operacje własne LGD	5	0,3	0,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Funduszy Europejskich UMWM.

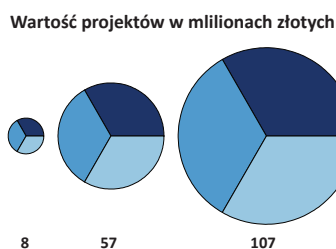
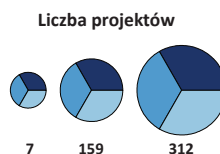
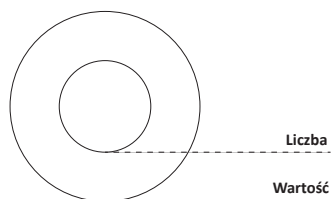
Przeciętna wartość projektu realizowanego w ramach PROW na terenie Małopolski kształtuje się na poziomie 400 tys. zł, z dofinansowaniem na poziomie 250 tys. zł. Zdecydowanie najkosztowniejsze są projekty związane ze scalaniem gruntów, których wartość jednostkowa osiąga poziom 10,8 mln zł (dofinansowane w 100%). Relatywnie kosztowne są również projekty związane z gospodarką wodno-ściekową, w przypadkach których uśredniona wartość wynosi w granicach 2,5 mln zł (z dofinansowaniem unijnym w kwocie 1,2 mln zł).

Projekty PROW z działań wdrażanych przez ZWM nie są realizowane w dziewięciu gminach, przy czym 7 z nich to duże miasta: Kraków, Tarnów, Nowy Sącz, Oświęcim, Nowy Targ, Zakopane i Bochnia. Jedynie dwie gminy są typowo wiejskie; Gręboszów i Mędrzechów. Z kolei największe skupienie projektów występuje w gminach Myślenice – 52, Kęty – 45, Limanowa, gmina wiejska – 37, Tuchów – 36. Z kolei największe dofinansowanie unijne trafiło do projektów wdrażanych w gminie Biecz – 31,4 mln zł, Jerzmanowice – 24,8 mln zł, Myślenice – 20,4 mln zł.

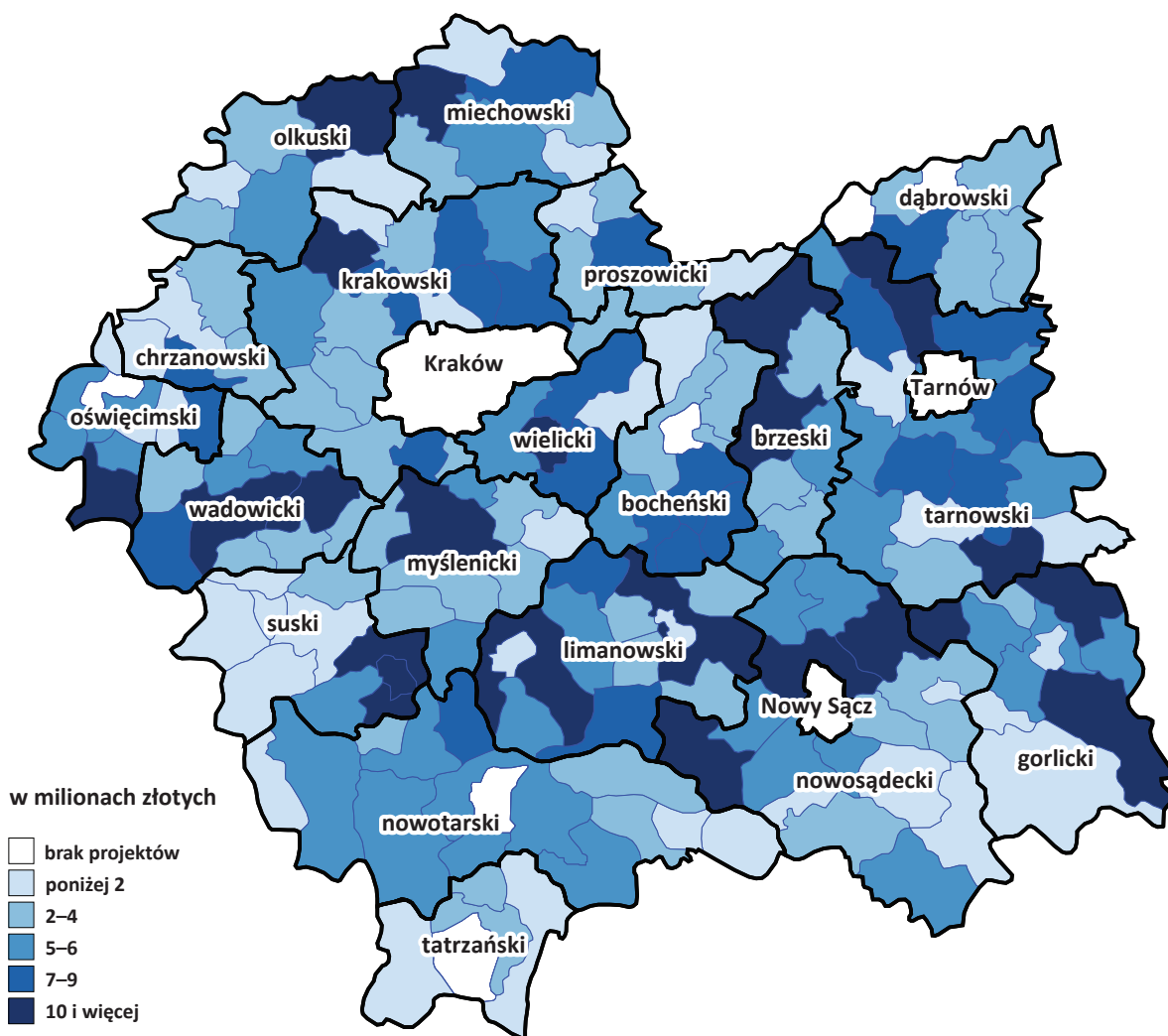
Mapa 24. Liczba i wartość projektów z działań PROW wdrażanych przez ZWM wg powiatów

- Działanie M.04 Inwestycje w środki trwałe: Scalanie gruntów
- Działanie M.07 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich
- Działanie M.19 Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Funduszy Europejskich UMWM.

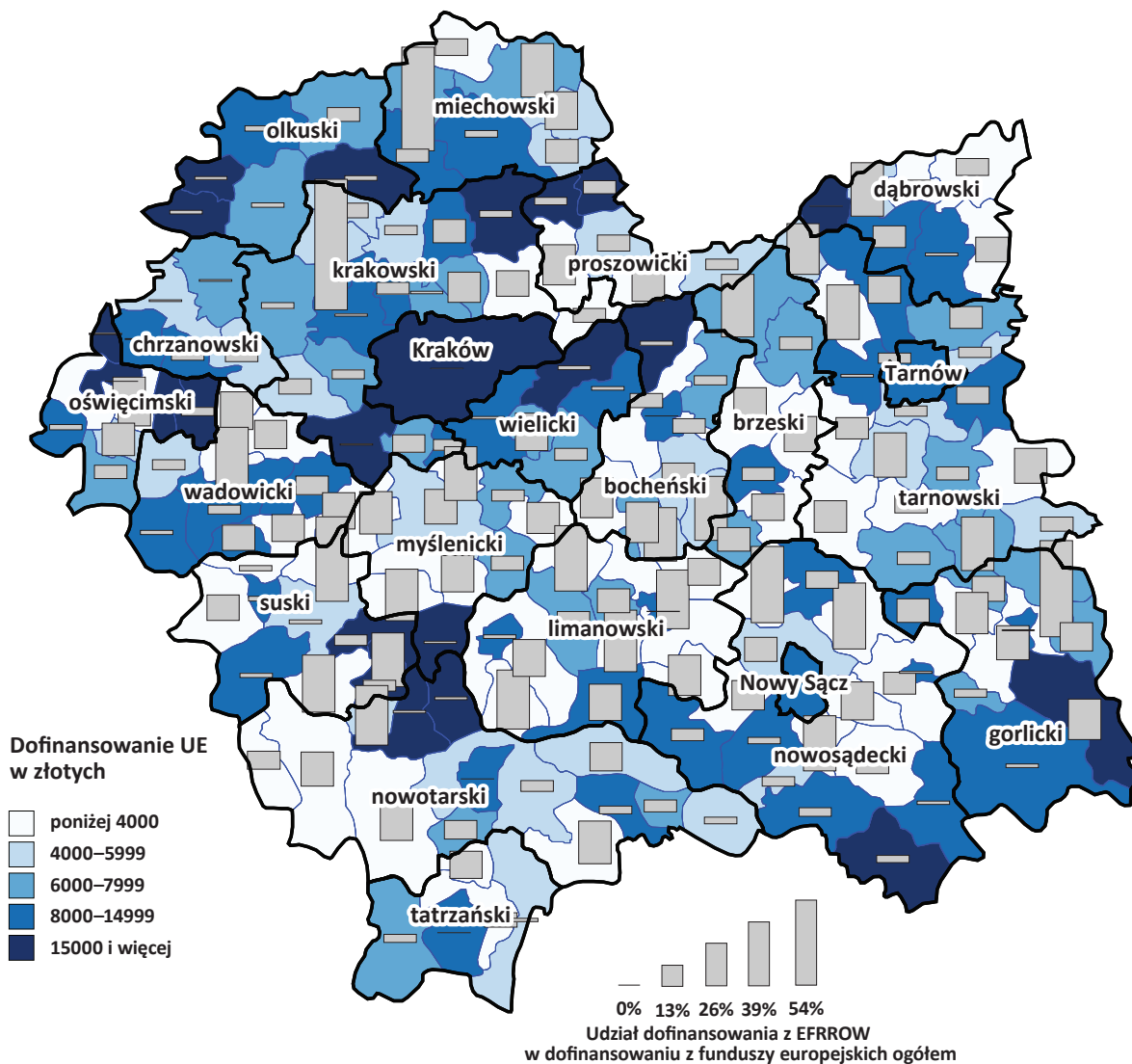
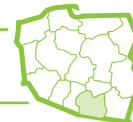

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Funduszy Europejskich UMWM.

Mimo że projekty z PROW mogą się wydawać raczej niewielkimi, zwłaszcza na tle miliardowych inwestycji z POiŚ, ich znaczenie dla niektórych gmin jest nieocenione. Porównując dofinansowanie unijne, które spłynęło do gmin z tytułu PROW z całością dofinansowania unijnego ze wszystkich programów, widać że szczególnie wysoka wartość tego wskaźnika uzyskana została w gminie Jerzmanowice-Przegonia – 54%, przed Charsznicą – 43%, Bieczem – 40%, Budzowem – 35%

Mapa 26.

Łączne dofinansowanie europejskie na mieszkańca i udział EFRROW w całości dofinansowania

opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Funduszy Europejskich UMWM i danych z SL2014.

Tabela 18. Liczba, wartość i dofinansowanie europejskie do projektów realizowanych na terenie gmin i powiatów województwa małopolskiego

Powiat/gmina	Projekty współfinansowane z EFRR, EFS, FS			Projekty współfinansowane z EFRROW			Dofinansowanie UE na mieszkańca
	Liczba projektów	Wartość	Dofinansowanie UE	Liczba projektów	Wartość	Dofinansowanie UE	
		w mln zł			w mln zł		
bocheński	273	853,6	503,8	145	44,7	25,1	4946
Bochnia m.	93	411,8	220,3	–	–	–	7453
Bochnia gm.	25	50,2	28,5	30	2,6	1,8	1501
Drwinia	34	98,5	61	14	1,8	1,1	9563
Lipnica Murowana	16	21,7	13,8	11	8,7	4,9	3317
Łapanów	18	21,2	13,9	15	5,4	2,7	2020
Nowy Wiśnicz	32	60,8	34,5	15	7,5	3,9	2697
Rzeszawa	41	72,4	45,5	23	3,1	1,8	4138
Trzciana	24	29,4	19,7	23	7,1	3,9	4180
Żegocina	25	23,5	17,5	18	8,5	4,9	4012
brzeski	308	517,2	341,6	137	57,3	40,7	4110
Borzęcin	26	52,7	30,6	15	3	1,7	3911
Brzesko	49	124	74	26	17,7	14,1	2428
Czchów	23	32,1	21,9	19	4,4	2,7	2501
Dębno	24	28,1	17,8	16	5,9	3	1415
Gnojnik	32	85,2	48,4	18	4,7	2,8	6383
Iwkowa	24	43,6	30,3	20	6,6	3,3	5160
Szczurowa	35	57,8	38,2	30	15	13,2	5464
chrzanowski	300	964,2	636,4	37	17,3	8,9	5218
Alwernia	29	67,1	42,6	11	3,7	1,6	3539
Babice	28	80,6	59,8	6	8,5	4,5	7072
Chrzanów	67	257,2	165,9	10	1,6	1,1	3607
Libiąż	45	214,3	141,9	3	1	0,6	6440
Trzebinia	52	253,9	148,4	7	2,5	1	4442
dąbrowski	231	673,3	422,9	7	22,2	11,4	7363
Bolesław pow. dąbrowski	8	11,1	7	1	3,9	2	3497
Dąbrowa Tarnowska	37	278	168,8	1	4	2	8060
Gręboszów	12	154,8	87,7	–	–	–	26 447
Mędrzechów	8	10,5	6,5	–	–	–	1914
Olesno	18	78,4	41,5	3	7,7	4,1	5746
Radgoszcz	13	24,7	17,8	1	4	2	2657

Powiat/gmina	Projekty współfinansowane z EFRR, EFS, FS			Projekty współfinansowane z EFRROW			Dofinansowanie UE na mieszkańca
	Liczba projektów	Wartość	Dofinansowanie UE	Liczba projektów	Wartość	Dofinansowanie UE	
		w mln zł			w mln zł		w zł
Szczucin	17	27,5	17,8	1	2,6	1,3	1462
gorlicki	396	858,6	559	157	82,1	63,1	5735
Biecz	50	71,6	47,9	23	33	31,4	4737
Bobowa	42	85,6	57,2	20	11	6,1	6459
Gorlice m.	105	261,4	145,1	2	0,1	0,1	5385
Gorlice gm.	32	39	23,8	25	6,3	3,9	1605
Lipinki	21	40,6	28,1	16	6,4	3,7	4675
Łużna	24	22,5	15,2	20	5,4	3,1	2 154
Moszczenica	26	33,2	22,6	11	4,5	2,6	5000
Ropa	38	42	26,9	13	1	0,9	5031
Sękowa	38	77,9	53,5	20	13,5	10,7	13 009
Uście Gorlickie	43	71,6	43,7	8	0,9	0,6	6440
krakowski	598	2612,4	1482,2	234	99,1	65,7	5500
Czernichów	25	65,1	37,9	12	4,6	2,5	2749
Igołomia-Wawrzeńczyce	16	21,7	15,2	8	2	0,9	2092
Iwanowice	20	83,6	43,9	16	7,4	4,6	5258
Jerzmanowice-Przegonia	20	35,1	21,4	15	25,2	24,8	4219
Kocmyrzów-Luborzyca	28	49,3	34,7	18	7,2	4,1	2421
Krzyszowice	61	195,4	126,9	12	6,4	3,2	4050
Liszki	31	107,7	56	8	3,8	2,1	3319
Michałowice	31	60,1	31,1	16	7,1	4,4	3 257
Mogilany	35	89,1	50,8	21	7,3	4	3 797
Skała	27	40,3	29,4	22	2,6	1,1	2889
Skawina	127	748,6	395	24	2,7	1,7	9067
Słomniki	44	216	105,5	14	5,5	3	8000
Sułoszowa	23	27,4	18,7	15	1,9	1,2	3423
Świątniki Górne	34	81,8	46,2	17	4,1	2,1	4689
Wielka Wieś	39	155,3	75,7	7	7,3	3,8	6039
Zabierzów	63	259	139,6	17	2,8	1,3	5206
Zielonki	50	144	80,1	9	1,1	0,8	3414
Kraków	1697	12653,60	7421,5	-	-	-	9515
limanowski	365	812	512,1	163	71,8	40,3	4180
Dobra	34	59,1	34,3	10	5,5	3,1	3719
Jodłownik	18	21,4	12,8	13	8,1	4,7	2006
Kamienica	22	58,8	26,9	13	7,9	4,7	4003
Laskowa	26	24,3	19,7	17	4,1	2,4	2705
Limanowa m.	68	213	117,2	2	0,3	0,2	7790
Limanowa gm.	30	41,4	27,9	37	15,8	8,9	1424

Powiat/gmina	Projekty współfinansowane z EFRR, EFS, FS			Projekty współfinansowane z EFRROW			Dofinansowanie UE na mieszkańca
	Liczba projektów	Wartość	Dofinansowanie UE	Liczba projektów	Wartość	Dofinansowanie UE	
		w mln zł			w mln zł		w zł
Łukowica	30	20,5	13,9	6	4,9	2,8	1651
Mszana Dolna m.	35	71,4	50,9	8	1,2	0,8	6550
Mszana Dolna gm.	21	57,1	29,6	28	11,1	5,3	1980
Niedźwiedź	19	17,6	10,8	14	5,8	3,5	1937
Słopnice	15	6,7	4,3	9	2,4	1,5	852
Tymbark	28	45,9	22,6	7	4,6	2,5	3794
miechowski	175	431,5	279,9	79	38	28,9	6373
Charsznica	18	37,9	21	17	15,9	15,7	4974
Gołcza	12	69,3	34,9	11	3	1,9	6100
Kozłów	11	11,9	7,7	7	0,9	0,6	1805
Książ Wielki	9	29,2	15,8	11	7,9	4,5	4 043
Miechów	54	195,2	128,2	22	6,1	3,6	6760
Racławice	14	10,9	7,6	9	1,2	0,8	3383
Słaboszów	14	13,8	10,3	9	2,9	1,9	3489
myślenicki	265	1132,7	657,4	157	55,5	38,4	5437
Dobczyce	33	95,9	50,8	8	4,5	2,4	3468
Lubień	20	642,5	343,6	16	6,9	3,5	34 441
Myślenice	75	191,8	121,9	52	25,1	20,4	3196
Pcim	20	13,7	7,5	10	2,4	1,3	796
Raciechowice	13	10,3	6,9	9	1,6	1	1213
Siepraw	18	19,1	13,1	32	5,3	3,7	1854
Sułkowice	17	11,9	8,3	20	2,3	1,8	671
Tokarnia	18	16,4	9,9	9	4,8	2,7	1417
Wiśniowa	20	44,9	25,1	10	2,6	1,5	3597
nowosądecki	496	1543,9	964,5	231	93,6	53,9	4692
Chełmiec	60	119,6	71,5	33	13,8	8	2745
Gródek nad Dunajcem	23	68,8	55,2	16	6,6	4,2	6427
Grybów m.	35	51	37,5	1	1	0,3	6316
Grybów gm.	28	59,1	29,7	15	4,9	2,9	1273
Kamionka Wielka	18	18,4	12,7	10	3,3	2,3	1429
Korzenna	31	40,4	24	24	15,2	8,9	2263
Krynica-Zdrój	49	174,8	96,4	12	1,8	1,3	5887
Łabowa	19	14,7	8,8	9	0,9	0,7	1551
Łącko	52	190	112,3	26	11,9	5,8	7123
Łososina Dolna	15	10,6	6,9	15	5,4	3,1	897
Muszyna	49	185,7	105,6	11	5,7	3,2	9433
Nawojowa	29	18,3	12,5	8	6,5	3,6	1833

Powiat/gmina	Projekty współfinansowane z EFRR, EFS, FS			Projekty współfinansowane z EFRROW			Dofinansowanie UE na mieszkańca
	Liczba projektów	Wartość	Dofinansowanie UE	Liczba projektów	Wartość	Dofinansowanie UE	
		w mln zł			w mln zł		w zł
Piwniczna-Zdrój	29	110,9	59	9	4	2,2	5815
Podegrodzie	32	43,1	26,9	16	6,5	3,7	2284
Rytko	12	15,3	10,4	5	0,6	0,4	2874
Stary Sącz	54	209,7	122,3	31	5,8	3,2	5275
nowotarski	437	2334,9	1323,5	230	59,2	35,6	7092
Czarny Dunajec	24	31,5	23,2	23	6,7	4,1	1204
Czorsztyn	30	83,1	51,6	16	2,8	1,7	6943
Jabłonka	35	46,8	24,4	21	6,4	4	1516
Krościenko nad Dunajcem	22	43,4	20,1	17	1,3	1	3137
Lipnica Wielka	17	5,1	3,7	4	0,4	0,3	658
Łapsze Niżne	21	25,2	16,9	16	6,6	3,6	2197
Nowy Targ m.	99	276,7	171,1				5144
Nowy Targ gm.	38	136,9	61,5	23	5	2,9	2667
Ochotnica Dolna	24	41,1	22,2	27	5	2,9	2959
Raba Wyżna	21	648,3	347	26	5,8	3,7	23 717
Rabka-Zdrój	42	712,1	382,3	25	7,8	4,5	22 771
Spytkowice pow. nowotarski	11	14,5	7,9	12	4,5	2,6	2256
Szaflary	26	69,7	43,8	16	6,1	3,6	4265
Szczawnica	24	41,7	23,9	11	0,9	0,7	3434
Nowy Sącz	271	820,3	515				6164
olkuski	365	1248,5	697,9	67	28,6	14,7	6450
Bolesław pow. olkuski	25	117,3	64,6	9	1,6	0,9	8476
Bukowno	39	246	107,7	7	3,4	1,7	10 963
Klucze	44	160,7	91,3	10	4	2,1	6261
Olkusz	108	341,9	182	16	7	3,5	3847
Trzyciąż	25	107,3	56,7	10	1,5	1,1	8219
Wolbrom	43	147,9	89,5	18	11,1	5,4	4200
oświęcimski	346	1961,9	1128,6	116	41,4	21,7	7534
Brzeszcze	26	224,6	134,8	15	5,6	2,9	6524
Chełmek	27	246,7	169,4	8	1,6	0,9	13 265
Kęty	47	197,8	113,7	45	13,2	6,5	3535
Osiek	11	35,2	21,1	7	5,5	3,2	2939
Oświęcim m.	82	710	401,4	-	-	-	10 685
Oświęcim gm.	23	29,7	20,2	19	5,7	2,7	1229
Polanka Wielka	13	13,5	8,5	4	1,7	0,8	2157
Przeciszów	11	106,8	44,7	4	0,7	0,4	6693
Zator	56	282	122	22	7,5	4,3	13 682

Powiat/gmina	Projekty współfinansowane z EFRR, EFS, FS			Projekty współfinansowane z EFRROW			Dofinansowanie UE na mieszkańca
	Liczba projektów	Wartość	Dofinansowanie UE	Liczba projektów	Wartość	Dofinansowanie UE	
		w mln zł			w mln zł		w zł
proszowicki	205	385,3	252,5	74	23,4	14	6191
Koniusza	19	23,1	15,1	15	5	3	2010
Koszyce	14	30,2	24,8	15	1,7	1,1	4802
Nowe Brzesko	9	16,4	10,1	11	3,4	1,9	2123
Pałacznica	17	94,6	51	11	4,2	2,9	15 095
Proszowice	39	86,8	58,8	16	7,5	4,2	3915
Radziemice	7	60,9	29,8	6	1,6	0,9	9239
suski	242	1133,8	639,2	94	48,8	38,6	8091
Budzów	11	8,3	4,3	16	4,1	2,3	742
Bystra-Sidzina	13	20,8	10,6	17	5,8	3,3	2007
Jordanów m.	30	81,6	47,6	6	13,6	13,5	11 847
Jordanów gm.	14	628,1	332,3	11	18,8	15,4	30 929
Maków Podhalański	33	79	48,4	11	1,4	0,8	3085
Stryżawa	16	18	8,3	9	1,5	1	782
Sucha Beskidzka	42	119,7	65,1	19	1,8	1,3	7344
Zawoja	26	73,9	46	9	1,2	0,8	5172
Zembrzyce	15	20,6	12,5	3	0,4	0,3	2272
tarnowski	439	1267,8	783,2	312	107,1	63,7	4208
Ciężkowice	37	77,3	49,2	17	4,3	2,7	4619
Gromnik	28	19	10,9	14	1,1	0,8	1314
Lisia Góra	18	88,7	49,1	23	8,5	4,8	3497
Pleśna	31	38,3	25,3	27	9,6	5,7	2592
Radłów	19	26	15,7	20	9,9	4,5	2105
Ryglice	27	37,4	21,5	20	6,5	3,6	2164
Rzepiennik Strzyżewski	37	35,7	21,5	21	10,8	6	4079
Skrzyszów	25	154,7	74,4	25	9,9	5,6	5585
Szerzyny	21	32,4	18,4	14	1,7	1,1	2475
Tarnów gm.	39	140,6	73,3	29	5,4	3,2	2917
Tuchów	50	119,5	80,2	36	7,1	4,5	4753
Wierzchosławice	28	106	75,7	15	1	0,8	7097
Wietrzychowice	16	16,5	10,2	5	5,3	2,7	3282
Wojnicz	36	44,7	27	10	5,6	2,6	2216
Zakliczyn	38	40,2	24,6	16	6,6	3,7	2253
Żabno	43	143,3	88,5	26	13,8	11,1	5285
Tarnów	340	967,5	565,2	–	–	–	5257
tatrzański	196	619,6	370	50	7,3	5,2	5513
Biały Dunajec	14	23	12,7	12	2,4	1,6	1997
Bukowina Tatrzańska	23	62,4	32,3	4	0,7	0,4	2430
Kościelisko	22	65,6	45,3	17	1,9	1,5	5279

Powiat/gmina	Projekty współfinansowane z EFRR, EFS, FS			Projekty współfinansowane z EFRROW			Dofinansowanie UE na mieszkańca
	Liczba projektów	Wartość	Dofinansowanie UE	Liczba projektów	Wartość	Dofinansowanie UE	
		w mln zł			w mln zł		w zł
Poronin	25	44,2	25,6	17	2,4	1,6	2326
Zakopane	67	350,6	198,6	-	-	-	7396
wadowicki	351	1275,1	719,7	124	58,5	32,7	4713
Andrychów	72	436,2	232	12	7,7	4,1	5456
Brzeźnica	18	31,4	23,6	9	5,5	3,1	2536
Kalwaria Zebrzydowska	42	177,2	90,5	28	12,6	7,4	4890
Lanckorona	12	12	7,7	8	2,4	1,4	1448
Mucharz	13	34,4	17,4	12	3,5	2	4699
Spytkowice pow. wadowicki	13	33,3	13,3	7	4,4	2,4	1527
Stryków	13	21,1	11,3	13	2,3	1,4	1857
Tomice	8	10,3	8,3	6	5,3	2,7	1 346
Wadowice	86	300,5	175,1	23	11,7	6,5	4831
Wieprz	21	69,4	38,6	14	3,1	1,7	3219
wielicki	328	1303,1	784,6	83	59,7	16,9	6135
Biskupice	30	36,8	26,7	13	37,8	4,9	2994
Gdów	39	120	73,9	15	7	3,8	4225
Kłaj	42	121,2	64,4	9	1,7	1	6032
Niepołomice	84	454,4	244,7	19	7,5	3,9	8390
Wieliczka	115	515,9	327,9	30	5,7	3,3	5409
Małopolska	6454	41 611,60	25 282,20	2485	1015,6	619,5	7 595

Spis map

Mapa 1. Wskaźnik wykorzystania alokacji na regionalne programy operacyjne wg województw – stan w dniu 31 grudnia 2021 roku	19
Mapa 2. Liczba beneficjentów funduszy europejskich wg województwa lokalizacji	24
Mapa 3. Liczba beneficjentów funduszy europejskich w województwie małopolskim wg powiatu lokalizacji	25
Mapa 4. Liczba beneficjentów funduszy europejskich w województwie małopolskim wg gminy lokalizacji	26
Mapa 5. Liczba projektów realizowanych na terenie Małopolski i innych województw przez beneficjentów wg województw lokalizacji	29
Mapa 6. Wartość projektów realizowanych na terenie Małopolski i innych województw przez beneficjentów wg województw lokalizacji	31
Mapa 7. Wkład z zasobów własnych do 1 zł pozyskanego w ramach dofinansowania projektu z funduszy europejskich wg województw	37
Mapa 8. Wartość ogółem projektów współfinansowanych z funduszy europejskich wg województw	41
Mapa 9. Wartość projektów współfinansowanych z funduszy UE w przeliczeniu na mieszkańca	42
Mapa 10. Projekty nowe i anulowane w 2021 roku wg gmin	44
Mapa 11. Wartość i liczba projektów realizowanych w powiatach województwa małopolskiego	45
Mapa 12. Wartość i liczba projektów realizowanych w gminach województwa małopolskiego	46
Mapa 13. Wartość projektów realizowanych w powiatach województwa małopolskiego w przeliczeniu na mieszkańca	47
Mapa 14. Wartość projektów realizowanych w powiatach województwa małopolskiego w przeliczeniu na mieszkańca	48
Mapa 15. Liczba i wartość projektów realizowanych w powiatach małopolskich wg programów operacyjnych	52
Mapa 16. Wartość projektów realizowanych w ramach RPO wg powiatów w przeliczeniu na mieszkańca	54
Mapa 17. Wartość projektów realizowanych w ramach RPO wg gmin w przeliczeniu na mieszkańca	55

Spis tabel

Tabela 1. Zaangażowanie i wykorzystanie alokacji na osie priorytetowe RPO WM w latach 2016–2021 (w %)	21
Tabela 2. Liczba projektów realizowanych na terenie Małopolski i innych województw przez beneficjentów wg województw lokalizacji	30
Tabela 3. Wartość projektów realizowanych na terenie Małopolski i innych województw przez beneficjentów wg województw lokalizacji	32
Tabela 4. Struktura kosztów projektów w Polsce i Małopolsce wg obszarów realizacji (w %)	36
Tabela 5. Liczba nowych i anulowanych w 2021 roku umów na realizację projektów na terenie województwa małopolskiego	38
Tabela 6. Wartość i dofinansowanie unijne nowych i anulowanych w 2021 roku umów na realizację projektów na terenie województwa małopolskiego	39
Tabela 7. Umowy na realizację projektów współfinansowanych z funduszy UE anulowane i zawarte w 2021 roku wg powiatów województwa małopolskiego	43
Tabela 8. Wartość i dofinansowanie unijne na mieszkańca wg jednostek administracyjnych województwa małopolskiego	46
Tabela 9. Dofinansowanie europejskie do projektów realizowanych wg programów operacyjnych wg funduszy	49
Tabela 10. Udział i pozycja projektów realizowanych w Małopolsce w stosunku do innych województw wg programów operacyjnych	51
Tabela 11. Wartość i liczba oraz zmiany w 2021 projektów realizowanych w ujęciu osi priorytetowych RPO WM	53
Tabela 12. Zestawienia skrótów nazw celów tematycznych	57
Tabela 13. Zmiany w liczbie i wartościach projektów wg celów tematycznych	57
Tabela 14. Liczba i wartość projektów Programu Współpracy Terytorialnej Polska–Słowacja wg priorytetów i powiatów realizacji	63
Tabela 15. Liczba i wartość umów zawartych w ramach PROW 2014–2020 w Polsce i Małopolsce wg działań – stan na 31 grudnia 2021 roku	70
Tabela 16. Złożone wnioski oraz zrealizowane płatności w ramach PROW 2014–2020 w Polsce i Małopolsce wg działań – stan na 31 grudnia 2021 roku	71
Tabela 17. Liczba i wartość oraz zmiany projektów w ramach działań PROW 2014–2020 wdrażanych przez ZWM w 2021 roku	72
Tabela 18. Liczba, wartość i dofinansowanie europejskie do projektów realizowanych na terenie gmin i powiatów województwa małopolskiego	76

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba naborów ogłoszonych do programów krajowych i regionalnych w latach 2015–2021	12
Wykres 2. Liczba naborów ogłoszonych w ramach programów operacyjnych okresu 2014–2020 – stan na 31 grudnia 2021 roku	13
Wykres 3. Liczba naborów do osi priorytetowych w ramach RPO WM na lata 2014–2020	14
Wykres 4. Przeciętna liczba wniosków składanych w ramach pojedynczego naboru	15
Wykres 5. Poziom zaangażowania alokacji przyznanej na poszczególne rodzaje programów operacyjnych w latach 2015–2021	16
Wykres 6. Poziom zaangażowania alokacji wg programów operacyjnych w latach 2015–2021 (w %)	17
Wykres 7. Wskaźnik wykorzystania alokacji przyznanej na poszczególne rodzaje programów operacyjnych w latach 2015–2021	18
Wykres 8. Zaangażowanie i wykorzystanie alokacji na osie priorytetowe RPO WM 2014–2020, stan na 31 grudnia 2021 roku	20
Wykres 9. Liczba beneficjentów funduszy europejskich w latach 2018–2021 wg województw	23
Wykres 10. Liczba beneficjentów funduszy europejskich z województwa małopolskiego wg kategorii form prawnych	27
Wykres 11. Liczba projektów realizowanych w Polsce wg wymiaru terytorialnego	33
Wykres 12. Wartość projektów realizowanych w Polsce wg wymiaru terytorialnego (w mld zł)	34
Wykres 13. Liczba projektów realizowanych w Małopolsce wg wymiaru przestrzennego	35
Wykres 14. Wartość projektów realizowanych w Małopolsce wg wymiaru przestrzennego (w mld zł)	35
Wykres 15. Liczba realizowanych projektów w latach 2019–2021 wg województw – stan na 31 grudnia 2021 roku	38
Wykres 16. Wartość realizowanych projektów w latach 2019–2021 wg województw – stan na 31 grudnia 2021 roku	40
Wykres 17. Struktura dofinansowania projektów realizowanych w Polsce i Małopolsce z funduszy europejskich	49
Wykres 18. Struktura ilościowa i wartościowa projektów realizowanych na terenie Małopolski wg programów operacyjnych	50
Wykres 19. Zmiana liczby projektów wg celów tematycznych realizowanych w województwie małopolskim w latach 2018–2021	58
Wykres 20. Wartość ogółem i dofinansowanie unijne do projektów realizowanych w województwie małopolskim wg celów tematycznych	59
Wykres 21. Złożone wnioski i zrealizowane płatności tytułem dopłat obszarowych w latach 2004–2021 w województwie małopolskim (z liniami trendów)	67

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Departament Rozwoju Regionu
ul. Wielicka 72B, 30-552 Kraków

ISSN: 2545-1596

Egzemplarz bezpłatny

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

www.obserwatorium.malopolska.pl